

Hallituksen esitys Eduskunnalle ajoneuvolain ja eräiden muiden ajoneuvojen rekisteröintiä koskevia säännöksiä sisältävien lakien sekä ajoneuvoverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan ajoneuvolakia, eräitä muita ajoneuvojen rekisteröintiä koskevia säännöksiä sisältäviä lakeja sekä ajoneuvoverolakia muutettavaksi. Ajoneuvolakia muutettaisiin siten, että ajoneuvon rekisteröintijärjestelmä uudistettaisiin ja samalla tehtäisiin lakiin eräitä muita vähäisempiä muutoksia.

Ajoneuvo olisi ensirekisteröitävä, kun sitä aletaan käyttää liikenteessä. Kun ajoneuvon käyttö liikenteessä päätetään lopullisesti, olisi tehtävä ajoneuvon lopullista poistoa koskeva ilmoitus rekisteriin. Tällaista lopullisesti rekisteristä poistettua ajoneuvoa ei enää voisi merkitä uudelleen rekisteriin ja ottaa käyttöön liikenteessä.

Ensirekisteröinnin ja ajoneuvon lopullisen rekisteristä poiston välisenä aikana ajoneuvo voitaisiin poistaa liikennekäytöstä ja ottaa uudestaan liikennekäyttöön tekemällä asiaa koskeva ilmoitus rekisteriin. Lisäksi ensirekisteröinnin yhteydessä rekisteriin ilmoitettuihin tapauksiin tapahtuneista muutoksista kuten omistajan vaihdoksesta olisi tehtävä muu-

tosrekisteröintiä koskeva ilmoitus.

Ajoneuvolle olisi suoritettava rekisteröintikatsastus pääsääntöisesti vain silloin, kun ajoneuvo ensirekisteröidään. Muutoin ajoneuvon määräaikaikatsastuksen tulisi olla voimassa tai ajoneuvo tulisi olla vapautettu tästä velvollisuudesta, jos ajoneuvoa käytetään liikenteessä.

Ajoneuvoverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verotuksessa otettaisiin huomioon rekisteröintilainsäädännön muutokset. Liikennekäytöstä poistaminen ja liikennekäyttöön ottaminen vaikuttaisivat verokauden alkamiseen ja päättymiseen samalla tavoin kuin tähän asti ajoneuvon poistaminen rekisteristä.

Esitykseen sisältyvät lisäksi ehdotukset ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain, ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain ja tieliikennelain muuttamisesta. Muutokset liittyvät pääasiassa ajoneuvon rekisteröintijärjestelmän uudistamiseen.

Lakiehdotukset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan keväällä vuonna 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila.....	4
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Ajoneuvolaki	4
Ajoneuvoverolaki.....	4
Ajoneuvon rekisteröinti.....	4
Ajoneuvoliikennerekisteri	5
Ajoneuvon katsastus	6
1.2. Kansainvälinen kehitys sekä ulkomainen ja EU:n lainsäädäntö.....	7
Ajoneuvojen rekisteröinti.....	7
Ajoneuvojen katsastus.....	7
Ajoneuvojen tekniset tienvarsitarkastukset	7
Ajoneuvojen hyväksyntä	8
1.3. Nykytilan arviointi.....	8
Ajoneuvon ennakoilmoitus	8
Ajoneuvon rekisteröintikatsastus	8
Ajoneuvon rekisteröinti.....	8
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	9
2.1. Tavoitteet	9
2.2. Keskeiset ehdotukset.....	9
3. Esityksen vaikutukset	11
3.1. Taloudelliset vaikutukset	11
3.2. Muut vaikutukset.....	11
4. Asian valmistelu	11
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	13
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	15
1. Lakiehdotusten perustelut	15
1.1. Ajoneuvolaki.....	15
8 luku Ajoneuvon rekisteröinti ja ennakoilmoitus	16
1.2. Laki ajoneuvoliikennerekisteristä	26
1.3. Ajoneuvoverolaki	26
1.4. Tieliikennelaki.....	29
1.5. Laki ajoneuvojen katsastusluvista.....	29
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	30
3. Voimaantulo	30
4. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	30
LAKIEHDOTUKSET	31
ajoneuvolain muuttamisesta	31
ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	41
ajoneuvoverolain muuttamisesta	43
tieliikennelain 94 §:n muuttamisesta.....	47
ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain muuttamisesta	48

LIITE	49
RINNAKKAISTEKSTIT	49
ajoneuvolain muuttamisesta	49
ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	71
ajoneuvoverolain muuttamisesta.....	73
tieliikennelain 94 §:n muuttamisesta.....	80
ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain muuttamisesta	81

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Ajoneuvolaki

Ajoneuvoja sekä niiden hyväksyntää, katsastusta ja rekisteröintiä koskevat keskeisimmät säännökset olivat vuoden 2002 loppuun asti tieliikennelaissa (267/1981). Yksityiskohtaisella tasolla nämä säännökset olivat kuitenkin pääosin valtioneuvoston asetuksissa. Lisäksi yksityiskohtaisia oikeussääntöjä oli liikenne- ja viestintäministeriön asetuksissa ja päätöksissä.

Vuonna 2002 ajoneuvoja sekä niiden hyväksyntää, katsastusta ja rekisteröintiä koskevat, aikaisempaa laajemmat säännökset otettiin lain tasolle ajoneuvolakiin (1090/2002). Laki tuli voimaan vuoden 2003 alusta. Tässä uudessa laissa säädetään muun ohessa tiellä ja muualla käytettävien ajoneuvojen yleisistä turvallisuusvaatimuksista, perusluokituksesta, hyväksynnästä, määräaikaikatsastuksesta, rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksesta, rekisteröinnistä, teknisestä tienvarsitarkastuksesta, käytön estämisestä sekä korjausvelvoitteesta. Lisäksi laissa ovat säännökset ajoneuvoja koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta seuraavasta sakkorangaistuksesta ja hallinnollisista seuraamuksista. Tieliikennelakiin jäi kuitenkin ajoneuvon teknisissä tienvarsitarkastuksissakin sovellettavia säännöksiä. Tieliikennelain 94 §:ssä säädetään asiakirjan esittämisvelvollisuudesta. Sen mukaan moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan on vaidittaessa esitettävä poliisimiehelle ajoneuvon rekisteriote ja muu asiakirja, jonka mukana pitämiseen hän on velvollinen.

Ajoneuvoverolaki

Ajoneuvoverolain (1281/2003) 1 §:n mukaan Suomessa rekisteröidystä tai Suomessa käytettävästä ajoneuvosta suoritetaan valtiolle ajoneuvoveroa. Ajoneuvoverotus perustuu käytännössä ajoneuvoliikennerekisteriin ja säännöksiin, jotka koskevat ajoneuvojen re-

kisteröintivelvollisuutta. Tämä on ilmaistu ajoneuvolain 2 §:ssä, jossa viitataan muun muassa ajoneuvolain ja eräiden muiden rekisteröintivelvollisuutta koskevien säännösten soveltamiseen ajoneuvoverotuksessa.

Ajoneuvoverotuksen verovelvollinen ja verovelvollisuuden alkaminen ja päättymisen määrittely rekisteröintiä koskevien säännösten avulla. Myös verokauden alkaminen ja päättymisen ovat läheisesti riippuvaisia ajoneuvojen rekisteröinnistä. Ajoneuvon veroperusteet muodostuvat käytännössä sen mukaan, mitä tietoja ajoneuvosta on merkitty ajoneuvoliikennerekisteriin.

Myös se, että ajoneuvo on rekisteröity johonkin muuhun maahan kuin Suomeen ja ajoneuvolainsäädännössä olevat säännökset tällaisen ajoneuvon käyttöoikeudesta Suomessa vaikuttavat ajoneuvoverotukseen. Vain sellaisesta Suomessa rekisteröimättömästä ajoneuvosta kannetaan ajoneuvoveron perusveroa tai käyttövoimaveroa Suomeen, jonka olisi tullut rekisteröintiä koskevien säännösten mukaan olla täällä rekisteröity.

Ajoneuvon omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus määrittää ajoneuvoveron suorittamisvelvollisuutensa rekisterimerkintöjen kautta. Jos omistusta tai ajoneuvon haltijuutta taikka ajoneuvon rekisterissä oleva koskevissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, tämä voi vaikuttaa ajoneuvon verotukseen. Erityisesti veronmaksuvelvollisuus voidaan keskeyttää tai käynnistää uudestaan poistamalla ajoneuvo rekisteristä tai merkitsemällä se rekisteriin.

Ajoneuvon rekisteröinti

Ajoneuvon rekisteröintiä koskevat ajoneuvolakia yksityiskohtaisemmat säännökset ovat ajoneuvojen rekisteröinnistä annetussa asetuksessa (1598/1995), jäljempänä rekisteröintiasetus. Asetuksessa säädetään ajoneuvon ennakoilmoittamisesta, ensi- ja uudelleenrekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, ajoneuvon poistamisesta rekisteristä, rekisteri-ilmoituksen tekemisestä, rekisteröintitodistuksesta, rekisterikilvistä, vientirekisteröinnistä, rekisteröinnistä autokiinnitystä varten, ajoneuvon käytöstä koenumeroilvin ja siir-

toluvalla sekä ulkomaisen ajoneuvon käytöstä Suomessa.

Ajoneuvolain 8 §:n mukaan moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä ajoneuvo on rekisteröitävä ja asianmukaisesti katsastettava. Jos ajoneuvoa ei ole rekisteröity ja katsastettu, ajoneuvo on käyttökiellossa. Jos tällaista käyttökiellossa olevaa ajoneuvoa käytetään liikenteessä, siitä voidaan ajoneuvolain 96 §:n mukaan rangaista sakolla. Rekisteröintiasetuksen 8 §:ssä säädetään kuitenkin ajoneuvolain 8 §:ssä säädetystä rekisteröintivelvollisuudesta poikkeuksia erälle liikenteessä yleensä vähän käytetyille ajoneuvoille. Siten esimerkiksi muuta maastoajoneuvoa kuin moottorikelkkaa ei tarvitse rekisteröidä. Sama koskee sadontuottamiseen, sadonkorjuuseen tai tienpiitoon rakennettua tai varustettua moottorityökonetta.

Ajoneuvolain 8 §:n mukaan lähtökohtaisesti myös ulkomailla aikaisemmin rekisteröity ajoneuvo on rekisteröitävä Suomessa ennen kuin sitä voidaan käyttää täällä. Tästä on kuitenkin rekisteröintiasetuksen 14 luvussa säädetty poikkeuksia, joista merkittävimpiä ovat ulkomailla vakituisesti asuvan henkilön oikeus käyttää täällä ajoneuvoa tilapäisesti enintään yhden vuoden ajan.

Rekisteröintiasetuksen 13 luvussa säädetään Suomessa rekisteröimättömän ajoneuvon käyttämisestä koenumerokilvin tai siirtoluvalla. Ajoneuvohallintokeskus voi antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle, korjaavalle tai kuljetustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle sekä ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa suorittavalle laitokselle tai yhteisölle koenumerotodistuksen, joka oikeuttaa ajoneuvon käyttöön liikenteessä koenumerokilvin. Ajoneuvon käyttöä koenumerokilvin on rekisteröintiasetuksen 46 §:ssä rajoitettu.

Rekisteröintiasetuksen 48 §:n mukaan siirtolupia on nykyisin kahdenlaisia. Rekisteröinnin suorittajat myöntävät siirtolupia enintään seitsemäksi päiväksi. Näiden siirtolupien käyttö on rajattu tiettyyn asetuksessa mainittuun tarkoitukseen, ja kyse on pääasiassa ajoneuvon tarpeellisesta siirrosta. Tullilaitos myöntää siirtolupia enintään kolmeksi kuuksiksi. Tällaisen luvan nojalla ajoneuvon käyttötarkoitusta ei ole rajoitettu mihinkään

erityiseen tarkoitukseen. Edellytyksenä siirtoluvan myöntämiselle kuitenkin on, että tullilaitos on myöntänyt autoverolain (1482/1994) 35 a §:n nojalla oikeuden käyttää kyseistä ajoneuvoa liikenteessä veroja suorittamatta.

Ajoneuvon ennakoilmoituksessa on kyse uutta ajoneuvoa koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisterin pitäjälle ennen ajoneuvon ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa. Ajoneuvolain 65 §:n mukaan ennakoilmoituksia voivat tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja sekä ajoneuvon maahantuoja. Rekisteröintiasetuksen 3 luvussa on yksityiskohtaisia säännöksiä ennakoilmoituksesta.

Ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta annettussa laissa (1100/1998) säädetään rekisteröintitehtävien suorittajasta. Rekisteröintitoiminnan on katsottu sisältävän perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on järjestää rekisteröintitoiminta hankkimalla toimintaan tarvittavia palveluita niiden tuottajilta, joita kutsutaan sopimusrekisteröijiksi. Ajoneuvohallintokeskus voi myös itse suorittaa rekisteröintitehtäviä.

Rekisteröintipalveluja on saatavana yli tuhannesta toimipisteestä eri puolella Suomea. Nykyisin ajoneuvon rekisteröintitehtäviä suorittavat pääasiassa katsastustoimipaikat, vakuutusyhtiöt, autoliikkeet ja rahoitusyhtiöt. Katsastustoimipaikat hoitavat yli puolet perusrekisteröinneistä. Autoliikkeiden ja rahoitusyhtiöiden osuus on vajaat 30 prosenttia ja vakuutusyhtiöiden osuus noin 15 prosenttia. Vuonna 2005 perusrekisteröintejä tehtiin 1,96 miljoonaa. Samana vuonna ensirekisteröintejä tehtiin yli 295 000. Niistä vajaat 150 000 oli uusien henkilöautojen ensirekisteröintejä. Käytettynä maahantuotuja ajoneuvoja ensirekisteröitiin 44 262. Kaikkiaan ensirekisteröinnit lisääntyivät edellisestä vuodesta 1,9 prosenttia. Koko ajoneuvokanta oli vuoden 2005 lopussa 4,31 miljoonaa.

Vuonna 2005 myönnettiin 3 209 koenumerotodistusta ja 138 050 siirtolupaa. Ennakoilmoituksia tehtiin 191 715.

Ajoneuvoliikennerekisteri

Ajoneuvoliikennerekisteristä annettu laki (541/2003) tuli voimaan vuoden 2004 alusta. Lainsäädännöllisesti erillisinä rekistereinä

tieliikenteen tietojärjestelmässä olleet ajoneuvo-, ajokortti-, ajoneuvoverotus- ja auto-kiinnitysrekisterit yhdistettiin yhdeksi ajoneuvoliikennerekisteriksi. Yksityiskohtaiset säännökset ajoneuvoliikennerekisteristä ja erityisesti sen tietosisällöstä ovat ajoneuvoliikennerekisterin tiedoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1116/2003).

Ajoneuvohallintokeskus pitää ajoneuvoliikennerekisteriä liikenneturvallisuuden parantamiseksi, tieliikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseksi sekä tieliikenteen verotustehtävien ja autokiinnityksen hoitamiseksi. Ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa säädetään rekisterin tietosisällöstä, rekisterinpitäjän tiedonsaantioikeuksista ja eräiltä osin myös rekisterin tietojen julkisuudesta ja niiden luovuttamisesta.

Ajoneuvon katsastus

Ajoneuvon määräaikaikatsastuksesta ja teknisestä tienvarsitarkastuksista säädetään ajoneuvolakia tarkemmin liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1245/2002), jäljempänä katsastusasetus. Ajoneuvon rekisteröinti- ja kytkentäkatsastuksista säädetään kuitenkin ajoneuvojen hyväksynnästä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1244/2002). Rekisteröintikatsastuksella tarkoitetaan yksittäisen ajoneuvon luokittelua varten suoritettavaa tarkastusta, jossa todetaan ajoneuvon rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot sekä tarkastetaan, onko ajoneuvo kunnoltaan turvallinen sekä rakenteeltaan, mitoiltaan ja varusteiltaan säännösten mukainen. Kytkentäkatsastuksessa on kyse vetävän ja hinattavan ajoneuvon tai ajoneuvojen kytkennän hyväksymisestä. Rekisteröinti- ja kytkentäkatsastuksessa sovelletaan laajasti määräaikaikatsastusta koskevia säännöksiä.

Ajoneuvo on rekisteröintikatsastettava ennen kuin se voidaan rekisteröidä Suomessa, jos ajoneuvoa ei ole tyyppihyväksytty ja ennakkoilmoitettu ajoneuvoliikennerekisteriin. Vuodesta 1996 alkaen on uusien M₁-luokan ajoneuvotyyppien ja vuodesta 1998 alkaen ensikertaa käyttöön otettavien M₁-luokan ajoneuvojen täytynyt olla tyyppihyväksyttyjä. Näin ollen pääosa Suomessa käyttöön otettavista uusista henkilöautoista on vapau-

tettu rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta. Myös uusilta L-luokan ajoneuvoilta edellytetään nykyisin tyyppihyväksyntää.

Jos ajoneuvoa ei käytetä liikenteessä, se voidaan poistaa rekisteristä. Näin vältetään ajoneuvon kohdistuvien veloitteiden kuten ajoneuvoveron suorittamiselta. Rekisteristä poistettu ajoneuvo on uudelleenrekisteröintiä varten vietävä rekisteröintikatsastukseen, jos ajoneuvo aiotaan ottaa uudestaan käyttöön liikenteessä. Ajoneuvojen hyväksynnästä annetun asetuksen 19 §:ssä säädetään kuitenkin tästä rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta poikkeuksia. Siten esimerkiksi ajoneuvo, joka ilmoitetaan merkittäväksi uudelleen rekisteriin kolmen kuukauden kuluessa rekisteriin merkitystä määräaikaikatsastuksesta, ei tarvitse esittää rekisteröintikatsastukseen.

Ajoneuvojen katsastusten suorittajasta säädetään ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa (1099/1998). Lisäksi tätä yksityiskohtaisempia säännöksiä on ajoneuvojen katsastusluvista annetussa liikenneministeriön päätöksessä (202/1999) ja ajoneuvojen katsastushenkilöstön lisäkoulutuksesta annetussa liikenneministeriön päätöksessä (201/1999). Yksityiset katsastustoimipaikat suorittavat mainittujen säädösten mukaan ajoneuvojen katsastukset. Ajoneuvojen katsastusten on katsottu sisältävän julkisen vallan käyttöä. Toiminnassa on siten kyse perustuslain 124 §:ssä tarkoitetuista julkisista hallintotehtävistä. Näissä tehtävissä on sovellettava muun ohessa hallintolakia (434/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Myös arkistolaki (831/1994) koskee katsastusluvan haltijoita. Arkistolain 1 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan laki koskee yhteisöjä niiden suorittaessa julkisia tehtäviä lain nojalla siltä osin kuin niille kyseisen tehtävän johdosta kertyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetuissa laissa tarkoitettuja asiakirjoja.

Katsastustoimipaikkoja oli sivutoimipisteet mukaan lukien vuoden 2005 lopussa toiminnassa 250. Määräaikaikatsastuksia mainittuna vuonna aloitettiin 2,1 miljoonaa. Muita katsastuksia suoritettiin yhteensä 148 600.

Ajoneuvolain mukaan poliisi, tullilaitos ja rajavartiolaitos suorittavat ajoneuvojen teknisiä tienvarsitarkastuksia. Katsastajat osallistuvat asiantuntijoina näihin tienvarsitarkas-

tuksiin. Sellaisia tienvarsitarkastuksia, joissa katsastajat olivat mukana, vuonna 2005 suoritettiin 8 100 ajoneuvolle.

1.2. Kansainvälinen kehitys sekä ulkomainen ja EU:n lainsäädäntö

Ajoneuvojen rekisteröinti

Suomi on liittynyt vuonna 1986 Wienissä 8 päivä marraskuuta 1968 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 30/1986), jäljempänä Wienin tieliikennesopimus. Päästäkseen osalliseksi tämän tieliikennesopimuksen eduista tulee kansainvälisessä liikenteessä olevan moottoriajoneuvon ja siihen kytketyn muun kuin kevyen perävaunun olla rekisteröity jossain sopimusvaltiossa. Ajoneuvon kuljettajalla tulee olla tästä rekisteröinnistä rekisteröintitodistus. Tieliikennesopimuksessa määrätään, mitä tietoja rekisteröintitodistuksessa tulee ainakin olla.

Euroopan unionissa ajoneuvojen rekisteröintiä ei ole harmonisoitu, mutta ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista on annettu neuvoston direktiivi 1999/37/EY, jäljempänä rekisteröintitodistusdirektiivi. Direktiivin liitteitä on muutettu ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista annetun neuvoston direktiivin 1999/37/EY muuttamisesta annetulla komission direktiivillä 2003/127/EY. Tässä muutoksessa mahdollistettiin otettavaksi käyttöön paperisen rekisteröintitodistuksen sijasta myös älykortin muodossa oleva rekisteröintitodistus. Älykortin muodossa olevaa rekisteröintitodistusta ei toistaiseksi ole otettu käyttöön missään jäsenvaltiossa.

Yhteisön jäsenvaltioiden on 1 päivästä kesäkuuta 2004 alkaen tullut antaa rekisteröintitodistusdirektiivin mukainen rekisteröintitodistus ajoneuvoille, jotka kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan on rekisteröitävä. Jos ennen direktiivin soveltamisaikaa rekisteröidylle ajoneuvolle annetaan uusi rekisteröintitodistus, jäsenvaltion on myös tällöin käytettävä direktiivin mukaista todistusmallia. Jäsenvaltioilla on oikeus antaa ajoneuvojen väliaikaisesta rekisteröinnistä asiakirjoja, jotka eivät vastaa rekisteröintitodistusdirektiivin mukaista todistusta. Mainitussa direktiivissä säädetään, mitä tietoja todistuksessa on vähintään oltava. Todistus voi olla yksi- tai kaksiosainen.

Jäsenvaltioiden on tunnustettava muissa jäsenvaltiossa ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista annetun neuvoston direktiivin mukainen rekisteröintitodistus käytettäessä ajoneuvoa kansainvälisessä liikenteessä ja ajoneuvon toisessa jäsenvaltiossa tehtävän uuden rekisteröinnin yhteydessä.

Suomessa on otettu käyttöön rekisteröintitodistusdirektiivin mukainen kaksiosainen paperinen rekisteröintitodistus.

Romuajoneuvoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/53/EY, jäljempänä romuajoneuvodirektiivi, 5 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on perustettava järjestelmä, jonka mukaisesti romutustodistuksen esittäminen on edellytys romuajoneuvon rekisteristä poistamiselle. Direktiivi koskee henkilöautoja ja pakettiautoja sekä niihin rinnastettavia muita ajoneuvoja. Direktiivissä ei ole tarkoitus estää ajoneuvon väliaikaista poistamista rekisteristä.

Ajoneuvojen katsastus

Euroopan yhteisössä on voimassa moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen katsastusta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi 96/96/EY. Sen mukaan kussakin jäsenvaltiossa on suoritettava siinä valtiossa rekisteröidylle moottoriajoneuvoille sekä niiden perävaunuille ja puoliperävaunuille direktiivin mukaiset määräaikaiset katsastukset. Katsastuksen voi direktiivin mukaan suorittaa valtio tai sen määräämä julkisyhteisö. Valtio voi myös valtuuttaa yksityiset yritykset suorittamaan katsastukset. Direktiivin liitteissä määrätään katsastettavat ajoneuvoluokat ja katsastusten toistumistiheys sekä pakollisesti ajoneuvosta tarkastettavat kohteet. Direktiivissä jäsenvaltioille on annettu eräitä vapauksia. Jäsenvaltiot voivat esimerkiksi lisätä ajoneuvosta tarkastettavia kohteita, ulottaa pakolliset määräaikaiset katsastukset koskemaan muitakin ajoneuvoluokkia ja tarvittaessa määrätä ajoneuvon katsastettavaksi ennen rekisteröintiä.

Ajoneuvojen tekniset tienvarsitarkastukset

Euroopan yhteisössä liikennöivien hyötyajoneuvojen teknisistä tienvarsitarkastuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston

direktiivin 2000/30/EY mukaan yhteisön jäsenvaltioissa on elokuusta vuonna 2002 alkaen tullut suorittaa hyötyajoneuvoille riittävästi teknisiä tienvarsitarkastuksia. Hyötyajoneuvoilla tarkoitetaan linja-autoja, kuorma-autoja sekä perävaunuja ja puoliperävaunuja, joiden suurin sallittu massa on yli 3 500 kg. Tarkastuksesta annetaan ajoneuvon kuljettajalle direktiivin liitteen mukainen todistus.

Ajoneuvojen hyväksyntä

Ajoneuvojen hyväksyntä ja tekniset vaatimukset perustuvat Euroopan unionissa ajoneuvolain 30 §:ssä mainittuun kolmeen direktiiviin sekä niiden nojalla annettuihin lukuisiin erityisdirektiiveihin. Edellä tarkoitusta kolmesta direktiivistä moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen tyyppihyväksyntää koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettua neuvoston direktiiviä 70/156/ETY ollaan parasta aikaa uudistamassa, mistä on annettu eduskunnalle Ukirje (U 30/2003). Uudistuksen päätarkoituksena on laajentaa EY-tyyppihyväksyntävelvollisuus koskemaan myös raskaita ajoneuvoja, kuten kuorma-autoja, linja-autoja ja perävaunuja.

1.3. Nykytilan arviointi

Ajoneuvon ennakoilmoitus

Ennakoilmoittamalla ajoneuvon sen valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuojia voi saada ajoneuvon liikennekäyttöön Suomessa. Ennakoilmoituksessa ennakoilmoituksen tekijä ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle joitakin ajoneuvon teknisiä tietoja, jotka toimivat perustana tulevalle ajoneuvon rekisteröinnille. Ongelmaksi ennakoilmoituksessa ovat muodostuneet muun ohessa ennakoilmoittajien tekemät toistuvat virheet ennakoilmoitusten yhteydessä. Nämä virheet saattavat tulla ilmi vasta ajoneuvon ensirekisteröinnin jälkeen. Virheiden löytämiselle ja korjauksille ennen ajoneuvon rekisteröintiä ei ennakoilmoituksen tekijöillä ole nykyisin riittäviä työkaluja. Ennakoilmoituksen tekijöiden tekemien virheiden korjaukset kuormittavat Ajoneuvohallintokeskusta huomattavasti.

Ajoneuvon rekisteröintikatsastus

Nykyisin rekisteröintikatsastus tehdään sellaiselle ensi kertaa käyttöön otettavalle ja rekisteriin merkittävälle ajoneuvolle, jota ei ole ennakoilmoitettu. Jos ajoneuvo on poistettu rekisteristä, liikenteeseen uudelleen käyttöön otton edellytyksenä on, että ajoneuvo on hyväksytty enintään kolme kuukautta aikaisemmin suoritettussa rekisteröintikatsastuksessa. Jos ajoneuvo on elinkaarensa aikana poistettu useaan kertaan rekisteristä, rekisteröintikatsastus on ajoneuvon rakenteen, varusteiden ja vaatimustenmukaisuuden toteamiseksi pitänyt tehdä aina ennen ajoneuvon uudelleenrekisteröintiä. Käytännössä suuressa osassa tällaisten uudelleen käyttöön otettavien ajoneuvojen kohdalla rekisteröintikatsastus on kuitenkin tarkoittanut lähinnä ajoneuvon teknisen kunnan tarkastusta. Esimerkiksi vaatimustenmukaisuuden tarkastamiselle ei ole ollut käytännön tarvetta, koska ajoneuvon tiedot ovat jo olleet ajoneuvoliikenne rekisterissä.

Ajoneuvon rekisteröinti

Ajoneuvojen rekisteröinnillä ja rekisteröintipäätöksillä on kiinteä yhteys ajoneuvojen vuotuisen verotukseen ja liikennevakuutuksiin. Ajoneuvoverovelvollisuus päättyy ajoneuvon rekisteristä poistamiseen. Vakuutusyhtiöt puolestaan päättävät ajoneuvon pakollisen liikennevakuutuksen voimassaolon saatuaan tiedon ajoneuvon rekisteristä poistamisesta.

Ajoneuvojen rekisteristä poistamisen voi nykyisin tehdä ainoastaan ajoneuvon omistaja. Toimenpiteen yhteydessä ajoneuvon rekisterikilvet on palautettava. Ajoneuvon uudelleenrekisteröinnin edellytyksenä on pääsääntöisesti ajoneuvon rekisteröintikatsastus. Rekisteröintikatsastuksesta perittävä maksu yhdistettynä rekisteröintimaksuihin ovat käytännössä aiheuttaneet sen, että ajoneuvoa ei ole ollut taloudellisesti kannattavaa poistaa rekisteristä esimerkiksi talven ajaksi siitä huolimatta, että ajoneuvo ei ole ollut käytössä liikenteessä.

Vakuutusyhtiöissä on käytössä mahdollisuus ilmoittaa ajoneuvo niin sanottuun seisontavakuutukseen. Ajoneuvoveroa on vero-

tettavan ajoneuvon osalta peritty myös tällaiselta seisona-ajalta, koska yksityiselle yritykselle usein puhelimitse tehtyjä ilmoituksia ei voida pitää riittävänä luotettavina verovelvollisuuden päättämiseen. Lisäksi kilpien palauttamisvelvollisuus ja rekisteröintikatsastusvelvollisuus ovat tehneet asiasta käytännössä monimutkaisen.

Romuajoneuvodirektiivi pantiin Suomessa täytäntöön syyskuussa 2004. Tämän jälkeen Suomessa on ollut kaksi erityyppistä rekisteristä poistamista: lopullinen rekisteristä poisto ja tilapäiseksi katsottava rekisteristä poisto. Lopulliset rekisteristä poistot tehdään nykyään pääsääntöisesti romutustodistuksella tai vakuutusyhtiöiden ilmoittamina silloin, kun kyseessä on tuhoutuneena vakuutuksen perusteella lunastetut ajoneuvot. Lopullisesti rekisteristä poistettuja ajoneuvoja ei voida uudelleenrekisteröidä. Muut rekisteristä poistetut ajoneuvot voidaan uudelleenrekisteröidä, mutta niiden tiedoissa tapahtuneita muutoksia ei tarvitse ilmoittaa rekisteriin poiston aikana. Tällöin rekisteristä ei myöskään ole saatavissa tietoa ajoneuvon mahdollisesta uudesta omistajasta.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on yksinkertaistaa ajoneuvojen rekisteröinti- ja hyväksyntäjärjestelmää asiakkaan, viranomaisen ja rekisteröintitehtäviä suorittavien kannalta. Tavoitteena on myös parantaa romuajoneuvodirektiivin käytännön täytäntöönpanoa ja sen valvontaa. Lisäksi esityksellä varaudutaan myöhemmin tapahtuvaan sähköisten rekisteröintipalvelujen käyttöönottoon.

Ajoneuvohallintokeskuksessa on käynnissä palvelujen kokonaisuudistushanke, jäljempänä PALKO-hanke. Tämän hankkeen tavoitteena on kehittää viraston toimintaprosessit ja nykyaikaistaa toimintoja tukevat vanhat tietojärjestelmät. Samalla tavoitteena on parantaa asiointimahdollisuuksia muun ohessa ottamalla käyttöön sähköisen asioinnin edellyttämät toimintamallit ja järjestelmät. Ehdotetuilla säännösten muutoksilla tuettaisiin PALKO-hankkeen toteuttamista.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Ajoneuvolakiin ehdotettujen säännösten mukaan ajoneuvojen rekisteröinti käsittäisi ensirekisteröinnin, muutosrekisteröinnin, liikennekäytöstä poiston ja liikennekäyttöön oton ja lopullista poistoa koskevan tiedon merkitsemisen rekisteriin. Ajoneuvon liikennekäytön edellytyksenä olisi, että ajoneuvo olisi ensirekisteröity eli ajoneuvon yksilöintitiedot sekä ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevat tiedot olisi merkitty rekisteriin. Kun ajoneuvo olisi näin saatettu Suomessa ajoneuvoliikennerekisteriin, se pysyisi rekisterissä kunnes ajoneuvosta tehtäisiin lopullista liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus rekisteriin. Tällaista rekisteristä lopullisesti poistettua ajoneuvoa ei enää voisi saattaa uudelleen liikennekäyttöön Suomessa eikä siten myöskään merkitä uudelleen rekisteriin. Ajoneuvon ensirekisteröinnin ja lopullista poistoa koskevan rekisterimerkinnän tekemisen välillä ajoneuvo voitaisiin poistaa liikennekäytöstä ja ottaa jälleen liikennekäyttöön.

Ajoneuvon liikennekäytöstä poiston edellytyksenä autojen ja moottoripyörien osalta ei enää olisi rekisterikilpien palauttaminen. Tästä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Näin asiakkaat välttyisivät kilpien poistamiselta liikennekäytöstä poiston yhteydessä sekä uusien kilpien tilaamiselta ja kiinnittämiseltä liikennekäyttöön oton yhteydessä. Kilpien palauttamisesta tai palauttamatta jättämisestä menisi tieto siihen vakuutusyhtiöön, jossa ajoneuvo on liikennekäytöstä poiston hetkellä vakuutettuna. Tämä tieto antaisi vakuutusyhtiöille mahdollisuuden päättää liikennevakuutus tai muuttaa vakuutus passiiviseksi. Ehdotetut säännökset mahdollistaisivat myös ajoneuvoverovelvollisuuden sitomisen rekisteristä ilmenevään liikennekäyttötietoon.

Liikennekäytöstä poiston aikana ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen muutokset olisi pääsääntöisesti ilmoitettava rekisteriin. Tarkoitus on, että valtioneuvoston asetuksella vapautettaisiin eräät ajoneuvoluokat muutosrekisteröinnistä, jos ajoneuvo olisi poistettu liikennekäytöstä. Kun liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa koskevista muutoksista kuten omistajan vaihdoksesta olisi ilmoitettava rekisteriin, voitaisiin nykyistä

paremmin valvoa romuajoneuvodirektiivin käytännön täytäntöönpanoa.

Ajoneuvo, joka on poistettu liikennekäytöstä, olisi käyttökiellossa. Jos tällaista ajoneuvoa käytettäisiin liikenteessä, siitä voitaisiin rangaista sakolla. Lisäksi liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon käytöstä aiheutuisivat jäljempänä 1.5. kohdassa todetut veroseuraamukset.

Kun liikennekäytöstä poistetulle ajoneuvolle tehtäisiin liikennekäyttöön ottoa koskeva ilmoitus rekisteriin, ajoneuvon katsastusta ei pääsääntöisesti edellytettäisi. Näin liikennekäyttöön otto oikeuttaisi ajoneuvon käyttöön liikenteessä, jos ajoneuvon määräaikaikatsastus olisi voimassa tai ajoneuvolta ei muutoin edellytettäisi määräaikaikatsastusta. Tarkoituksena on, että liikennekäyttöön otton yhteydessä annettavassa rekisteröintitodistuksessa kerrotaisiin, jos ajoneuvon määräaikaikatsastus on suorittamatta. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää, että jos ajoneuvoon on liikennekäytöstä poiston yhteydessä jätetty rekisterikilvet kiinni, tällainen ajoneuvo olisi mahdollista viedä määräaikaikatsastukseen ennen liikennekäyttöön ottoa. Mahdollisuus jättää rekisterikilvet kiinni ajoneuvoon liikennekäytöstä poiston yhteydessä sekä se, että katsastus ei pääsääntöisesti ole liikennekäyttöön otton edellytys, edesauttavat sähköisten rekisteröintipalvelujen käyttöönottoa tulevaisuudessa.

Laissa säädettäisiin ajoneuvoista, joita ei lainkaan tarvitsisi rekisteröidä. Lisäksi lakiin otettaisiin keskeisimmät säännökset rekisteröintitodistuksesta ja rekisterikilvistä. Nykyisin näistä asioista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ajoneuvon ennakoilmoitusta koskevia säännöksiä otettaisiin nykyistä laajemmin lakiin. Ajoneuvohallintokeskus voisi määrätä ennakoilmoituksen tekijän ennakoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastukseen, jos ennakoilmoitusta ei olisi suoritettu asianmukaisesti. Nykyisin tästä säädetään asetuksella. Uutena säännöksenä Ajoneuvohallintokeskukselle annettaisiin oikeus kieltää ennakoilmoituksen tekijää määräajaksi tekemästä ennakoilmoituksia. Edellytyksenä olisi, että ennakoilmoituksen tekijän ajoneuvoja olisi jo aikaisemmin määrätty rekisteröintikatsastukseen tai ennakoilmoituksessa olisi muutoin ollut toistuvasti virheitä.

Koska ennakoilmoituksissa on esiintynyt runsaasti virheitä, laissa säädettäisiin, että ennakoilmoituksen tekijän olisi korjattava ennakoilmoitettua ajoneuvoa koskevissa tiedoissa havaitut virheet. Edellytyksenä tällöin kuitenkin olisi, että virheet havaittaisiin ennen kuin ajoneuvo on ensirekisteröity.

Lakiin otettaisiin koenumerotodistusten ja siirtolupien myöntämistä koskevat keskeisimmät säännökset. Nykyisin näistä asioista säädetään kokonaan valtioneuvoston asetuksella. Koenumerotodistuksen ja siirtoluvan nojalla ajoneuvoa voisi käyttää rajoitetusti liikenteessä silloin, kun ajoneuvoa ei olisi lainkaan rekisteröity Suomessa tai ajoneuvo olisi poistettu liikennekäytöstä.

Jos ajoneuvomallin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuojat tai laiminlyönyt ajoneuvolain 86 §:ssä tarkoitettua takaisinkutsukampanjan, Ajoneuvohallintokeskus voisi ehdotuksen mukaan asettaa uhkasakon tämän velvollisuuden täyttämisen tehostamiseksi.

Ajoneuvon teknistä tienvarsitarkastusta koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että kyseinen tarkastus voitaisiin suorittaa muualakin kuin tiellä, koska ajoneuvoa koskevia vaatimuksia on noudatettava laajasti muualakin kuin tiellä käytettäviin ajoneuvoihin.

Lisäksi ajoneuvolakiin tehtäisiin eräitä vähäisempiä muutoksia ja laissa olevia asetusten antamista koskevia valtuussäännöksiä muutettaisiin.

Ajoneuvoverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ajoneuvoverotuksessa liikennekäytöstä poistolla ja liikennekäyttöön otolla olisi samat vaikutukset verovelvollisuuden ja verokauden päättymiseen ja alkamiseen kuin nykyisin ajoneuvon rekisteristä poistamisella ja uudelleen rekisteröimisellä on. Liikennekäytöstä poistaminen katkaisisi näin ollen veronmaksuvelvollisuuden ajaksi, jonka ajoneuvo on liikennekäytöstä poistettuna. Siltä varalta, että tällaista ajoneuvoa kuitenkin käytetään liikenteessä, ajoneuvoverotuksessa ehdotetaan otettavaksi käyttöön lisävero –niminen uusi seuraamus, jonka määräksi ehdotetaan ajoneuvosta suoritettavan 12 kuukauden ajoneuvoveroa viisinkertaisena, kuitenkin vähintään tuhatta euroa. Ajoneuvoverolakiin tehtäisiin myös eräitä teknisiä muutoksia, jotka johtuvat lähinnä verolain ja ajoneuvolainsäädännön välisten viittausten tarkistamisesta vastaamaan tässä esityksessä

ehdotettuja ajoneuvolainsäädännön muutoksia.

Esitykseen sisältyvät lisäksi ehdotukset ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain, ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain ja tieliikennelain 94 §:n muuttamisesta. Nämä muutosehdotukset liittyvät ehdotettuihin ajoneuvolain muutoksiin ja Ajoneuvohallintokeskuksessa käynnissä olevaan PALKO-hankkeeseen.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Esitys liittyy PALKO-hankkeen toteuttamiseen. Hankkeen tarkoituksena on Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävien hoitamiseen liittyvien prosessien kehittäminen ja niitä tukevien tietojärjestelmien korvaaminen uudella teknologialla toteutetulla tietojärjestelmällä. Koko hankkeen kustannusarvio on 36,3 miljoonaa euroa. Summa käsittää PALKO-hankkeeseen kuuluvien ajoneuvopuolen projektien lisäksi muun ohessa jo valmiina olevat verotusjärjestelmän ja piirturikorttijärjestelmän sekä vasta käynnistymässä olevat kuljettajapuolen järjestelmät. PALKO-hankkeen kustannukset katetaan viraston yli omakustannusarvon hinnoitelluista suoritteista ja liiketaloudellisista suoritteista perittävillä maksuilla. Näitä maksuja ei ole PALKO-hankkeen vuoksi korotettu.

Katsastustoimipaikoille aiheutuu jonkin verran kustannuksia siitä, että katsastustoimipaikkojen tietojärjestelmät on sovitettava yhtenäisiksi Ajoneuvohallintokeskuksen tietojärjestelmän kanssa.

Nykyisen kaltaisen rekisteristä poistetun ja uudelleen rekisteröitävän ajoneuvon rekisteröintikatsastustarpeen poistuminen ajoneuvon elinkaaren aikana saattaa jonkin verran vähentää katsastustoimipaikkojen saamia tuloja. Kansalaiset puolestaan välttyvät maksamasta maksuja rekisteröintikatsastuksista.

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusta koskevien asiakirjojen arkistointi Ajoneuvohallintokeskuksessa puolestaan alentaisi jossain määrin katsastustoimipaikkojen kustannuksia.

Ajoneuvoveron osalta uudistus tarkoittaisi, että ajoneuvoveron maksuvelvollisuuden voisi saada keskeytettyä poistamalla ajoneu-

vo liikennekäytöstä. Verrattuna rekisteristä poistamiseen liikenteestä poiston kustannukset alenisivat ja järjestely olisi muutoinkin nykyistä yksinkertaisempi. Voidaan olettaa, että tämän vuoksi järjestelyä käytettäisiin myös ajoneuvoverotuksen keskeytykseen laajemmin kuin nykyisin rekisteristä poistamista. Ei kuitenkaan ole arvioitavissa, miten laajaksi tämä muodostuisi. On myös mahdollista, että huolimatta verotukseen ehdotetuista sanktioista säännösten vastaista liikennekäytöstä poistettujen ajoneuvojen käyttöä esiintyisi. Kokonaisuudessaan voidaan arvioida, että ehdotukset voisivat vaikuttaa joillakin kymmenillä miljoonilla euroilla ajoneuvoveron tuottoa alentavasti. Verotuksen ja sen valvonnan työmäärä lisääntyisi jonkin verran.

3.2. Muut vaikutukset

Kerran ajoneuvoliikennerekisteriin saateuilta ajoneuvoilta ei enää jatkossa pääsääntöisesti edellytetä rekisteröintikatsastusta. Jos ajoneuvoa käytettäisiin liikenteessä, ajoneuvon määräaikaikatsastuksen tulisi kuitenkin olla voimassa tai ajoneuvon olla vapautettu kyseisestä katsastuksesta.

Rekisteröintijärjestelmän uudistus parantaisi romuajoneuvodirektiivin täytäntöönpanoa käytännössä, koska ajoneuvoista olisi eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta ilmoitettava ajoneuvon muutosrekisteröintiin tarvittavat tiedot rekisteriin myös liikennekäytöstä poiston aikana. Näin rekisteristä olisi jatkossa saatavissa tiedot ajoneuvon viimeisestä omistajasta.

Ajoneuvoverotus kytkettäisiin ajoneuvon liikennekäytössä oloaikaan, jolloin ajoneuvoverotus kohdistuisi nykyistä paremmin niihin ajoneuvoihin, joita todella käytetään tai on ainakin tarkoitus käyttää liikenteessä. Myös liikennevakuutuksen voimassaolo olisi mahdollista kytkeä viranomaisen rekisteristä ilmenevään ajoneuvon liikennekäytössä oloaikaan.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa. Lakiehdotus ajoneuvoverolain muuttamisesta ja siihen liittyvät pe-

rustelut on valmisteltu valtiovarainministeriön ja Ajoneuvohallintokeskuksen yhteistyönä.

Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasianministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, puolustusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, Ajoneuvohallintokeskukselta, tullilaitokselta, rajavartiolaitokselta, Suomen Ympäristökeskukselta, Liikkuvalta poliisilta, Tiehallinnolta, Suomen Kuntaliitolta ja Liikennevakuutuskeskukselta sekä ajoneuvoalan, kuljetuksen suorittajien, ajoneuvokaupan, ajoneuvoharrastajien, katsastuksen suorittajien ja kuluttajien etujärjestöiltä ja muilta vastaavanlaisilta sidostyhmiltä. Lisäksi työn valmisteluvaiheessa on asiaan liittyviä useita sidosryhmiä kuultu muutoinkin eri tavoin.

Pääosin ehdotettuja muutoksia on kannatettu, mutta lausunnoissa on myös tehty useita muutosehdotuksia. Niiden perusteella esitystä on eräiltä osin muutettu. Siten esimerkiksi muutosrekisteröintiä koskevan velvoitteen laiminlyönti ehdotetaan rangaistavaksi, ja liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa voisi käyttää liikenteessä sen vuorokauden loppuun asti, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaa.

Valtionvarainministeriö tuo lausunnossaan esille huolensa siitä, että ehdotetun järjestelmän mukaan ajoneuvoveron tuotto pieneneisi, koska ajoneuvo voitaisiin poistaa liikennekäytöstä yksinkertaisin menettelyin. Myös verovilpin määrä saattaisi kasvaa erityisesti, jos ajoneuvoveron tasoa nostettaisiin. Hallituksen esityksessä lähdetään siitä, että on oikeudenmukaista kantaa ajoneuvoveroa vain siltä ajanjaksolta, jona ajoneuvo on tarkoitus tosiasiallisesti käyttää. Mahdollisen verovilpin lisääntymistä on vaikea arvioida. Jos se kuitenkin lisääntyy, liikenne- ja viestintäministeriön käsityksen mukaan on jatkossa mahdollista ottaa käyttöön keinoja, joilla verovilpin määrää voidaan vähentää.

Ympäristöministeriö puolestaan toteaa, että ehdotetut toimet ovat oikeasuuntaisia. Sen mukaan on kuitenkin vaarana, että liikenteestä poistettujen rekisterissä olevien ajoneuvojen määrä kasvaa huomattavan osan näistä ajoneuvoista päätyessä kuitenkin epäasianmukaiseen romutukseen. Ympäristöministeriön mielestä tämä voitaisiin välttää, jos lii-

kenteestä poistetuista ajoneuvoista perittäisiin alennettua ajoneuvoveroa.

Autotuojat ry, Nordic Auto/ Kuusankoski Oy ja Stena Metall Oy tuovat lausunnoissaan esille, että vain noin 20—30 prosenttia ajoneuvoista poistetaan rekisteristä romutustodistusta käyttäen. Näissä lausunnoissa esitetään erilaisia toimenpiteitä, jotta romuajoneuvot toimitettaisiin nykyistä paremmin tuottajavastuun piiriin kuuluviin romutuspaikkoihin romutettaviksi. Tällaisia toimenpiteitä olisivat esimerkiksi jonkinlaisen alennetun veron kantaminen liikennekäytöstä poistetuilta ajoneuvoilta, liikennekäytöstä poistoajan rajaaminen määräaikaan, ajoneuvon tuntemattomalle luovuttamisen estäminen, ajoneuvon omistajan vaihdoksen tapahtuttua ajoneuvon tuleminen automaattisesti liikennekäyttöön ja omistajanvaihdoksesta ilmoittamatta jättämisen sanktiointi.

Esityksessä lähdetään siitä, että ajoneuvon asianmukaisen romuttamisen varmistamiseksi ei voida ensisijaisesti kantaa veroa, vaan asia on pyrittävä hoitamaan muin keinoin kuten valvontatoimin, tuottajavastuussa olevien tuottajien toimintaa tehostamalla ja ympäristöhallinnon erilaisin toimenpitein. Hallituksen esityksen mukaan liikennekäytöstä poiston aikana olisi ilmoitettava, jos ajoneuvo vaihtaa omistajaa. Tämä velvollisuuden laiminlyönti olisi myös rangaistavaa. Näin ajoneuvoliikennerekisteristä olisi mahdollista seurata ajoneuvoja, jotka ovat pitkään pois liikennekäytöstä, mikä toisi valvontaan uusia mahdollisuuksia.

Käytännössä tässä vaiheessa ei ole mahdollista toteuttaa sellaista vaihtoehtoa, että ajoneuvo olisi vain jonkun tietyn määräajan pois liikennekäytöstä ja tulisi sitten automaattisesti liikennekäyttöön. Ei myöskään ole perusteltua säätää, että ajoneuvo tulisi jonkun määräajan jälkeen jopa vastoin omistajan tahtoa liikennekäyttöön. Ajoneuvon rekisteröinti perustuu pääasiassa ajoneuvon omistajan tahtoon, hänen ilmoitukseensa ja ilmoitusvelvollisuuteensa. Lisäksi ajoneuvolaissa lähdetään siitä, että lain velvoitteet koskevat ajoneuvoja, joita käytetään, ei ajoneuvoja, jotka seisovat esimerkiksi autotallissa.

Rekisteröintiasetuksen 19 §:n mukaan ajoneuvon edellinen omistaja voi ilmoittaa ajoneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle. Ajoneuvohallintokeskus voi tällöin, saatuaan

asiasta luotettavan selvityksen tehdä rekisteriin merkinnän ajoneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle. Samalla lakkaavat ajoneuvon kohdistuvat velvoitteet kuten velvoite maksaa ajoneuvoveroa. Vastaavanlainen säännös on tarkoitus ottaa uuteen ajoneuvon rekisteröintiä koskevaan valtioneuvoston asetukseen, mihin Autotuojat ry lausunnossaan viittaa. Säännös tuntemattomalle luovuttamisesta otettiin rekisteröintiasetukseen vuonna 2003 apulaisoikeuskanslerin aloitteesta. Hän katsoi, että ajoneuvon rekisteröintiä koskevat säännökset voivat johtaa rekisteriin merkityn ajoneuvon omistajan kannalta kohtuuttomaan tilanteeseen, jos rekisteriin merkityn ajoneuvon luovutuksessa uusi omistaja laiminlyö ilmoitusvelvollisuutensa ja edellinen omistaja on jostain syystä toiminut niin, ettei tiedä uuden omistajan nimeä tai muita henkilötietoja. Apulaisoikeuskansleri pyysi tuolloin liikenne- ja viestintäministeriötä harkitsemaan, onko lainsäädäntöä syytä tältä osin tarkistaa. Perusteet sille, että ajoneuvon uusi omistaja voi ilmoittaa ajoneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle, ovat edelleen olemassa.

Erityisesti ajoneuvon käyttäjiä edustavat tahot kannattavat esitystä. Esimerkiksi Autoliitto ry toteaa lausunnossaan muun ohessa seuraavaa: ”Erityisen positiivinen asia on mahdollisuus ajoneuvon liikenteestä poistoon ilman velvollisuutta suorittaa ajoneuvolle ylimääräisiä rekisteröinti- tai vuosikatsastuksia tai velvollisuutta palauttaa rekisterikilvet. Tämä muutos purkaa tarpeetonta byrokratiaa ja tekee toiminnasta joustavaa. Rekisteröintimenettelyn muutos toisi merkittävän parannuksen ja mahdollistaisi yksinkertaisemmalla tavalla saada palautusta vuotuisista maksuista. Tämä koskee tyypillisesti vain osan vuodesta käytettäviä ajoneuvoja, joiden kohdalla mahdollistuisi nyt myös vuosikatsastuksen suorittaminen aina normaaliin katsastusajkaan.” Autoliitto ry ei kuitenkaan tue ehdotettua lisäveroseuraamusta, mistä säädettäisiin ajoneuvoverolain 47 a §:ssä. Esityksen mukaan lisäverolla on tarkoitus ehkäistä verovilppiä.

Kuluttajavirasto pitää hallituksen esitystä kannatettavana ja katsoo muun ohessa, että ajoneuvon tilapäinen poistaminen liikennekäytöstä on nykyisin kuluttajan kannalta raskas ja hankala menettely.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys kaupallisia tavarankuljetuksia ja maantieliikenteen liikenneyritysjäkoulutusta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 24/2006 vp). Siinä on ehdotettu muutettavaksi ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 1, 3 ja 5 §:ää. Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi saman lain 3, 5, 12 ja 14 §:ää. Molemmissa lakiehdotuksissa esitetään muutettavaksi lain 5 §:n 1 momentin 10 kohtaa ja lisättäväksi mainittuun 5 §:n 1 momenttiin uusi 11 kohta. Molemmissa esityksissä ehdotetaan lisäksi, että mainittu 5 §:n 1 momentin 10 kohta tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Molempien esitysten mukaan lain voimaantulosta on muutoin tarkoitus päättää lain vahvistamisen yhteydessä. Esityksissä lain 3 §:ään ehdotetut muutokset koskevat pykälän eri kohtia.

Eduskunnalle ollaan lähiaikoina antamassa myös hallituksen esitys laiksi tieliikenteen kuljettajien ammatillisesta pätevyydestä (HE /2006 vp). Siinä on tarkoitus ehdottaa muutettavaksi ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 3, 5, 11, 12, 15 ja 17 §:ää. Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi saman lain 3, 5, 12 ja 14 §:ää. Molemmissa esitetään muutettavaksi lain 5 §:n 1 momentin 10 kohtaa ja lisättäväksi mainittuun 5 §:n 1 momenttiin uusi 11 kohta. Molemmissa esityksissä ehdotetaan lisäksi, että mainittu 5 §:n 1 momentin 10 kohta tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Molempien esitysten mukaan lain voimaantulosta on muutoin tarkoitus päättää lain vahvistamisen yhteydessä. Esityksissä lain 3 ja 12 §:ään ehdotetut muutokset koskevat pykälän eri kohtia.

Eduskunnalle on lisäksi annettu hallituksen esitys ajoneuvolain muuttamisesta (HE 25/2006 vp). Siinä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvolain 3 §:n 23 kohtaa ja lisättäisiin pykälään uusi 24 kohta. Mainittu 3 §:n 23 kohta tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Muuten lain voimaantulosta päätettäisiin lain vahvistamisen yhteydessä. Todettakoon vielä, että mainittuun ajoneuvolain 3 §:n 23 kohtaan viitataan rikesakkomenettelystä annetun lain (66/1983) 13 b §:n 2 momentissa. Nyt käsiteltävänä olevassa halli-

tuksen esityksessä ehdotetaan muutoksia ajoneuvolain 3 §:n useisiin kohtiin ja lisättäisiin pykälään uusia kohtia.

Edellä mainitut hallituksen esitykset tulisi ottaa huomioon käsiteltäessä tätä hallituksen esitystä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Ajoneuvolaki

1 §. Soveltamisala. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin maininta siitä, että ajoneuvon teknisiä tienvarsitarkastuksia voitaisiin tehdä vain tieliikenteessä käytetyille ajoneuvoille. Ajoneuvolain eräät säännökset koskevat myös muualla kuin tiellä käytettäviä ajoneuvoja kuten lain 1 ja 2 §:stä ilmenee, joten tekninen tienvarsitarkastus tulee voida suorittaa myös muualla käytettyihin ajoneuvoihin.

3 §. Määritelmät. Pykälän eräitä määrittelyjä muutettaisiin ja pykälään lisättäisiin eräitä uusia määrittelyjä.

Osa 10 kohdassa olevasta rekisteröintikatsastuksen määrittelystä siirrettäisiin säännökseksi rekisteröintikatsastusta koskevaan 60 §:ään. Lisäksi määrittelyssä todettaisiin, että rekisteröintikatsastus suoritetaan ajoneuvon rekisteröintiä varten. Rekisteröintikatsastuksesta säädetään tarkemmin 60 §:ssä.

Edellä 1 §:n yhteydessä kerrotuilla perusteilla 14 kohdassa olevasta teknisen tienvarsitarkastuksen määritelmästä poistettaisiin sanat ”tieliikenteessä käytetyn”.

Nykyisin 15 kohdassa olevasta rekisteröinnin määritelmästä luovuttaisiin tarpeettomana ja kohtaan otettaisiin nykyisin 16 kohdassa oleva ensirekisteröinnin määritelmä muutettuna. Ensirekisteröinnissä olisi edelleen kyse ajoneuvon ensimmäisestä rekisteröinnistä Suomessa. Lisäksi ensirekisteröinnin määritelmä sisältäisi piirteitä rekisteröinnin määritelmästä. Ajoneuvo voitaisiin ensirekisteröidä Suomeen vain yhden kerran. Muutoin kyse olisi ajoneuvon muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta tai liikennekäyttöön otosta. Nämä määriteltäisiin jäljempänä pykälässä olevissa kohdissa. Lisäksi ajoneuvosta voitaisiin tehdä rekisteriin merkintä ajoneuvon poistamisesta lopullisesti liikennekäytöstä.

Pykälän 16 kohtaan otettaisiin uusi määrittely muutosrekisteröinnistä. Sillä tarkoitettaisiin ensirekisteröinnissä rekisteriin talletettuihin tietoihin tulleiden muutosten merkitsemistä rekisteriin. Muutos ei kuitenkaan koskisi ajoneuvon yksilöintitietoja.

Nykyisin 17 kohdassa oleva ennakkoilmoituksen määrittely olisi tarpeeton, koska määrittelyn sisällöstä säädettäisiin 65 §:ssä. Näin ollen nykyisistä 18—22 kohdista tulisi 17—21 kohdat. Lisäksi uuden 21 kohdan valmistajan edustajan määritelmää muutettaisiin siten, että yritys- ja yhteisötietojärjestelmään merkityn yhteisön sijasta puhuttaisiin rekisteröidystä oikeushenkilöstä.

Pykälän 22 kohtaan otettaisiin uusi määrittely rekisteröintitodistuksesta. Koska lakiin ehdotetaan otettaviksi uusia pykälä ajoneuvon rekisteröintiin liittyvistä asioista, rekisteröintitodistuksen määrittely on laissa tarpeellista. Vuonna 2004 ETA-valtioissa käyttöön otetussa rekisteröintitodistuksessa voi olla I ja II osa. Näiden osien oleellinen sisältö ilmenisi määrittelystä.

Pykälään lisättäisiin liikennekäytöstä poiston määritelmä 24 kohtaan. Kyse olisi liikennekäytöstä poistoa koskevan merkinnän tekemisestä rekisteriin. Ajoneuvon liikennekäytöstä poistosta säädettäisiin uudessa 66 c §:ssä.

Liikennekäyttöön otolla tarkoitettaisiin uuden 25 kohdan mukaan tätä koskevan merkinnän tekemistä rekisteriin. Liikennekäyttöön liittyvistä asioista säädettäisiin 66 d §:ssä.

Uuden 26 kohdan mukaan lopullisella poistolla tarkoitettaisiin ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin. Lopullisesta poistosta säädettäisiin 66 e §:ssä.

8 §. Ajoneuvon rekisteröinti ja katsastus. Pykälä sisältää perussäännökset ajoneuvon rekisteröinti- ja katsastusvelvollisuudesta sekä niiden laiminlyönnistä seurauksena olevasta käyttökiellosta. Ehdotuksen mukaan rekisteröinnin sijasta 1 momentissa käytettäisiin ilmaisua ensirekisteröinti ja muutosrekisteröinti. Siten käyttökielto koskisi sellaista ajoneuvoa, jota ei ole ensirekisteröity tai muutosrekisteröity. Lisäksi erityisesti mainittaisiin, että käyttökielto koskee myös ajoneuvoa, joka on poistettu liikennekäytöstä.

20 §. Pelastusauto, poliisiajoneuvo ja rajavartiolaitoksen ajoneuvo. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan pykälään ehdotettuja muutoksia.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten,

että siitä poistettaisiin M- ja L-luokkaa koskeva maininta. Jatkossa poliisiajoneuvo voisi siten olla muukin kuin M- tai L-luokan ajoneuvo.

Pykälään otettaisiin uusi 3 momentti rajavartiolaitoksen ajoneuvosta. Määrittely vastaisi poliisiajoneuvon määrittelyä. Rajavartiolaissa (578/2005) rajavartiolaitokselle säädettyjen rajavalvonta- ja rajatarkastustehtävien, yleisen järjestyksen sekä turvallisuuden ylläpitämiseksi säädettyjen tehtävien sekä poliisitehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen ajoneuvot on voitava varustaa ja valmistaa erityisesti rajavartiolaitoksen tehtäviä varten samalla tavoin kuin poliisiajoneuvot.

Nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi, johon otettaisiin valtuussäännökset, joiden mukaan myös rajavartiolaitoksen ajoneuvosta voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä samalla tavoin kuin poliisiajoneuvosta.

60 §. Rekisteröintikatsastus. Pykälän 1 momentissa puhuttaisiin liikenteeseen käyttöön oton ja rekisteriin merkitsemisen sijasta ensirekisteröinnistä sekä rekisteröintiajankohdan sijasta ensirekisteröintiajankohdasta. Ehdotetun 64 §:n 1 momentin mukaan ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön samalla, kun se ensirekisteröidään. Ennakkoilmoituksen osalta viitattaisiin 65 §:ään, jossa säädettäisiin ennakkoilmoituksesta.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin luettelo tilanteista, jolloin liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo olisi vietävä rekisteröintikatsastukseen. Ehdotetuissa tilanteissa katsotaan olevan perusteltua tarkastaa ajoneuvon kunto ja yksilöintitiedot sekä muut rekisteriin merkitävät tiedot.

Mainitun 2 momentin 1 kohdan mukaan ennen nyt ehdotettujen muutosten voimaantuloa rekisteristä poistettu ajoneuvo olisi esitettävä rekisteröintikatsastukseen. Valtioneuvoston asetuksella on 4 momentin nojalla kuitenkin tarkoitus lieventää säännöstä siten, että näille ajoneuvoille ei tarvitsisi suorittaa rekisteröintikatsastusta, jos aikaisemmasta rekisteröinti- tai määräaikaiskatsastuksesta ei ole kulunut enempää kuin kolme kuukautta tai ajoneuvon käyttöönotosta enempää kuin kuusi kuukautta. Valtuutussäännös olisi 4 momentissa.

Edelleen 2 momentin 2 kohdan mukaan rekisteröintikatsastukseen olisi esitettävä sellainen ajoneuvo, joka olisi poistettu liikenne-

käytöstä sen vuoksi, että ajoneuvo on viety ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan siellä tapahtuvaa rekisteröintiä varten. Lisäksi 3 kohdan mukaan ajoneuvo olisi esitettävä rekisteröintikatsastukseen, jos ajoneuvo olisi poistettu vaurioituneena liikennekäytöstä liikenne- tai autovakuutusasioita hoitavan yhteisön ilmoituksesta.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin säännös rekisteröintikatsastuksen keskeisestä sisällöstä. Nykyisin se sisältyy 3 §:ssä olevaan rekisteröintikatsastuksen määritelmään.

Nykyisestä 3 momentista tulisi vähäisin, lähinnä säädösteknisin muutoksin uusi 4 momentti.

62 §. Kytkekatsastus. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin sen nykyistä ilmaisua selvästä muutos. Ehdotetun muutoksen myötä erikoiskuljetukseen hyväksytylle ajoneuvoyhdistelmälle olisi tehtävä kytkekatsastus. Näin ollen rakenteeltaan yleisesti tiellä sallitut mitat ja massat täyttävälle ajoneuvoyhdistelmälle ei tarvitsisi suorittaa kytkekatsastusta, vaikka sitä käytettäisiin ylittävän jakamattoman esineen kuljetukseen.

8 luku Ajoneuvon rekisteröinti ja ennakkoilmoitus

Luvun otsikkoa muutettaisiin siten, että siinä mainittaisiin myös ennakkoilmoitus, jota ei varsinaisesti pidetä ajoneuvon rekisteröintiä.

64 §. Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä nykyistä tarkemmin säädettäisiin toimenpiteet, joita koskevat tiedot olisi ilmoitettava rekisteriin. Tietojen ilmoitusvelvollisuus koskisi ensirekisteröintiin tarvittavia tietoja ja niiden muutoksia sekä liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön ottamista ja lopullista poistamista koskevia tietoja. Ensirekisteröinnin määrittelyn mukaisesti ensirekisteröinnissä olisi kyse ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevista tiedoista. Ajoneuvoliikennerekisteristä annettussa laissa ja sen nojalla säädetään, mitä rekisteröintiin liittyviä tietoja rekisteriin voidaan tallettaa. Eräiltä osin tietojen ilmoittamisvelvollisuutta ei kuitenkaan olisi, mistä säädettäisiin tarkemmin 3 momentissa ja sen

nojalla.

Kun ajoneuvo ensirekisteröidään, se katsotaisiin samalla otetuksi liikennekäyttöön. Tästä otettaisiin selvyyden vuoksi maininta 1 momenttiin.

Pykälän 2 momentissa olisivat nykyistä yksityiskohtaisemmat valtuussäännökset. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin rekisteri-ilmoituksen tekijästä. Lähtökohtana olisi nykyiseen tapaan, että rekisteri-ilmoituksen tekisi ajoneuvon omistaja. Myös haltija voisi useissa tapauksissa tehdä rekisteri-ilmoituksen. Ajoneuvon omistajan olisi tehtävä ainakin ensirekisteröintiä sekä omistusoikeuden siirtymistä sekä haltijan lisäämistä tai vaihtamista koskeva rekisteri-ilmoitus. Omistajan lisäksi myös jätelain 18 l §:ssä tarkoitettu kerääjä tai esikäsittelijä voisi tehdä lopullista poistoa koskevan ilmoituksen, koska tämä antaisi ajoneuvon romutustodistuksen. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin lisäksi rekisteri-ilmoituksen tekemisestä ja siihen liittyvistä määräajoista. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus nykyiseen tapaan säätää, että rekisteri-ilmoitus on tehtävä seitsemän päivän kuluessa rekisteriin merkittävän muutoksen tapahtumisesta.

Lain nykyinen 2 momentti olisi tarpeeton, koska käyttövastaavan ilmoittaminen olisi 66 §:n mukaan ensirekisteröinnin, 66 b §:n mukaan muutosrekisteröinnin ja 66 d §:n mukaan liikennekäyttöön oton edellytys. Ehdotetussa 3 momentissa säädettäisiin siitä, että rekisteröintitodistus olisi toimitettava rekisteröinnin suorittajalle henkilökohtaisesti, mikä vastaa nykyistä käytäntöä. Toimintatavalla pyritään ehkäisemään väärinkäytöksiä. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin kuitenkin säätää, että sellaisissa tapauksissa, jossa väärinkäytösten vaara voitaisiin muutoin poistaa, rekisteri-ilmoitus voitaisiin tehdä muutoinkin kuin henkilökohtaisesti kuten esimerkiksi sähköisesti. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin, mitkä tahot voisivat toimittaa rekisteri-ilmoituksen muutoin kuin henkilökohtaisesti. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi kunnat, vakuutusyhtiöt ja jätelain (1072/1993) 18 l §:ssä tarkoitettujen kerääjien ja esikäsittelijien.

Ehdotettu 4 momentti vastaisi nykyistä 4 momenttia. Momenttiin lisättäisiin kuitenkin selvyyden vuoksi maininta, että liikennekäytöstä poistettu sotilasajoneuvo voitaisiin re-

kisteröidä puolustusvoimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin.

64 a §. Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta. Ehdotettuun uuteen pykälään otettaisiin luettelo ajoneuvoista, joita ei tarvitsisi lainkaan rekisteröidä ja joita ei siten myöskään koskisi 64 §:ssä säädetty ilmoitusvelvollisuus. Säännös vastaisi voimassa olevan rekisteröintiasetuksen 8 §:n 1 momenttia. Kyse olisi ajoneuvoista, joita ei ole tarkoitettu käytettäväksi tiellä ja joiden käyttö tiellä on vähäistä.

65 §. Ennakoilmoitus. Ehdotettuun pykälään otettaisiin ajoneuvon ennakoilmoitusta koskevat perussäännökset. Samalla ennakoilmoituksen määrittely jätettäisiin pois lain 3 §:stä. Nykyisin 65 §:n 1 momentissa olevat ennakoilmoituksen tekijää koskevat säännökset otettaisiin muutettuina 65 a §:ään.

Pykälän 1 momentin mukaan ennakoilmoituksessa ilmoitettaisiin nykyiseen tapaan uuden ajoneuvon tiedot rekisterinpitäjälle ennen ajoneuvon ensimmäistä käyttöönottoa Suomessa ja siten myös ennen ensirekisteröintiä. Jatkossa myös keskeneräinen ajoneuvo voitaisiin ennakoilmoittaa. Ennakoilmoitus voitaisiin tehdä vain tyyppi hyväksytystä ajoneuvosta, jonka tekniset ja hyväksyntätiedot on jo talletettu rekisteriin, mikä vastaa nykyistä käytäntöä. Ajoneuvon tyyppi hyväksyntä määritellään 3 §:ssä.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin ennakoilmoitusta koskevat valtuussäännöt nykyistä yksilöidymmin. Nykyisin ennakoilmoituksesta säädetään 65 §:ää lukuun ottamatta valtioneuvoston asetuksella. Ennakoilmoituksen edellytyksenä olevien tietojen tallentamisesta rekisteriin ja ennakoilmoitustodistuksesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ennakoilmoitustodistuksella ajoneuvo voitaisiin ensirekisteröidä. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin myös muista ennakoilmoitukseen liittyvistä asioista. Näitä olisivat lähinnä rekisterikilpien ja ennakoilmoitustodistuksen antamiseen liittyvät asiat.

65 a §. Ennakoilmoituksen tekijä. Ehdotettuun uuteen pykälään otettaisiin muutettuina ja täydennettynä voimassa olevan 65 §:n 1 momentin sisältö.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ennakoilmoituksen tekijästä. Momentin 1 kohdan mukaan ennakoilmoituksen tekijän tulisi ol-

la Suomessa rekisteröity oikeushenkilö. Jo nykyisin ennakkoilmoituksen tekijältä on käytännössä edellytetty oikeushenkilöllisyyttä. Kohdan aikaisemman sanamuodon mukaisesti ennakkoilmoituksen tekijänä on kuitenkin voinut toimia mikä tahansa yritys- ja yhteisötietojärjestelmään merkitty yhteisö. Muutokseen jälkeen valmistajan edustaja ei enää voisi olla muunlainen yritys tai yhteisö kuin Suomessa rekisteröity oikeushenkilö eikä valmistajan edustajana voisi enää toimia esimerkiksi elinkeinoa harjoittava luonnollinen henkilö tai ainoastaan verotuksellisia tarkoituksia varten syntynyt yhteisö. Muutosta perustellaan sillä, että jatkossa on odotettavissa, että ennakkoilmoituksen tekijöiden määrä kasvaa entisestään, kun tyyppirekisteriote ei olisi enää rekisteri-ilmoitusasiakirja. Muutoksella halutaan varmistaa, että ennakkoilmoituksen tekijän oikeudellinen muoto ja vastuunalaiset tahot ovat täsmällisesti määritettävissä sekä helposti selvitettävissä mahdollisten vastuukysymysten varalta.

Pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohta vastaisivat 65 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa.

Pykälän 1 momentin 4 kohta vastaisi muutettuna 65 §:n 1 momentin 4 kohtaa. Edellytyksenä olisi, että ennakkoilmoituksen tekijä saisi ajoneuvoa koskevat tekniset tiedot ajoneuvon valmistajalta. Kohdassa ei enää mainittaisi tiettyjä ajoneuvoluokkia, koska kaikenlaisia EY-tyyppihyväksytyjä ajoneuvoja voisi jatkossa ennakkoilmoittaa. Kansallisesti tyyppihyväksytystä ajoneuvosta on jatkossa tarkoitus antaa päätös, joten muun ajoneuvon osalta 4 kohdassa puhuttaisiin tyyppihyväksyntätodistuksen sijasta selvityksestä.

Pykälän 1 momentin 5 kohtaa täsmennettäisiin siten, että ennakkoilmoitustiedot tulisi toimittaa teknisellä käyttöyhteydellä tai muutoin sähköisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ennakkoilmoituksen tekemiseen aikovan olisi osoitettava Ajoneuvohallintokeskukselle, että se täyttää 1 momentin 1-4 kohdassa säädetyt vaatimukset.

65 b §. Ennakkoilmoituksen virheellisyys. Pykälässä säädettäisiin menettelyistä ja toimenpiteistä, jos ennakkoilmoituksissa olisi virheitä. Näillä toimenpiteillä ja menettelyillä on tarkoitus varmistaa rekisterin tietojen oikeellisuus. Jo nykyisin virheellisiä ennakkoilmoituksia tulee runsaasti. Niiden määrä

saattaa entisestään kasvaa, kun ennakkoilmoittajien määrän oletetaan kasvavan.

Pykälän 1 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan Ajoneuvohallintokeskus voisi määrätä ennakkoilmoituksen tekijän ennakkoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakkoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai tietojen toimittamista koskevaa sopimusta taikka toiminnassa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Ajoneuvohallintokeskus voi jo nykyisin rekisteröintiasetuksen 64 §:n nojalla määrätä säännösten vastaisesti ennakkoilmoitetut ajoneuvot rekisteröintikatsastukseen. Ehdotetun säännöksen mukaan Ajoneuvohallintokeskus voisi samalla kieltää virheellisesti tehtyjen ennakkoilmoitusten käytön.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Ajoneuvohallintokeskus voisi kieltää ennakkoilmoituksen tekijää määrääjäksi tekemästä ennakkoilmoituksia. Edellytyksenä olisi, että ennakkoilmoituksen tekijän ajoneuvoja olisi jo aikaisemmin määrätty 1 momentissa tarkoitulla tavalla rekisteröintikatsastukseen tai ennakkoilmoituksessa olisi muutoin aikaisemmin ollut sellaisia virheitä, joista ennakkoilmoituksen tekijälle olisi annettu huomautus.

Pykälän 3 momentin mukaan ennakkoilmoituksen tekijä olisi velvollinen korjaamaan virheellisesti ennakkoilmoittamiensa ajoneuvojen tiedot siltä osin kuin virheet havaitaan ennen ensirekisteröintiä. Tarvittaessa tästä korjaamisesta voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Nyt tällaisia säännöksiä ei ole tarkoitus antaa, mutta jos käytännön toiminnassa ilmenisi ongelmia, voitaisiin tarkempia säännöksiä antaa.

Rekisterissä jo olevien tietojen virheellisyyksien korjaamisesta säädetään 95 §:ssä.

66 §. Ajoneuvon ensirekisteröinti. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta uudelleen rekisteröinnistä, koska ehdotettujen muutosten jälkeen rekisteriin merkittyjä ja myöhemmin rekisteristä lopullisesti poistettuja ajoneuvoja ei enää merkittäisi uudelleen rekisteriin. Lain siirtymäsäännöksissä säädettäisiin lain voimaan tullessa rekisteristä poistettujen ajoneuvojen merkitsemisestä uudelleen rekisteriin.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ensirekisteröinnin edellytyksistä nykyistä selke-

ämmin. Momentin 1 kohdassa edellytettäisiin nykyisinkin vaadittavaa rekisteröintikatsastusta, jos ajoneuvoa ei olisi 60 §:n mukaan vapautettu rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta.

Ehdotetun 1 momentin 2 kohdan mukaan ajoneuvon tulisi täyttää Suomessa voimassa olevat vaatimukset. Nykyisin tämä vaatimus sisältyy 2 momenttiin.

Jos ajoneuvosta on annettu romutustodistus, ajoneuvoa ei saisi 1 momentin 3 kohdan mukaan ensirekisteröidä Suomessa eikä siten myöskään ottaa täällä käyttöön liikenteessä. Romutustodistus on osoitus siitä, että ajoneuvo on luovutettu romutettavaksi. Kyse olisi lähinnä muussa ETA-valtiossa annetusta romutustodistuksesta, koska Suomessa aikaisemmin rekisteriin merkittyä ajoneuvoa ei voisi enää ensirekisteröidä. Jos Suomessa aikaisemmin ensirekisteröidystä ajoneuvosta olisi annettu romutustodistus, ajoneuvoa ei voisi enää ottaa liikennekäyttöön.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäväksi ehdotetuista ensirekisteröinnin edellytyksistä säädetään nykyisin 1 momentissa.

Ensirekisteröinnin edellytyksiksi otettaisiin 1 momentin 5 kohdan mukaan vaatimus käyttövastaavan ilmoittamisesta. Nykyisin asiasta säädetään 64 §:n 2 momentissa.

Voimassa oleva 2 momentti olisi tarpeeton, koska 1 momentissa olisivat ensirekisteröinnin edellytykset.

Voimassa olevassa 3 momentissa säädetään rekisteröinnistä annettavasta todistuksesta. Ehdotuksen mukaan rekisteröinnistä annettavasta todistuksesta säädettäisiin uudessa 66 a §:ssä, joten nykyisin 3 momentin tätä koskevat valtuussäännökset otettaisiin muutettuina 2 momenttiin. Osa muista nykyisin 3 momentissa olevista valtuussäännöksistä olisi tarpeettomia ja osa siirrettäisiin muihin pykäliin. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin ehdotetun 2 momentin mukaan säätää tarkemmin ensirekisteröinnin edellytyksistä ja muista ensirekisteröintiin liittyvistä asioista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin nykyiseen tapaan ajoneuvon rekisteröinnistä maasta vientiä ja autokiinnitystä varten. Näihin asetuksen säännöksiin ei ole tarkoitus tehdä asiallisia muutoksia.

66 a §. *Rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet.* Ajoneuvon rekisteröintitodistusta ja rekisterikilpiä koskevista keskeisistä säännök-

sistä otettaisiin lakiin oma pykälä. Nykyisin rekisteröintitodistuksen antamisesta ja sen mukana pitämisestä ajoneuvossa ajon aikana säädetään 66 §:n 3 momentissa. Muutoin rekisteröintitodistusta ja rekisterikilpiä koskevista asioista säädetään nykyisin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rekisteröintitodistuksesta. Tarkoituksena on, että ajoneuvoa varten annettaisiin uusi rekisteröintitodistus ensirekisteröinnin, muutosrekisteröinnin, liikennekäytöstä poiston ja liikennekäyttöön oton yhteydessä. Nykyiseen tapaan rekisteröintitodistuksen I osa olisi pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Perävaunua tai vuokra-ajoneuvoa kuljetettaessa riittäisi kuitenkin, että mukana olisi rekisteröinnin suorittajan antama jäljennös mainitusta I osasta. Koska rekisteröintitodistuksena on vielä käytössä rekisteriotteita, niiden kelpoisuudesta otettaisiin lakiin siirtymäsäännös.

Rekisterikilvistä ja rekisteritunnuksesta säädettäisiin 2 momentissa. Rekisterikilvet annettaisiin pääsääntöisesti vain ensirekisteröinnissä. Tarvittaessa kuitenkin myös liikennekäyttöön oton yhteydessä voitaisiin antaa rekisterikilvet. Erityisesti kilpien antaminen on tarpeellista niille ajoneuvoille, jotka ovat nyt ehdotetun lain voimaantullessa poistettu rekisteristä ja otetaan liikennekäyttöön lain voimaantulon jälkeen.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan ajoneuvon omistusoikeuden siirtymisen yhteydessä ajoneuvon edellinen omistaja olisi velvollinen luovuttamaan myös ajoneuvon rekisteröintitodistuksen ja rekisterikilvet ajoneuvon uudelle omistajalle.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin rekisteröintitodistusta ja -kilpiä koskevat valtuussäännökset nykyistä yksilöidymmin. Nykyisin nämä valtuudet ovat 66 §:n 4 momentissa. Ehdotettujen valtuussäännösten nojalla annettavia säännöksiä ei ole tarkoitus asiallisesti muuttaa. Rekisteröintitodistus perustuu ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista annettuun neuvoston direktiiviin. Suomessa on käytössä niin sanottu EU-kilpi, jonka tunnistaminen muissa unionin jäsenmaissa perustuu moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen rekisteröintijäsenvaltioiden tunnusmerkin tunnistamisesta yhteisön sisäisessä liikenteessä annettuun neuvoston asetukseen (EY)

N:o 2411/98. Myös ilman kansallisuustun-
nusta olevan rekisterikilven käyttömahdolli-
suutta on tarkoitus jatkaa.

Pykälän 4 momentin mukaan Ajoneuvohal-
lintokeskus vahvistaisi nykyiseen tapaan re-
kisteröintitodistukseen ja rekisterikiilpiin liit-
tyvät tekniset yksityiskohdat.

66 b §. *Ajoneuvon muutosrekisteröinti.* Py-
kälässä säädettäisiin muutosrekisteröinnin
edellytyksistä ja muutosrekisteröintiin liitty-
vistä valtuussäännöksistä. Muutosrekiste-
röinnillä tarkoitettaisiin 3 §:n 16 kohdan mu-
kaan ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta,
käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyt-
tötarkoitusta koskevista tiedoista tapahtuneiden
muutosten merkitsemistä ajoneuvoliik-
kennerekisteriin. Nykyisin muutosrekiste-
röinnistä säädetään 66 §:ssä ja sen nojalla.

Ehdotetussa 1 momentissa säädettäisiin
muutosrekisteröinnin edellytyksistä, jotka
vastaisivat nykykäytäntöä. Käyttövastaavaa
koskeva selvitys on esitettävä 1 päivästä
tammikuuta 2008, mistä otettaisiin lakiin siir-
tymäsäännös.

Ajoneuvon rekisteritiedoissa tapahtuneita
muutoksia ei tarvitsisi ilmoittaa rekisteriin,
jos ajoneuvo olisi poistettu liikennekäytöstä
ulkomaille tapahtuvaa vientiä ja rekisteröin-
tiä varten. Koska kyseisiä muutoksia ei ole
edes tarkoitus tallettaa rekisteriin, otettaisiin
2 momenttiin säännös, jonka mukaan ajo-
neuvon rekisteritiedoissa tapahtuneita muu-
toksia ei voisi ilmoittaa merkittäväksi rekis-
teriin.

Koska ehdotetun 64 §:n mukaan ajoneuvon
rekisteritietojen ilmoitusvelvollisuus koskee
myös sellaisia ajoneuvoja, jotka on otettu
pois liikennekäytöstä, otettaisiin 2 momen-
tiin valtuussäännös. Valtioneuvoston asetuk-
sella voitaisiin säätää, että tietyistä liikenne-
käytöstä poistetuista ajoneuvoista ei tarvitsisi
tehdä muutosilmoitusta. Valtioneuvoston
asetuksella on tarkoitus säätää, että mopoa
(L_{1e}- ja L_{2e}-luokat), kolmipyörää (L_{5e}-
luokka), kevyttä nelipyörää (L_{6e}-luokka), ne-
lipyörää (L_{7e}-luokka), traktoria (T-luokat),
perävaunua (O-luokat), moottorityökonetta ja
moottorikelkkaa koskevia muutoksia ei tar-
vitse ilmoittaa rekisteriin, jos ajoneuvo on
poistettu liikennekäytöstä. Valtioneuvoston
asetuksella voitaisiin myös säätää, että joi-
denkin tietojen muutoksia ei tarvitsisi ilmoit-
taa rekisteriin riippumatta siitä, olisiko ajo-

neuvo liikennekäytössä vai ei. Valtioneuvos-
ton asetuksella on tarkoitus nykyiseen tapaan
säätää, että henkilön nimen, osoitteen ja koti-
kunnan muutoksesta ja henkilön kuolemasta
ei tarvitsisi tehdä rekisteri-ilmoitusta. Nämä
tiedot päivitetään automaattisesti rekisteriin
väestötietojärjestelmästä. Jatkossakin on tar-
koitus toimia siten, että jos rekisteritieto on
saatavissa helposti ja luotettavasti muuta
kautta, muutosilmoitukseen velvoitettu va-
pautettaisiin ilmoitusvelvollisuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin sää-
tää tarkemmin myös muutosrekisteröinnin
edellytyksistä ja tarvittaessa muista muutos-
rekisteröintiin liittyvistä seikoista.

66 c §. *Liikennekäytöstä poisto.* Uudesta
toimintamallista, liikennekäytöstä poistosta
otettaisiin lakiin oma pykälä. Ehdotetun 3 §:n
24 kohdan määritelmän mukaan liikennekäy-
töstä poistolla tarkoitettaisiin Suomessa ensi-
rekisteröidyn ajoneuvon liikennekäytöstä
poistamista koskevan tiedon merkitsemistä
rekisteriin.

Nykyisin ajoneuvo poistetaan rekisteristä,
kun halutaan vapautua ajoneuvon rekisteröin-
tiin liittyvistä velvoitteista kuten ajoneuvove-
ron maksamisesta. Tämän jälkeen ajoneuvo
on uudelleenrekisteröitävä ja tarvittaessa re-
kisteröintikatsastettava, kun se halutaan ottaa
uudelleen käyttöön liikenteessä.

Jatkossa ajoneuvo olisi rekisterissä ja siten
rekisteröitynä Suomessa siihen asti, kunnes
ajoneuvo poistettaisiin lopullisesti liikenne-
käytöstä, ja asiasta tehtäisiin ilmoitus rekiste-
riin. Ensirekisteröinnin ja lopullista poistoa
koskevan ilmoituksen välillä ajoneuvo voi-
taisiin poistaa liikennekäytöstä ja tarvittaessa
ottaa takaisin liikennekäyttöön. Ehdotetun 64
§:n 1 momentin mukaan ajoneuvon liikenne-
käytöstä poistamista koskevat tiedot on il-
moitettava rekisteriin.

Ehdotetun 1 momentin mukaan liikenne-
käytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä
sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikene-
teessä lopetetaan. Erityisestä syystä liikenne-
käytöstä poiston alkamispäiväksi voitaisiin
kuitenkin merkitä muukin kuin liikennekäy-
töstä poistoa koskevan ilmoituksen tekopäi-
vä. Säännöstä on tarkoitus tulkita ahtaasti ot-
taen huomioon kohtuullisuusnäkökohdat.
Erityinen syy voisi olla esimerkiksi poliisin
laatima kolariraportti, josta luotettavasti il-
menee, että ajoneuvoa ei ole tosiasiallisesti

voinut käyttää liikenteessä tietyn päivän jälkeen.

Ehdotetun 2 momentin mukaan ajoneuvoa saisi käyttää liikenteessä ja muualla sen vuorokauden loppuun, jona liikenteestä poistoa koskeva kausi alkaa. Ajoneuvoa saisi siis käyttää liikenteessä sen vuorokauden loppuun, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus tehtäisiin asianmukaisesti rekisterinpitäjälle, jollei kyse olisi 1 momentissa tarkoitettusta erityisesti syystä, jolloin poiston alkamispäiväksi merkittäisiin liikennekäytöstä poistoa koskevan ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä. Edellytyksenä olisi kuitenkin, että ajoneuvossa on rekisterikilvet paikallaan. Rekisterikilpien säilyttämisestä ajoneuvossa liikennekäytöstä poiston aikana säädettäisiin 3 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin liikennekäytöstä poistoon liittyvät valtuussäännökset. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin rekisterikilpien palauttamisesta liikennekäytöstä poiston yhteydessä ja Ajoneuvohallintokeskuksen oikeudesta merkitä ajoneuvo poistetuksi liikennekäytöstä ilman ilmoitusvelvollisen ilmoitusta.

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää, että mopon (L_{1e}- ja L_{2e}-luokat), kolmipyörän (L_{5e}-luokka), kevyt nelipyörän (L_{6e}-luokka), nelipyörän (L_{7e}-luokka), traktorin (T-luokat), perävaunun (O-luokat), moottorityökoneen ja moottorikelkan rekisterikilvet olisi eräin poikkeuksin palautettava rekisteröinnin suorittajalle liikennekäytöstä poiston yhteydessä. Näihin ajoneuvoluokkiin kuuluvien ajoneuvojen valvonta on erityisen haasteellista, joten rekisterikilpien palautusvelvollisuus on perusteltua. Lisäksi kyse olisi samoista ajoneuvoista, joita koskevia muutoksia ei tarvitsisi ilmoittaa rekisteriin, jos ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä. Näin ollen jos näihin ajoneuvoluokkiin kuuluvan ajoneuvon omistaja esimerkiksi vaihtuisi liikennekäytöstä poiston aikana, tästä ei tarvitsisi tehdä muutosilmoitusta rekisteriin. Kun ajoneuvo sitten otettaisiin jälleen käyttöön liikenteessä ja tehtäisiin sitä koskeva ilmoitus rekisteriin, olisi samalla osoitettava ajoneuvon omistusoikeus.

Muihin kuin edellisessä kappaleessa mainittuihin luokkiin kuuluvien ajoneuvojen kuten henkilöautojen, linja-autojen, kuorma-

autojen ja moottoripyörien rekisterikilpiä ei tarvitsisi palauttaa rekisteröinnin suorittajalle liikenteestä poiston aikana. Kyse on samoista ajoneuvoluokista, joiden osalta vakuutusyhtiöt soveltavat niin sanottua seisonta-aikaa. Nämä ajoneuvot muodostavat suurimman osan ajoneuvokannasta. Myös näiden ajoneuvojen rekisterikilvet voitaisiin kuitenkin palauttaa, jos ajoneuvon omistaja niin haluaisi.

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus myös säätää, että Ajoneuvohallintokeskuksen olisi poistettava ajoneuvo liikennekäytöstä, jos tullilaitos tai rajavartiolaitos on ilmoittanut, että ajoneuvo on viety pysyvästi ulkomaille.

66 d §. Liikennekäyttöön otton edellytykset. Ehdotetun pykälän mukaan liikennekäyttöön otton edellytykset vastaisivat pitkälti nykyisiä uudelleen rekisteröinnin edellytyksiä. Ajoneuvoa ei kuitenkaan tarvitsisi pääsääntöisesti esittää rekisteröintikatsastukseen. Tältä osin viitattaisiin 60 §:n 2 momenttiin, jossa säädettäisiin rekisteröintikatsastuksesta liikennekäyttöön otettavalle ajoneuvolle. Käytöstä poistettava olisi puolestaan ilmoitettava vasta 1 päivästä tammikuuta 2008 alkaen, mistä otettaisiin lakiin siirtymäsäännös.

Ajoneuvo katsottaisiin otetuksi liikennekäyttöön sinä päivänä, jona liikennekäyttöä koskeva ilmoitus tehtäisiin rekisteröinnin suorittajalle.

Liikennekäyttöä koskevan ilmoituksen tekemisen yhteydessä tarkastettaisiin, että ajoneuvo on rekisteröintikatsastettu, jos sitä 60 §:n 2 momentin mukaan edellytettäisiin. Jotta muilla kuin rekisteröintikatsastukseen velvoitetuilla ajoneuvolla saisi heti liikennekäyttöön otton jälkeen ajaa liikenteessä, ajoneuvon määräaikaikatsastuksen tulisi olla voimassa. Määräaikaikatsastuksen puuttuminen ei kuitenkaan olisi este liikennekäyttöön ottoa koskevan rekisteri-ilmoituksen tekemiselle. Tarkoituksena on, että rekisteröintitodistukseen tulisi maininta, jos määräaikaikatsastusta ei ole suoritettu.

66 e §. Romutettu tai muutoin tuhoutunut ajoneuvo. Ehdotettujen säännösten keskeisenä tarkoituksena on, että Suomessa rekisteriin saatettu ajoneuvo poistetaan jatkossa rekisteristä vain, jos ajoneuvoa ei enää myöhemmin voida ottaa liikennekäyttöön Suomessa. Ehdotetun 3 §:n 26 kohdan mukaan

lopullisella poistolla tarkoitetaan ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa.

Ehdotetun 1 momentin mukaan ajoneuvosta tehtäisiin lopullista poistoa koskeva merkintä rekisteriin vain, jos ajoneuvosta olisi annettu jätelain 18 l §:ssä tarkoitettu romutustodistus. Myös muussa ETA-valtiossa annettu vastaavanlainen romutustodistus hyväksyttäisiin lopullisen poiston perusteeksi. Tällöin olisi kyse romuajoneuvodirektiivissä tarkoitetusta romutustodistuksesta. Koska romuajoneuvodirektiivi ei koske kaikkia ajoneuvoja, ajoneuvo tulisi voida poistaa lopullisesti rekisteristä myös, jos se olisi muulla tavalla lopullisesti tuhoutunut.

Ehdotetun 2 momentin valtuussäännöksen mukaan valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä lopullisen poiston ajankohdasta ja siitä, milloin ajoneuvo katsotaan lopullisesti tuhoutuneeksi. Asetusta annettaessa on tarkoitus ottaa huomioon se, kuuluuko ajoneuvo jätelain 18 b §:ssä tarkoitettua tuottajavastuun piiriin. Mainitun 18 b §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan tuottajavastuu koskee henkilöautoja, pakettiautoja ja niihin rinnastettavia ajoneuvoja. Romuajoneuvoista annetun valtioneuvoston asetuksessa (581/2004) säädetään tarkemmin, mitä tuotteita tuottajavastuu koskee.

Tarkoituksena on, että jos ajoneuvo kuuluu jätelaissa tarkoitettua tuottajavastuun piiriin ja ajoneuvosta annetaan romutustodistus, ajoneuvo voitaisiin pääsääntöisesti poistaa rekisteristä vain silloin, kun ajoneuvo on toimitettu jätelaissa tarkoitettulle kerääjälle tai esikäsittelijälle ja ajoneuvosta on annettu romutustodistus. Muiden kuin tuottajavastuun piiriin kuuluvien ajoneuvojen osalta lopullinen poisto rekisteristä voitaisiin toteuttaa, kun saataisiin riittävä selvitys siitä, että ajoneuvoa ei tuhoutumisen tai muun vastaavan syyn vuoksi tosiasiallisesti voida enää ottaa liikennekäyttöön.

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää, että ajoneuvo merkittäisiin lopullisesti poistetuksi sinä päivänä, jona romutustodistus on annettu tai jona ajoneuvo on todistettavasti tuhoutunut.

66 f §. *Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä.* Ehdotettujen säännösten mukaan ajoneuvon tulee olla ensirekisteröity ja otettu liikennekäyttöön, kun ajoneuvoa käytetään

liikenteessä. Ehdotettuun uuteen pykälään otettaisiin keskeiset säännökset Suomessa ensirekisteröimättömän, liikennekäytöstä poistetun, ajokiellossa olevan tai ajokieltoon määrätyn ajoneuvon väliaikaisesta käytöstä liikenteessä. Nykyisin Suomessa rekisteröimättömän ajoneuvon käytöstä väliaikaisesti liikenteessä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin koenumerotodistuksesta, joka oikeuttaisi ajoneuvon käyttöön koenumeroilvin liikenteessä ja muualla, vaikka ajoneuvoa ei ole ensirekisteröity tai ajoneuvo olisi poistettu liikennekäytöstä. Nykyisin asiasta säädetään rekisteröintiasetuksen 46 ja 47 §:ssä. Koenumerotodistus voitaisiin nykyiseen tapaan antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa suorittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle. Lupa myönnettäisiin enintään vuodeksi kerrallaan. Ajoneuvohallintokeskus voisi nykyiseen tapaan peruuttaa koenumerotodistuksen. Peruuttamisen syitä kuitenkin laajennettaisiin nykyisestään. Todistus voitaisiin rekisteröintiasetuksen säännösten ja luvassa asetettujen ehtojen rikkomisen vuoksi peruuttaa myös, jos todistusta on käytetty ajoneuvolain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten taikka ajoneuvon verotusta koskevien säännösten vastaisesti. Käytännössä on ilmennyt runsaasti tilanteita, joissa ajoneuvoa on käytetty koenumerotodistuksia ja ajoneuvoihin liittyvää verotusta koskevien säännösten vastaisesti. Ajoneuvohallintokeskus voisi peruuttaa muutkin koenumerotodistuksen haltijan koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten tai ehtojen vastainen toiminta olisi ollut toistuvaa tai muutoin vakavaa. Kaikkien todistusten peruuttamismahdollisuus on tarpeen vakavissa väärinkäytöstilanteissa. Yhden todistuksen peruuttaminen ei ole riittävä seuraamus esimerkiksi yritykselle, jolla on käytössään useita muita koenumerotodistuksia.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin perussäännös ajoneuvon siirtoluvasta ja siirtomerkistä, joista nykyisin säädetään rekisteröintiasetuksen 48 ja 48 a §:ssä. Siirtolupa oikeuttaisi ajoneuvon käyttöön liikenteessä, vaikka ajoneuvoa ei olisi ensirekisteröity, ajo-

neuvosta olisi tehty liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus rekisteriin tai ajoneuvo olisi käyttökiellossa tai määrätty ajokieltoon. Käyttökiellossa olevan ajoneuvon osalta kyse olisi lähinnä ajoneuvon korjaamolle viennistä sekä ajokieltoon määrätyn ajoneuvon osalta ajoneuvon viemisestä korjattavaksi ja katsastettavaksi. Tällöin ei tarvitsisi hakea 84 §:ssä tarkoitettua poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen lupaa.

Pykälän 3 momentissa velvoitettaisiin pitämään koenumerotodistus ja siirtolupa ajoneuvossa mukana ajon aikana. Lisäksi momentissa olisivat koenumerotodistukseen ja siirtolupaan liittyvät norminantovaltuudet. Valtuussäännösten nojalla tarkennettaisiin erityisesti sitä, millaisiin kuljetuksiin koenumerotodistusta ja siirtolupaa voitaisiin käyttää. Näitä säännöksiä on tarkoitus selkiyttää nykyisestä tekemättä kuitenkaan säännöksiin merkittäviä muutoksia.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon väliaikaisesta tai tilapäisestä käytöstä Suomessa. Nykyisin näistä asioista säädetään rekisteröintiasetuksen 14 luvussa. Näitä säännöksiä ei ole tarkoitus asiallisesti juurikaan muuttaa. Suomessa vakituisesti asuvan kuljettajan oikeutta kuljettaa ulkomailla rekisteröityä linja-autoa kuitenkin jossain määrin laajennettaisiin. Mainitut rekisteröintiasetuksen 14 luvun säännökset perustuvat osittain Genevessä vuonna 1949 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 11/1959) ja Wienissä vuonna 1968 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen.

Lisäksi 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella olisi mahdollista säätää ajoneuvon muustakin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettua satunnaisesta tai tilapäisestä käytöstä liikenteessä tai muualla, vaikka ajoneuvoa ei olisi ensirekisteröity tai otettu liikennekäyttöön. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää, että ajoneuvon voisi liikennekäytöstä poiston aikana viedä varsinaisena katsastusaikana katsastukseen, jos rekisterikilvet olisivat ajoneuvossa.

67 §. *Kieltäytyminen ensirekisteröimästä vaarallista ajoneuvoa.* Pykälän 1 momentissa puhuttaisiin uusien määrittelyjen mukaisesti rekisteröinnin sijasta ensirekisteröinnistä.

Pykälässä tarkoitettu kieltäytyminen voisi tosiasiallisesti nykyisinkin koskea vain ensimmäistä kertaa Suomeen rekisteröitävää ajoneuvoa.

68 §. *Kieltäytyminen ajoneuvon liikennekäyttöön otosta.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 66 e §:n nojalla lopullisesti poistettua ajoneuvoa ei saisi enää ottaa uudestaan liikennekäyttöön. Ajoneuvon elinkaari päättyisi lopullista poistoa koskevan merkinnän tekemiseen rekisteriin. Viittaus uuteen 66 e §:ään käsittäisi voimassa olevassa pykälässä mainitut lopullista rekisteristä poistamista koskevat tilanteet. Ennen ehdotetun lain voimaantuloa lopullisesti rekisteristä poistettuja ajoneuvoja koskeva säännös siirrettäisiin asiallisesti lain siirtymäsäännöksiin.

Ajoneuvoa ei myöskään saisi ottaa uudestaan liikennekäyttöön, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröinti kiellon autoveroedun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväkseen. Säädös liittyy autoverolain (1482/1994) 27 a §:n soveltamiseen. Pykälässä säädettäisiin myös siitä, että ajoneuvon saisi ottaa uudelleen liikennekäyttöön vain, jos veron maksunpanija sen hyväksyy tilanteissa, joissa ensirekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroedun ehdot eivät ole toteutuneet. Säännös tulisi sovellettavaksi tilanteissa, joissa ajoneuvo on vapautettu autoverosta tai autoveroa on alennettu autoverolain diplomaatti- tai muuttoajoneuvoja koskevien säännösten perusteella. Siltä osin kuin kyse olisi ajoneuvon merkitsemisestä uudestaan rekisteriin, asiasta säädettäisiin siirtymäsäännöksissä.

Pykälän sanamuotoa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että otetaan huomioon ehdotetut säädökset liikennekäyttöön otosta.

69 a §. *Rekisteritietojen muutoskielto.* Laikiin otettaisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin Ajoneuvohallintokeskuksen oikeudesta merkitä rekisteriin määräaikainen muutoskielto. Mainittu merkintä estäisi rekisteritietojen muuttamisen. Tällainen merkintä muutoskiellosta voitaisiin tehdä vain, jos virasto saisi tiedon ajoneuvon omistusoikeutta koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä. Useissa tapauksissa tulisi olla kyse ajoneuvon omistusoikeuteen liittyvästä rikosepäilystä taikka omistusoikeutta koskevasta vakavasta riidasta tai muusta epäselvyydestä. Merkintä voitaisiin tehdä myös, jos ajoneuvon identiteetti olisi

ilmeisen epäselvää. Pääsääntöisesti käytännössä edellytettäisiin tehtyä rikosilmoitusta tai omistusoikeutta koskevan kanteen nostamista tuomioistuimessa.

70 §. Teknisen tienvarsitarkastuksen sisältö. Pykälään lisättäisiin maininta siitä, että ajoneuvoa, jonka kuntoa teknisessä tievarsitarkastuksessa tarkastetaan, olisi voitu käyttää muuallakin kuin tiellä. Muutos vastaa 3 §:n 14 kohtaan ehdotettua määrittelyn muutosta. Ajoneuvolain eräät säännökset koskevat myös muualla kuin tiellä käytettäviä ajoneuvoja kuten lain 1 ja 2 §:stä ilmenee.

72 §. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että tekninen tienvarsitarkastus voitaisiin suorittaa muuallakin kuin tiellä. Ajoneuvoa koskevia vaatimuksia sovelletaan muuallakin kuin tiellä käytettäviin ajoneuvoihin.

84 §. Ajokieltoon määrääminen. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että myös ajoneuvon rekisteröintiä sekä ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä koskevien säännösten laiminlyönnistä poliisimies, tullimies ja rajavartiomies voisivat estää ajoneuvon käytön liikenteessä tai muualla sekä määrätä ajoneuvon ajokieltoon. Väliaikaisella ja tilapäisellä käytöllä tarkoitettaisiin ajoneuvon käyttöä koenumerotodistuksen ja siirtoluvan nojalla sekä muuta väliaikaista tai tilapäistä käyttöä, josta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Tällaisia säännöksiä ovat nykyisin ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä koskevat rekisteröintiasetuksen 14 luvun säännökset. Vastaavanlaiset säännökset on tarkoitus ottaa uuteen ajoneuvojen rekisteröinnistä annettavaan valtioneuvoston asetukseen. Momentissa nykyisin mainittujen keinojen lisäksi poliisi voisi ottaa pois myös koenumerotodistuksen ja siirtoluvan. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies olisi estänyt ajoneuvon käytön, se voisi kuitenkin antaa kirjallisen luvan, jotta ajoneuvon voitaisiin kuljettaa sopivaan määräraikkaan, korjattavaksi ja katsastettavaksi. Nykyisin tästä oikeudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Koska tämä säännös otettaisiin lakiin, 3 momentin valtuussäännöksestä poistettaisiin valtuus säätää asiasta valtioneuvoston asetuksella.

85 §. Valvontakatsastukseen määrääminen.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että poliisimies, tullimies ja rajavartiomies voisivat ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi määrätä, että pykälässä tarkoitettu ajoneuvon valvontakatsastus olisi laajennettava rekisteröintikatsastuksen kaltaiseksi katsastukseksi. Peruste tällaiseen katsastukseen määräämiseen voisi pykälässä mainittujen vaurioiden lisäksi olla jonkinlainen epäselvyys ajoneuvon identiteetissä. Ehdotettu säännös korvaisi osittain 60 §:n 2 momentissa poliisille ja Ajoneuvohallintokeskukselle annetun oikeuden määrätä ajoneuvo rekisteröintikatsastukseen ennen sen ottamista uudelleen käyttöön liikenteessä.

86 §. Ajoneuvon korjausvelvoite. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan olisi ilmoitettava myös sellaisista takaisinkutsukampanjoista, jotka se on käynnistänyt muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa. Velvoite koskisi kuitenkin vain sellaisia ajoneuvomalleja, jotka olisi hyväksytty käytettäväksi liikenteessä Suomessa.

Ehdotetulla muutoksella pyrittäisiin varmistamaan, että ilmoitusvelvollinen ilmoittaa kaikki ETA-valtioissa aloitetut kampanjat Ajoneuvohallintokeskukselle. Muutoksella ilmoitusvelvollisuus rajattaisiin käytännössä sellaisiin ajoneuvoihin, joita käytetään ETA-alueella. Muutos on perusteltua, kun otetaan huomioon valtioiden rajat ylittävää ajoneuvojen kasvava vaihdanta.

Pykälään otettaisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan Ajoneuvohallintokeskus voisi asettaa uhkasakkolaisissa (1113/1990) tarkoitettun uhkasakon, jos ajoneuvomallin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuojat laiminlyö 1 momentissa tarkoitettun takaisinkutsukampanjaa koskevan ilmoitusvelvollisuuden. Käytännössä on ilmennyt tällaisia laiminlyöntejä, eikä Ajoneuvohallintokeskuksella ole ollut keinoja saada tarvittavia tietoja. Nykyisin tiedot Ajoneuvohallintokeskukselle ilmoitetuista takaisinkutsukampanjoista ovat kaikkien saatavissa Ajoneuvohallintokeskuksen kotisivuilta.

Nykyinen 2 momentti siirtyisi ehdotetuista määrittelyistä johtuvin muutoksin 3 momentiksi ja nykyinen 3 momentti asiallisesti sellaisenaan 4 momentiksi.

96 §. Rangaistukset. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin. Momentin 3 kohdasta poistet-

taisiin maininta 60 §:stä, koska ehdotetun 60 §:n mukaan rekisteröintikatsastuksen laiminlyönnin seurauksena ei enää olisi ajoneuvon käyttökielto. Rekisteröintikatsastus olisi ensirekisteröinnin ja liikennekäyttöön oton edellytys.

Momentin 7 kohdasta poistettaisiin viittaus 60 §:n rekisteröintikatsastusvelvollisuuteen. Mainitun 60 §:n katsastusvelvollisuuden laiminlyönti ei olisi rangaistavaa, vaan ensirekisteröinnin ja liikennekäyttöön oton edellytys.

Momentin 8 kohtaa muutettaisiin siten, että 66 §:n sijasta kohdassa viitattaisiin 66 a §:ään. Jatkossa rekisteröintitodistuksen mukana pitämisestä säädettäisiin mainituissa 66 a §:ssä.

Momentin 9 kohtaa muutettaisiin siten, että 66 §:n sijasta kohdassa viitattaisiin 66 a §:ään, koska rekisteritunnusta ja -kilpiä sekä kansallisuustunnusta koskevat valtuussäännökset olisivat jatkossa 66 a §:ssä. Lisäksi kohdassa mainittaisiin siirtomerkit.

Momenttiin lisättäisiin uusi 10 kohta, jossa säädettäisiin rangaistavaksi koenumerotodistuksen ja siirtoluvan säännöstenvastainen käyttö. Lain 66 f §:ään ehdotetaan otettavaksi keskeisimmät säännökset koenumerotodistuksesta ja siirtoluvasta. Osittain niiden käytöstä säädettäisiin kuitenkin valtioneuvoston asetuksella.

Momenttiin otettaisiin uusi 16 kohta, jossa säädettäisiin rangaistavaksi erikoiskuljetusajoneuvoista tai erikoiskuljetusten suorittamisesta 99 §:n nojalla annettujen säännösten rikkominen. Erikoiskuljetusajoneuvoista ja erikoiskuljetuksista on voimassa liikenneministeriön päätös erikoiskuljetuksista ja erikoiskuljetusajoneuvoista (1715/1992), joka on tarkoitus uudistaa. Erikoiskuljetuksissa on kyse kuormaamattoman tai jakamattomalla esineellä kuormatun ajoneuvon taikka ajoneuvoyhdistelmän kuljetuksesta, jossa ylittää ainakin yksi yleisesti tiellä sallittu massa- tai mitta-arvo. Erikoiskuljetussäännösten noudattamisessa on ilmennyt entistä enemmän piittaamattomuutta ja myös onnettomuuksia on sattunut, minkä vuoksi on perusteltua säätää näiden säännösten noudattamatta jättäminen rangaistavaksi.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Lain muista säännöksistä poiketen ehdotetaan lain voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 1 mo-

mentissa, että 3 §:n 23 kohta tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Kyse on ajoneuvon käyttövastaavaan määrittelystä. Ehdotus perustuu ajoneuvolain muuttamisesta annetun lain (61/2006) voimaantuloon.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 2 momentin mukaan rekisteröintiasetus kumottaisiin, koska tarkoituksena on antaa uusi valtioneuvoston asetus ajoneuvojen rekisteröinnistä.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 3 momenttiin otettaisiin käyttövastaavaan liittyvät siirtymäsäännökset. Edellä 1 momentissa mainitun ajoneuvolain muuttamisesta annetun lain mukaan käyttövastaavaa koskevat säännökset tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Kun ajoneuvo on ensirekisteröity, se poistettaisiin rekisteristä vain silloin, kun kyse on ajoneuvon lopullisesta poistamisesta liikennekäytöstä. Näin ollen jatkossa ajoneuvoa ei enää uudelleenrekisteröitäisi. Lain voimaan tullessa on kuitenkin runsaasti ajoneuvoja, jotka on poistettu rekisteristä. Voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 4 momentissa säädettäisiin, että lain voimaan tullessa rekisteristä poistettu ajoneuvo voitaisiin merkitä uudelleen rekisteriin. Momentissa säädettäisiin myös siitä, millä edellytyksillä lain voimaan tullessa rekisteristä poistettu ajoneuvo voitaisiin saattaa uudelleen rekisteriin. Nämä edellytykset vastaisivat käytännössä nykyisin voimassa olevia uudelleenrekisteröinnin edellytyksiä. Ehdotetun 5 momentin mukaan uudelleen rekisteriin merkitty ajoneuvo katsottaisiin jatkossa nyt ehdotettujen säännösten mukaan ensirekisteröidyksi ajoneuvoksi.

Ajoneuvolain 68 §:n mukaan ajoneuvoa ei saa merkitä uudelleen rekisteriin, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröintikiellon autoveroedun ehdoksi, ja asianomainen on saanut tämän edun hyväksyen. Ehdotuksen mukaan asiasta säädettäisiin voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 6 momentissa. Säännös on edelleen tarpeen, koska ennen ehdotetun lain voimaantuloa rekisteristä poistettuja ajoneuvoja merkittäisiin uudelleen rekisteriin myös lainmuutoksen voimaantulon jälkeen.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 7 momenttiin otettaisiin rekisteröintitodistusta koskeva siirtymäsäännös. Uusi rekisteröintitodistus otettiin valtioneuvoston asetuksen

tasoisilla säännöksillä käyttöön 1 päivänä kesäkuuta 2004. Nyt rekisteröintitodistuksesta säädettäisiin laissa. Nykyisin on vielä käytössä rekisteriotteita, joten siirtymäsäännöksen ottaminen lakiin on perusteltua.

Koska lakiin otettaisiin säännöksiä koenumerotodistuksista ja siirtoluvista, joista nykyisin säädetään valtioneuvoston asetuksella, säädettäisiin voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 8 momentissa, että lain voimaan tullessa voimassa olevat koenumerotodistukset ja siirtoluvat olisivat voimassa sellaisinaan.

Ehdotettu voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 9 momentti vastaisi nykykäytäntöä.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännösten 10 momenttiin otettaisiin tavanomainen lain täytäntöönpanoon liittyvä siirtymäsäännös.

1.2. Laki ajoneuvoliikennerekisteristä

3 §. Rekisteröidyt. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa muutettaisiin siten, että ajoneuvoliikennerekisteriin saisi tallettaa tiedon liikennevakuutuksen ottajasta.

Ajoneuvolakiin ehdotettujen 66 §:n mukaan ajoneuvon ensirekisteröinnin, 66 b §:n mukaan muutosrekisteröinnin ja 66 d §:n mukaan liikennekäyttöön oton edellytyksenä on, että ajoneuvolla on voimassaoleva liikennevakuutus. Jotta vakuutustieto voitaisiin rekisteröinnin yhteydessä tarkastaa, tieto vakuutuksenottajasta tulisi tallettaa rekisteriin. Liikennevakuutuksen ottaja on ajoneuvon omistaja tai haltija, ja liikennevakuutuksen ottaja voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

5 §. Luonnollisista henkilöistä tallettavat muut tiedot. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 11 kohta, jonka mukaan luonnollisesta henkilöstä, joka on liikennevakuutuksen ottaja, saisi tallettaa rekisteriin rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja. Lakiteknisistä syistä myös 10 kohta olisi muutettava.

Pykälän 2 momentin mukaan tiedoista säädettäisiin tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 §. Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa muutettaisiin siten, että rekisterinpitäjä saisi liikennevakuutusyhtiöltä liikennevakuutusta koskevia tietoja. Nykyisen säännöksen mukaan rekisteriin talletetaan tieto liikenneva-

kuutuksen maksun laiminlyönnistä, mutta rekisteriin saadaan vakuutusyhtiöltä tieto myös vakuutetusta ajoneuvosta, vakuutuksen alkamispäivästä ja liikennevakuutusyhtiöstä. Jatkossa liikennevakuutusyhtiöiltä olisi tarkoitus saada tieto myös liikennevakuutusten ottajasta, joten säännöksen sisältö muutettaisiin kattamaan laajemmin liikennevakuutusta koskevat tiedot.

14 §. Yksittäisten julkisten tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin tieto liikennevakuutuksen ottajasta sellaiseksi tiedoksi, josta jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto tai kopio. Ajoneuvoliikennerekisterin tiedot ovat lähtökohtaisesti julkisia, joten tieto liikennevakuutuksen ottajasta tulisi olla samalla tavoin julkisesti saatavilla kuin nykyisin on tieto ajoneuvon omistajasta ja haltijasta. Jos liikennevakuutuksen ottajaksi merkityllä henkilöllä on rekisteriin merkitty henkilötietojen käyttöä rajoittava kielto, kielto rajoittaisi liikennevakuutuksen ottajan tietojen luovuttamista vastaavasti kuin ajoneuvon omistajalle tai haltijalle merkitty kielto.

Siirtymäsäännös. Lain muista säännöksistä poiketen ehdotetaan, että 5 §:n 1 momentin 10 kohta tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Kyse on ajoneuvon käyttövastaavaa koskevan tiedon tallettamisesta rekisteriin. Ehdotus perustuu ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta annetun lain (60/2006) voimaantuloon.

1.3. Ajoneuvoverolaki

2 §. Muiden lakien soveltaminen. Pykälässä säädetään muiden lakien soveltamisesta ajoneuvoverotuksessa. Pykälän 2 momentti koskee eräiden tieliikennesäännösten soveltamista. Momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus kumottavaksi ehdotettuun rekisteröintiasetukseen. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi säännöksellä, jonka mukaan tässä laissa rekisterillä tarkoitettaisiin ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä.

3 §. Ajoneuvoveron rakenne. Ajoneuvoveron rakennetta määrittelevään pykälään ehdotetaan otettavaksi lisäys, jonka mukaan ajoneuvoveroa ovat myös maksutapalisä sekä lisävero. Maksutapalisä maksuunpannaan lain

18 §:n mukaan tilanteissa, joissa verovelvollinen on tehnyt valinnan maksaa ajoneuvovero useammassa kuin yhdessä erässä. Lisäveroa maksuunpantaisiin tämän esityksen 47 a §:n mukaisesti. Ehdotus on luonteeltaan selvä.

4 §. Veronalaiset ajoneuvot. Pykälässä säädetään siitä, mitkä ajoneuvot ovat veronalaisia. Pääsääntönä on, että ajoneuvo voi olla veronalainen vain, jos se on rekisteriin merkitty. Jos liikenteessä käytetään rekisteröimättömää ajoneuvoa siten, että ajoneuvon olisi pitänyt olla rekisterissä, verotus kuitenkin toimitetaan samoin kuin jos ajoneuvo olisi rekisteriin merkitty. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon käyttö rinnastettaisiin rekisteröimättömän ajoneuvon käyttöön. Lisäksi ehdotetaan käytettäväksi tämän esityksen 2 §:n 3 momentin mukaisesti termiä rekisteri ajoneuvorekisterin sijaan.

4 a §. Liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo. Esitetään säädettäväksi kokonaan uusi pykälä, jonka mukaan ajoneuvoveroa ei kannettaisi ajoneuvosta, joka on poistettu liikenteestä ajoneuvolain 66 c §:n mukaisesti. Tätä pääsääntöä täydennettäisiin säännöksellä, jonka mukaan liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saisi verotta käyttää liikenteessä ainoastaan tietyissä erityistilanteissa. Nämä koskisivat ajoneuvon katsastukseen vientiä sekä käyttöä liikennekäytöstä poistopäivänä, koenumerokilvin, siirtoluvalla taikka vientirekisteröitynä.

5 §. Verovelvollinen. Pykälässä ovat säännökset verovelvollisesta. Säännöksiä verovelvollisuudesta ehdotetaan täydennettäväksi siten, että liikennekäytöstä poistamisella olisi samat vaikutukset kuin tähän asti rekisteristä poistolla. Samalla ehdotetaan 2 momenttia täydennettäväksi siten, että myös ajoneuvon haltija voi olla verovelvollinen. Muutos on luonteeltaan täydentävä, koska ajoneuvovero maksuunpannaan ensisijaisesti ajoneuvon haltijalle. Näin ollen maininta haltijan verovelvollisuudesta on syytä lisätä myös tähän lainkohtaan.

Lisäksi ehdotetaan 3 momentin viittaus rekisteröintiasetuksen 19 §:ään päivitettäväksi koskemaan ajoneuvolain 64 §:ää. Muutos on luonteeltaan tekninen.

6 §. Verosta vastattavaksi ottaminen. Pykälässä säädetään verosta vastattavaksi ottami-

sesta tapauksissa, joissa ajoneuvo on ollut sellaisen henkilön omistuksessa, joka on laininlyönyt rekisteröintiasetuksen 11 §:ssä säädetyn rekisteri-ilmoituksen omistusoikeuden siirtymisestä. Viittaus asetukseen ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ajoneuvolain 64 §:ään.

8 §. Verovelvollisuuden alkaminen ja päättyminen. Säännöksiä verovelvollisuuden alkamisesta ja päättymisestä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että liikennekäytöstä poistamisella olisi samat vaikutukset kuin tähän asti rekisteristä poistolla. Myös uuden järjestelmän mukaisella lopullisella poistolla olisi samat vaikutukset.

12 §. Verosta vapaat ajoneuvot. Pykälässä on säännökset verovapaista ajoneuvoista. Pykälän viittaukset rekisteröintiasetukseen ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi ajoneuvolain asianomaisiin pykäliin. Muutos on luonteeltaan tekninen.

18 §. Veron maksaminen ja maksutapalisä. Pykälässä säädetään ajoneuvoveron maksamisesta erissä sekä maksutapalisästä. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös ajoneuvoveron lisäverona tämän esityksen 47 a §:n mukaisesti maksuunpantava vero tulisi maksaa yhdessä erässä.

27 §. Veron palautuksen edellytykset. Pykälässä säädetään veron palauttamisesta. Tässäkin pykälässä ehdotetaan, että uusi liikennekäytöstä poistaminen ja lopullinen poisto rinnastettaisiin rekisteristä poistoon. Samalla kiinnitetyn ajoneuvon rekisterikilpien palauttamisen vaikutuksia koskeva säännös poistettaisiin uudessa järjestelmässä tarpeettomana. Lisäksi ehdotetaan käytettäväksi tämän esityksen 2 §:n 3 momentin mukaisesti termiä rekisteri ajoneuvorekisterin sijaan.

31 §. Veronpalautuksen siirto. Pykälän 1 momentin loppuosan ilmaisu ”maksuunpantua” ehdotetaan muutettavaksi kuulumaan ”maksuunpantavaa” kuten momentin alkuosassa. Tämä vastaa ajoneuvoverojärjestelmän toimintaa. Muutos on luonteeltaan tekninen.

47 §. Jälkiverotus. Pykälä koskee jälkiverotusta. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan mainittavaksi rekisteristä poiston ohella myös liikenteestä poisto. Nämä rinnastuisivat toisiinsa vaikutuksiltaan.

47 a §. Lisävero rekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon käyttämi-

sestä liikenteeseen. Ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uusi pykälä koskien liikennekäytöstä poistetun tai rekisteristä poistetun ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuva seuraamusta. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lisäverosta, joka kannettaisiin, jos liikenteessä havaitaan käytetyn rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa.

Liikennekäytöstä poistoa koskeva merkintä rekisteriin tehtäisiin ajoneuvon omistajan tai haltijan ilmoituksen perusteella. Liikennekäytöstä poisto ei edellyttäisi muita toimenpiteitä, kuten rekisterikilpien irrotusta ja luovutusta säilytettäväksi. Ajoneuvon liikennekäytöstä poisto on nähtävissä vain ajoneuvoliikennerekisteristä ja ajoneuvossa mukana pidettävästä rekisteröintitodistuksesta, mutta itse ajoneuvosta ulospäin liikenteestä poistotilassa olemista ei voi havaita. Järjestelmä on valvottavissa ainoastaan liikennevalvonnessa, kun valvova viranomainen tarkastaa pysäytetyn ajoneuvon rekisteröintitodistuksen tai muutoin ottaa yhteyden esimerkiksi rekisterinumeron perusteella ajoneuvoliikennerekisteriin. Tarkoituksena on parantaa ajoneuvoliikennerekisterin käytettävyyttä valvontaan. Tästä huolimatta on mahdollista, että vähin muodollisuuksin ja kustannuksin toteutettavaa liikennekäytöstä poistoa käytettäisiin myös ajoneuvoveron lainvastaiseen välttämiseen. Lakiin ehdotetaan otettavaksi riittävän ennalta estävän vaikutuksen turvaamiseksi säännökset siltä varalta, että järjestelmää käytetään väärin.

Kun liikennekäytöstä poistetuksi merkitty ajoneuvo havaitaan esimerkiksi liikennevalvonnan yhteydessä, on yleensä jokseenkin mahdotonta saada näyttöä siitä, minkä verran ajoneuvoa on valvonnassa todetun käyttökerran lisäksi käytetty liikenteessä. Tehokkaan ennalta estävän vaikutuksen saavuttamiseksi väärinkäytöstä aiheutuvan seuraamuksen tulisi määräytyä jo yhden valvonnassa todetun käyttökerran perusteella. Ei myöskään olisi tarkoituksenmukaista suhteuttaa seuraamusta esimerkiksi liikennekäytöstä poiston aikaan tai muullakaan tavoin käytön määrään tai sen syyhyin. Ehdotuksena on, että käytettäisiin kiinteämääräistä seuraamusta, joka suhteutettaisiin vain ajoneuvosta kannettavan veron tasoon.

Jotta seuraamuksella olisi ennalta estävää

vaikutusta, ehdotetaan, että laskentaperuste olisi se veron määrä, joka ajoneuvosta olisi yhden vuoden aikana suoritettava korotettuna viisinkertaiseksi. Huomioon otettaisiin sekä ajoneuvosta suoritettava perusvero että käyttövoimaveron. Seuraamus, jonka nimeksi ehdotetaan lisävero, olisi näiden verojen yhteismäärä viisinkertaisena, kuitenkin aina vähintään 1 000 euroa. Veronkantoviranomaisena Ajoneuvohallintokeskuksella ei olisi harkintavaltaa veron korotuksen osalta eli lisävero olisi aina 12 kuukauden vero viisinkertaisena. Lisävero maksuunpantaisiin aina kertaluontoisesti eli jos sama henkilö jää kiinni uudelleen, maksuunpantaisiin lisävero uudestaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin menettelystä, jota noudatettaisiin lisäveron maksuunpanossa. Lisävero määrättäisiin noudattaen 47 §:ssä säädettyä jälkiverotusmenettelyä. Lisävero maksuunpantaisiin sille, joka on 5 §:n mukaan ajoneuvon verovelvollinen. Lain 5 §:n mukaan, jos liikenteessä käytetään liikennekäytöstä poistettua taikka rekisteröimätöntä ajoneuvoa tai rekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen on se, jonka olisi tullut olla rekisterissä ajoneuvolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti omistajana tai haltijana. Jollei omistajaa tai haltijaa voida osoittaa tai jos liikennekäytöstä poistettua tai rekisteröimätöntä ajoneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, verovelvollinen on se, jonka käytössä ajoneuvon on katsottava olleen. Lähtökohtaisesti lisävero maksuunpantaisiin tällöin ajoneuvon kuljettajalle. Voidaan katsoa, että ajoneuvon kuljettajan tulee ajoneuvoa käyttöön ottaessaan varmistaa, että ajoneuvoa voi käyttää liikenteessä eli siitä on ajoneuvovero suoritettuna ja ajoneuvo on liikenteeseen otettuna sekä katsastettu ja vakuutettu. Ajoneuvon kuljettaja saadaan käytännössä selville poliisin valvontailmoituksesta.

Bensiinikäyttöisistä henkilö- ja pakettiautoista lisävero olisi siten aina vähimmäismäärän eli 1 000 euron suuruinen. Esimerkiksi dieselkäyttöisestä kokonaisuutensa 1 980 kilon henkilöautosta lisävero olisi $616,85 \times 5 = 3\,084,25$ euroa. Taasen esimerkiksi kolmeakselisesta 28 tonnin kuorma-autosta, jota käytetään täysperävaunun vetoon, lisävero olisi $2\,555 \times 5 = 12\,775$ euroa. Tämän lisäksi

ajoneuvon liikenteessä käyttöajalta maksuunpannaan ajoneuvovero jälkiverotuksena ajoneuvoverolain 47 §:n mukaisesti. Jos esimerkiksi bensiinikäyttöistä henkilö- tai pakettiautoa on käytetty liikenteessä yhden päivän ajan, maksuunpannaan edellä mainitun 1 000 euron suuruisen lisäveron lisäksi jälkiverotuksena veroa yhdeltä päivältä korotettuna ajoneuvoverolain 62 §:n mukaiseen vähimmäismäärään eli 10 euroon.

Lisäveroon sovellettaisiin muilta osin samoja säännöksiä kuin muuhunkin ajoneuvoveroon. Tarkoitus on siten, että esimerkiksi lisäveron maksamatta jättäminen aiheuttaisi käyttökiellon. Ajoneuvoa ei voitaisi käyttää liikenteessä eikä katsastaa taikka viedä maasta. Lisäverosta ei vapautuisi vaihtamalla ajoneuvon omistajaa taikka poistamalla ajoneuvo rekisteristä. Lisäveroonkin voitaisiin soveltaa esimerkiksi ajoneuvoverolain 58 §:n 2 momenttia, jonka nojalla käyttökielto voitaisiin tietyissä tapauksissa peruuttaa sekä ajoneuvoverolain 61 §:n säännöksiä verohuojennuksesta. Lisävero määrättäisiin noudattaen jälkiverotusmenettelyä, jolloin verovelvollista kuultaisiin ennen maksuunpanopäätöksen tekemistä.

Lisäksi Ajoneuvohallintokeskus voi lain 26 §:n mukaiselle jaksoerotussopimusasiakkaalle maksuunpantavan lisäveron johdosta purkaa jaksoerotussopimuksen. Esimerkiksi autoliikkeenlelle maksuunpantava lisävero lähtökohtaisesti aina asettaa yrityksen luotettavuuden ja vakavaraisuuden tarkastelun kohteeksi.

58 §. Käyttökielto. Pykälässä säädetään käyttökiellosta, kun ajoneuvosta on maksamatonta veroa. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että 47 a §:n mukaiseen lisäveroon sovellettaisiin myös samoja säännöksiä, joita sovelletaan muuhunkin ajoneuvoveroon. Lisäksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos koskien rekisteriotteesta käytettävää ajoneuvolain muutoksen mukaista termiä rekisteröintitodistus.

1.4. Tieliikennelaki

94 §. Ajoasiakirjan esittämisvelvollisuus. Pykälässä säädetään asiakirjojen esittämisvelvollisuudesta poliisille. Pykälän 1 mo-

menttia muutettaisiin siten, että rekisteröintitodistuksen sijasta momentissa puhuttaisiin ajoneuvon rekisteröinnistä annetusta todistuksesta. Mainittu ilmaisu kattaisi sekä kotimaisen että ulkomaisen todistuksen riippumatta siitä, miksi sitä kutsuttaisiin. Suomessa rekisteröinnistä annetaan nykyisin todistus, joka käsittää I ja II osan. Ajoneuvolain 3 §:n 22 kohtaan on ehdotettu otettavaksi rekisteröintitodistuksen määritelmä.

1.5. Laki ajoneuvojen katsastusluvista

14 a §. Katsastusasiakirjojen säilyttäminen. Lakiin otettaisiin uusi pykälä katsastusta koskevien asiakirjojen säilyttämisestä.

Ajoneuvohallintokeskuksessa säilytettäisiin jatkossa katsastustoimipaikkojen vastaanottamat todistukset ja muut asiakirjat, jotka koskevat rekisteröinti-, muutos- tai kytkentäkatsastusta. Pykälä olisi poikkeus arkistolaisista, jonka mukaan viranomaiselle tai julkista tehtävää suorittavalle yhteisölle säädetään velvollisuus järjestää itsenäisesti sille saapuneiden tai viranomaisen toiminnan yhteydessä syntyneiden asiakirjojen arkistointi. Katsastustoimipaikat hoitavat julkisia hallinto-tehtäviä ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain nojalla.

Ehdotuksen mukaan katsastustoimipaikan olisi lähetettävä pykälässä tarkoitettujen asiakirjat säilytettäväksi Ajoneuvohallintokeskukseen sen jälkeen, kun katsastus olisi suoritettu. Ajoneuvohallintokeskuksen PALKO-hankkeen yhteydessä suunnitellun digitointiprosessin mukaan Ajoneuvohallintokeskus järjestäisi katsastustoimipaikkojen lähettämien todistusten ja muiden asiakirjojen digitoinnin sähköiseen muotoon. Ehdotus ei koskisi ajoneuvojen määräaikaikatsastusta koskevia asiakirjoja ja todistuksia, jotka arkistoitaisiin edelleen katsastustoimipaikoilla. Ehdotuksella parannettaisiin rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia koskevien asiakirjojen keskitettyä saatavuutta. Nykyisin ehdotuksessa tarkoitettujen asiakirjojen on arkistoitua hajautetusti eri puolille Suomea. Asiakirjojen toimittaminen Ajoneuvohallintokeskukseen helpottaisi myös rekisteröinti-, muutos- tai kytkentäkatsastusten valvontaa.

Ajoneuvohallintokeskus saisi ehdotuksen mukaan luovuttaa teknisellä käyttöyhteydellä

katsastustoimipaikoille katsastustoimintaa varten pykälässä tarkoitettuja todistuksia ja muita asiakirjoja sekä muita katsastustoiminnassa tarvittavia asiakirjoja.

Lakiin otettaisiin selvyyden vuoksi siirtymäsäännös, jonka mukaan ennen lain voimaantuloa suoritettuja rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia koskevat todistukset ja muut asiakirjat säilytettäisiin katsastustoimipaikalla. Säilytysaika olisi viisitoista vuotta kuten nykyisinkin.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ajoneuvolain muuttamisesta annetulla lailla kumottaisiin voimassa oleva rekisteröintiasetus. Tarkoituksena on antaa uusi valtioneuvoston asetus ajoneuvojen rekisteröinnistä. Asetuksen antamista koskevat valtuussäännökset olisivat 64, 65 ja 66 §:ssä, joita nyt ehdotetaan muutettaviksi, sekä uusissa 65 b, 66 a—66 c, 66 e ja 66 f §:ssä. Ehdotettujen valtuussäännösten nojalla annettavaksi tarkoitettuja säännöksiä on osittain selostettu mainittujen valtuussäännösten yhteydessä. Asetuksessa säädettäisiin lakia tarkemmin muun ohessa rekisteri-ilmoituksen tekemisestä ja sen tekijästä, ajoneuvon liikennekäytöstä poistosta ja lopullisesta poistosta, ajoneuvon luovutusilmoituksista, rekisteröinti-asiakirjasta, rekisterikilvistä, kansallisuustunnuksesta, vientirekisteröinnistä, ajoneuvon väliaikaisesta käyttämisestä liikenteessä, rekisteröinnistä autokiinnitystä varten sekä ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn ajoneuvon käyttämisestä Suomessa.

Katsastusasetusta ja ajoneuvojen hyväksynnästä annettua valtioneuvoston asetusta muutettaisiin. Muutokset liittyvät ehdotettuihin ajoneuvolain muutoksiin ja PALKO-hankkeeseen.

Ajoneuvon rekisteröintijärjestelmän muutos toisi muutostarpeita ajoneuvoliikennerekisterin tiedoista annettuun valtioneuvoston asetukseen. Ajoneuvon rekisteröintiä koskevat yksityiskohtaiset tiedot olisi saatettava vastaamaan uutta rekisteröintijärjestelmää. Tarvittaessa asetukseen voitaisiin ottaa lakia tarkemmat säännökset myös vakuutuksen otajan tiedoista.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan samaan aikaan, kuin Ajoneuvohallintokeskuksessa käynnissä olevan PALKO-hankkeen ajoneuvoja koskevat tietojärjestelmän osat otetaan käyttöön. Suunnitelmien mukaan tämä käyttöönotto tapahtuu maaliskuuhun 2007.

4. Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

Ajoneuvolaki on hyväksytty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 40/2002 vp).

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan kansalaisten oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Esityksen mukaan esimerkiksi eräistä rekisteröintivelvollisuudesta vapautetuista ajoneuvoista sekä toimenpiteistä, jos ajoneuvon ennakkoilmoituksia ei ole suoritettu asianmukaisesti, säädettäisiin jatkossa ajoneuvolaissa. Myös ajoneuvon käytöstä koenumeroilvin ja siirtoluvan nojalla otettaisiin perussäännökset lakiin. Nykyisin näistä asioista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Koska ajoneuvoverotus ja liikennevakuutus ovat yhteydessä ajoneuvon rekisteröintiin, on perusteltua, että ajoneuvon rekisteröintiin liittyvät keskeisimmät säännökset ovat lain tasolla.

Perustuslain 80 §:n mukaan valtioneuvosto voi antaa asetuksia laissa olevan valtuuden nojalla. Perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään korostanut valtuussäännösten täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta (ks. esimerkiksi PeVL 1/2004 vp). Ajoneuvolaissa olevia valtioneuvoston asetuksen antamista koskevia valtuussäännöksiä erityisesti ajoneuvon rekisteröinnin osalta muutettaisiin. Valtuussäännökset on pyritty ottamaan siihen pykälään, jossa asiasta muutoinkin säädettäisiin. Ehdotetut valtuussäännökset ovat aikaisempaa yksityiskohtaisempia ja tarkkarajaisempia.

Edellä kerrotuilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**ajoneuvolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä joulukuuta 2002 annetun ajoneuvolain (1090/2002) 1 §:n 2 momentti, 3, 8, 20 ja 60 §, 62 §:n 1 momentti, 8 luvun otsikko, 64—66 §, 67 §:n otsikko ja 1 momentti, 68 ja 70 §, 72 §:n 1 momentti, 84 §, 85 §:n 1 momentti sekä 86 ja 96 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laeissa 1328/2004 ja 61/2006, 64 ja 66 § osaksi viimeksi mainitussa laissa sekä 65 § ja 67 §:n otsikko ja 1 momentti mainitussa laissa 1328/2004, sekä

lisätään lakiin uusi 64 a, 65 a, 65 b, 66 a—66 f ja 69 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee myös ajoneuvon teknisiä tienvarsitarkastuksia.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ajoneuvolla* maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla;

2) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo ja moottoripyörä sekä näihin luokkiin kuulumattomat L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo;

3) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvon kytkettävää ajoneuvoa, joka ei ole tarkoitettu kulkemaan omalla käyttövoimalla; hinattavia ajoneuvoja ovat perävaunu ja hinattava laite;

4) *hälytysajoneuvolla* erityisin valo- ja äänimerkinantolaittein varustettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa; hälytysajoneuvoja ovat

pelastus-, poliisi-, sotilaspoliisi- ja sairausauto sekä vastaava muu ajoneuvo ja rajavartiolaitoksen tai tullilaitoksen virkakäytössä oleva ajoneuvo;

5) *sotilasajoneuvolla* puolustusvoimien hallinnassa olevaa ajoneuvoa sekä Suomessa olevaa Yhdistyneiden kansakuntien rauhan- turvaamistoimintaan tarkoitettua ajoneuvoa;

6) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

7) *rekisterillä* ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä;

8) *tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa ajoneuvotyyppin, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset; tyyppihyväksyntöjä ovat EY-tyyppihyväksyntä, E-tyyppihyväksyntä, kansallinen tyyppihyväksyntä ja piensarjatyyp- pihyväksyntä;

9) *monivaiheisella tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen yksin tai yhdessä toisen ETA-valtion tyyppi- hyväksyntäviranomaisen kanssa varmentaa keskeneräisen tai valmiin ajoneuvotyyppin, valmistusasteen mukaan, täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;

10) *rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen ajoneuvon luokittelua ja rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta;

11) *kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinatavan ajoneuvon tai ajoneuvojen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;

12) *muutoksikatsastuksella* ajoneuvon muutosten hyväksymiseksi ja ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;

13) *määräaikaikatsastuksella* ajoneuvon käytön aikaista määräjain suoritettavaksi säädettyä ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;

14) *teknisellä tienvarsitarkastuksella* tiellä ja muualla suoritettavaa ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta;

15) *ensirekisteröinnillä* ajoneuvon yksilöintitietojen sekä ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa rekisteriin;

16) *muutosrekisteröinnillä* ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevista tiedoista tapahtuneiden muutosten merkitsemistä rekisteriin;

17) *järjestelmällä* ajoneuvon laitteistoa, joka on olennainen osa ajoneuvoa eikä ole yleensä irrotettavissa erilliseksi osaksi, kuten jarrujärjestelmää, pakokaasunpuhdistusjärjestelmää tai sisävarusteita;

18) *osalla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan irrottaa ajoneuvosta tai asentaa siihen ja joka voidaan tyyppihyväksyä erillisenä, kuten valaisinta;

19) *erillisellä teknisellä yksiköllä* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka liittyy tiettyyn ajoneuvotyyppiin ja voidaan tyyppihyväksyä erillisenä tai osana tuota ajoneuvotyyppiä, kuten alleajosuojaa, ja ajoneuvosta erillistä laitetta, kuten suojakypärää tai lasten turvalaitetta, jota käytetään liikenteessä;

20) *valmistajalla* sitä, joka vastaa tyyppihyväksyntäviranomaiselle kaikista tyyppihyväksyntämenettelyn tekijöistä sekä tuotannon vaatimustenmukaisuudesta; valmistajan ei tarvitse osallistua ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön kaikkiin valmistusvaiheisiin;

21) *valmistajan edustajalla* sellaista ajoneuvojen, järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden kauppaa tai maahan tuontia harjoittavaa Suomessa rekisteröityä oikeushenkilöä, joka on valmistajan valtuut-

tama ja joka saa käyttöönsä ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät, hyväksymisen ehtona olevat tekniset tiedot;

22) *rekisteröintitodistuksella* rekisteröinnin suorittajan ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön oston antamaa asiakirjaa, joka todistaa, että ajoneuvo on rekisteröity ja jonka I osasta (tekninen osa) ilmenevät ajoneuvon omistajaa ja haltijaa koskevat tiedot sekä ajoneuvon tekniset tiedot ja jonka II osa (ilmoitusosa) on tarkoitettu rekisteriin merkittyjen tietojen muutosta koskevan ilmoituksen tekemiseen;

23) *käyttövastaavalla* täysi-ikäistä, Suomessa asuvaa luonnollista henkilöä, joka olematta auton omistaja tai haltija on auton pääasiallinen kuljettaja tai, jollei autolla ole pääasiallista kuljettajaa, jolla on tiedot auton kuljettajista; käyttövastaavalla tulee olla vähintään B-luokan ajo-oikeus;

24) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

25) *liikennekäyttöön otolla* ensirekisteröidyn ja sittemmin liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon liikennekäyttöön ottamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

26) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin.

8 §

Ajoneuvon rekisteröinti ja katsastus

Moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä perävaunu on ensirekisteröitävä, muutosrekisteröitävä ja asianmukaisesti katsastettava, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Moottorikäyttöistä ajoneuvoa ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävää perävaunua, jota ei ole asianmukaisesti ensirekisteröity, muutosrekisteröity ja katsastettu, ei saa käyttää liikenteessä (*käyttökielto*). Käyttökielto koskee myös ajoneuvoa, joka on poistettu liikennekäytöstä.

Määräaikaikatsastuksesta säädetään 6 luvussa, rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkats-

sastuksesta 7 luvussa ja rekisteröinnistä 8 luvussa.

20 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo ja rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on palo- ja pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, valtion pelastushallinnon oppilaitoksen tai Ilmailulaitoksen hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan palo- ja pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Sisäasiainministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista sekä tunnusvärytyksestä ja -merkeistä. Mainitun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tai rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusvärytystä tai -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään pelastusauton, poliisiajoneuvon ja rajavartiolaitoksen ajoneuvon merkki- ja varoitusvalaisimista sekä äänimerkinantolaitteista.

60 §

Rekisteröintikatsastus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on ennen ensirekisteröintiä oltava hyväksytty aikaisintaan kolme kuukautta ennen ensirekisteröintiä suoritettussa rekisteröintikatsastuksessa. Lain 65 §:ssä tarkoitettulla tavalla ennakoilmoitettua ja valmiina ajoneuvona tyyppihyväksyttyä ajoneuvoa, jonka tyyppihyväksyntä on ensirekisteröintiajankohtana

voimassa ja jonka rakennetta tai varusteita ei ole tyyppihyväksynnässä tarkastetuilta osin muutettu, ei tarvitse rekisteröintikatsastaa ennen ensirekisteröintiä.

Edellä 1 momentin lisäksi moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on oltava hyväksytty enintään kolme kuukautta aikaisemmin suoritettussa rekisteröintikatsastuksessa ennen sen ottamista uudelleen liikennekäyttöön, jos:

1) ajoneuvo on ollut rekisteröitynä Suomessa, mutta on tämän lain voimaan tullessa poistettuna rekisteristä;

2) ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan tapahtuvaa vientiä ja siellä rekisteröintiä varten; tai

3) ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä vaurioituneena liikenne- tai autovakuutusasioita hoitavan yhteisön ilmoituksesta.

Rekisteröintikatsastuksessa tarkastetaan ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi tarkastetaan, onko ajoneuvo kunnoltaan turvallinen sekä rakenteeltaan, mitoiltaan ja varusteiltaan säännösten mukainen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa rekisteröintikatsastuksen suorittamisesta ja siitä annettavasta todistuksesta sekä rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin samoin kuin Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailta rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon rekisteröintikatsastuksesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, ettei ajoneuvoa 1 ja 2 momentista poiketen tarvitse esittää rekisteröintikatsastukseen, ellei rekisteröintikatsastus ole tarpeen:

1) ajoneuvon yksilöimiseksi;

2) ajoneuvoa koskevien tietojen ilmoittamiseksi rekisteriin;

3) sen tarkastamiseksi, täyttääkö ajoneuvo sitä koskevissa säännöksissä asetetut vaatimukset; tai

4) muusta vastaavanlaisesta syystä.

62 §

Kytkenäkatsastus

M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen kytkettävä O-luokan ajoneuvo on esitettävä kytkenäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöön-

ottoa, jos kyseessä on erikoiskuljetukseen hyväksytty ajoneuvoyhdistelmä tai jos ajoneuvojen mekaaniset kytkentälaitteet, sähköjohtojen kytkentä ja paineilmajarruilla varustetussa ajoneuvossa paineilmajarrujohtojen liittimien mitoitus ja sijoitus poikkeavat yleisesti ajoneuvoissa käytettävistä kytkentälaitteista.

8 luku

Ajoneuvon rekisteröinti ja ennakkoilmoitus

64 §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä ajoneuvon liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön ottamista ja lopullista poistoa koskevat tiedot rekisteriin, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön ensirekisteröinnissä.

Ajoneuvon omistajan ja haltijan välisestä ilmoittamisvelvollisuudesta sekä muiden kuten ajoneuvon edellisen omistajan, jätelain 18 l §:ssä tarkoitetun kerääjän tai esikäsittelijän, haltijan sekä käyttövastaavan oikeudesta tehdä rekisteriin talletettuja tietoja koskeva ilmoitus rekisteriin säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteritietoja koskevan ilmoituksen tekemisestä ja siihen liittyvistä määräajoista.

Rekisteri-ilmoituksen tekijän tai hänen asiamiehensä on toimitettava rekisteri-ilmoitus henkilökohtaisesti toimivaltaiselle rekisteröinnin suorittajalle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että kunta, jätelain (1072/1993) 18 l §:ssä tarkoitettu kerääjä ja esikäsittelijä, vakuutusyhtiö tai muu vastaava yhteisö tai laitos voi tehdä rekisteri-ilmoituksen muullakin tavoin.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään, mitkä sotilasajoneuvot merkitään tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin ja mitkä puolustus-

voimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin, sekä sotilasajoneuvorekisteristä ja rekisteröintiasioiden hoitamisesta puolustusvoimissa. Liikennekäytöstä poistettu sotilasajoneuvo voidaan rekisteröidä puolustusvoimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin.

64 a §

Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Edellä 8 §:ssä tarkoitettu rekisteröintivelvollisuus ja 64 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus eivät koske:

- 1) muuta maastoajoneuvoa kuin moottorikelkkaa;
- 2) sadon tuottamiseen, sadonkorjuuseen tai tienpitoon rakennettua tai varustettua moottorityökoneita eikä kävellen ohjattavaksi tarkoitettua traktoria tai vastaavaa moottorityökoneita;
- 3) perävaunua, joka on tarkoitettu kytkettäväksi L-luokan ajoneuvoon, traktoriin, moottorityökoneeseen tai maastoajoneuvoon;
- 4) hinattavaa laitetta;
- 5) rekeä.

65 §

Ennakkoilmoitus

Ennakkoilmoituksessa ilmoitetaan uuden tai keskeneräisen ajoneuvon tiedot rekisterinpitäjälle ennen ajoneuvon ensimmäistä käyttöönottoa ja ensirekisteröintiä. Ennakkoilmoitus voidaan tehdä tyyppihyväksytystä ajoneuvosta, jonka tekniset tiedot ja hyväksyntätiedot on talletettu rekisteriin.

Ennakkoilmoituksen edellytyksenä olevien tietojen tallettamisesta rekisteriin, ennakkoilmoitustodistuksesta ja tarvittaessa muista ennakkoilmoitukseen liittyvistä asioista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

65 a §

Ennakkoilmoituksen tekijä

Ennakkoilmoituksen voi tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja tai, jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistajan edustaja, ajoneuvon maahantuoja:

1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;

2) joka on autoverolain 39 §:ssä tarkoitettu rekisteröity verovelvollinen, jos yhteisö ennakoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai joka on tullin rekisteröity luottoasiakas, jos yhteisö ennakoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja;

3) joka on vakavarainen ja asiantunteva;

4) joka saa valmistajalta käyttöönsä ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja EY-tyyppihyväksytyyn ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistuksen tai selvityksen muun ajoneuvon tyyppihyväksynnästä; ja

5) jolla on sopimus Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tietojen toimittamisesta teknisellä käyttöyhteydellä tai muutoin sähköisesti.

Ennen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sopimuksen tekemistä ennakoilmoituksen tekemiseen aikovan on osoitettava Ajoneuvohallintokeskukselle, että ennakoilmoituksen tekemiseen aikova täyttää 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua vaatimukset.

65 b §

Ennakoilmoituksen virheellisyys

Ajoneuvohallintokeskus voi määrätä ennakoilmoituksen tekijän ennakoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai 65 a §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sopimusta taikka jos ajoneuvon tietojen toimittamisessa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Samalla Ajoneuvohallintokeskus voi kieltää virheellisesti tehtyjen ennakoilmoitusten käytön.

Jos ennakoilmoituksen tekijän ajoneuvoja on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla määrätty rekisteröintikatsastettaviksi aikaisemmin tai jos ennakoilmoittamisessa on muutoin ollut toistuvasti virheitä, joista ennakoilmoituksen tekijää on huomautettu, Ajoneuvohallintokeskus voi kieltää ennakoilmoituksen tekijää määrääjäksi tekemästä ennakoilmoituksia.

Ennakoilmoituksen tekijän on korjattava ennakoilmoitettua ajoneuvoa koskevissa

tiedoissa ennen ensirekisteröintiä havaitut virheet ja ilmoitettava niistä rekisteriin. Ennakoilmoituksen korjaamisesta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

66 §

Ajoneuvon ensirekisteröinti

Ensirekisteröinnin yleisenä edellytyksenä on, että:

1) ajoneuvo on hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa, jollei ajoneuvoa ole 60 §:n mukaan vapautettu rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta;

2) ajoneuvo täyttää Suomessa voimassa olevat vaatimukset;

3) ajoneuvosta ei ole annettu jätelain 18 l §:ssä tarkoitettua romutustodistusta;

4) ajoneuvon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, ajoneuvon omistusoikeudesta ja haltijasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys; ja

5) rekisteriin ilmoitetaan käyttövastaava, jos auton omistajaksi tai haltijaksi ei ilmoiteta luonnollista henkilöä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ensirekisteröinnin edellytyksistä ja muista ensirekisteröintiin liittyvistä asioista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi ajoneuvon rekisteröimisestä maasta vientiä ja autokiinnitystä varten.

66 a §

Rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet

Ajoneuvon ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta annetaan rekisteröintitodistus. Rekisteröintitodistuksen I osa on pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana. Perävaunua tai vuokra-ajoneuvoa kuljetettaessa voidaan ajoneuvossa kuitenkin pitää kotimaan liikenteessä mukana rekisteröinnin suorittajan antama jäljennös mainitusta rekisteröintitodistuksen I osasta.

Ensirekisteröitävää ja tarvittaessa liikennekäyttöön otettavaa ajoneuvoa varten annetaan rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon yksilöivä rekisteritunnus.

Ajoneuvon siirtyessä uudelle omistajalle edellisen omistajan on luovutettava tälle ajoneuvon rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet.

Ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja -kilvistä, kansallisuustunnuksesta sekä siirtomerkistä samoin kuin rekisterikilpien ja kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta sekä rekisteröintitodistuksesta ja sen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ajoneuvohallintokeskus vahvistaa rekisteröintitodistuksen ja sille merkittävien tietojen tekniset yksityiskohdat, rekisteröinnissä käytettävien lomakkeiden kaavan sekä rekisterikilpien mitat ja muut tekniset ominaisuudet.

66 b §

Ajoneuvon muutosrekisteröinti

Ajoneuvon muutosrekisteröinnin yleisenä edellytyksenä on, että ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja käyttövastaavasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys. Jos rekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroedun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon muutosrekisteröinti hyväksytään vain, jos veron maksuunpanija sen hyväksyy.

Ajoneuvon rekisteritiedoissa tapahtuneita muutoksia ei merkitä rekisteriin, jos ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tapahtuvaa vientiä ja siellä tapahtuvaa rekisteröintiä varten. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää liikennekäytöstä poistetuista ajoneuvoista, joiden rekisteritiedoissa tapahtuneista muutoksista ei tarvitse ilmoittaa rekisteriin, sekä muissakin rekisteritiedoissa tapahtuneista muutoksista, kuten luonnollisen henkilön nimen tai osoitteen muutoksesta, joita ei tarvitse ilmoittaa rekisteriin. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin muutosrekisteröinnin edellytyksistä ja tarvittaessa muista muutosrekisteröintiin liittyvistä asioista.

66 c §

Liikennekäytöstä poisto

Liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo

merkitään rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä. Erityisestä syystä liikennekäytöstä poiston alkamispäiväksi voidaan kuitenkin merkitä ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä.

Jos liikennekäytöstä poistetussa ajoneuvossa on rekisterikilvet, ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä ja muualla sen vuorokauden loppuun, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaa.

Rekisterikilpien palauttamisesta liikennekäytöstä poistoa koskevan ilmoituksen yhteydessä sekä Ajoneuvohallintokeskuksen oikeudesta merkitä rekisteriin ajoneuvo poistetuksi liikennekäytöstä ajoneuvon ulkomaille viennin vuoksi tai muusta erityisestä syystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 d §

Liikennekäyttöön oton edellytykset

Liikennekäyttöön oton yleisenä edellytyksenä on, että ajoneuvoon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta sekä ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja käyttövastaavasta, säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta sekä tarvittaessa 60 §:n 2 momentissa tarkoitettusta rekisteröintikatsastuksesta esitetään asianmukainen selvitys. Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön sinä päivänä, jona liikennekäyttöön ottoa koskeva ilmoitus tehdään. Katsastuksen laiminlyönnistä johtuvasta ajoneuvon käyttökiellosta säädetään 8 §:ssä.

66 e §

Romutettu tai muutoin tuhoutunut ajoneuvo

Ajoneuvolle tehdään lopullista poistoa koskeva merkintä rekisteriin vain, jos ajoneuvosta on annettu jätelain 18 l §:ssä tarkoitettu romutustodistus tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu vastaava todistus taikka ajoneuvo on muulla tavalla todistettavasti tuhoutunut.

Lopullisen poiston ajankohdasta ja siitä milloin ajoneuvo katsotaan todistettavasti tuhoutuneeksi, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 f §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Ajoneuvohallintokeskus voi antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle enintään vuoden voimassa olevan koenumerotodistuksen. Todistus oikeuttaa Suomessa ensirekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon rajoitettuun tilapäiseen käyttöön koenumeroilvin liikenteessä ja muualla. Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa koenumerotodistuksen, jos ajoneuvoa on käytetty koenumeroilvillä tämän lain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten, ajoneuvon verotusta koskevien säännösten taikka koenumerotodistuksessa asetettujen ehtojen vastaisesti. Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa koenumerotodistuksen haltijan kaikki koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten tai ehtojen vastainen toiminta on ollut toistuvaa tai muutoin erityisen vakavaa.

Rekisteröinnin suorittaja ja tullilaitos voivat antaa Suomessa ensirekisteröimättömää, liikennekäytöstä poistettua, käyttökiellossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa varten siirtoluvan ja siihen liittyvät siirtomerkit ajoneuvon käyttämiseksi rajoitetusti liikenteessä ja muualla.

Koenumerotodistus ja siirtolupa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin koenumerotodistuksen ja siirtoluvan myöntämisestä ja niiden voimassaolosta, ajoneuvon käyttämisestä koenumerotodistuksen tai siirtoluvan nojalla sekä muista koenumerotodistukseen ja siirtolupaan liittyvistä asioista. Ajoneuvohallintokeskus kuitenkin päättää koenumerotodistuksen ja siirtoluvan yksityiskohteisesta sisällöstä sekä siirtomerkin mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon väliaikaisesta tai tilapäisestä käytöstä Suomessa sekä oikeudesta käyttää satunnaisesti tai tilapäisesti liikenteessä ja muualla muutakin ajoneuvoa, jota ei ole ensirekisteröity tai ilmoitettu liikennekäyttöön.

67 §

Kieltäytyminen ensirekisteröimästä vaarallista ajoneuvoa

Jos Ajoneuvohallintokeskus arvioi, että tietyn tyyppiset ajoneuvot ovat vakavana vaarana liikenne- tai työturvallisuudelle, vaikka ne on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella, se voi enintään kuuden kuukauden ajaksi kieltää ensirekisteröimästä tällaista ajoneuvoa. Ajoneuvohallintokeskuksen on viipymättä salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava tästä muiden ETA-valtioiden hyväksyntäviranomaisille, kyseessä olevaa E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille ja komissiolle sekä ilmoitettava päätöksensä perusteena olevat syyt.

68 §

Kieltäytyminen ajoneuvon liikennekäyttöön otosta

Edellä 66 e §:n nojalla lopullisesti poistettua ajoneuvoa ei saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön. Ajoneuvoa ei myöskään saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröintikiellon autoveroodun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväksyen. Jos ensirekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroodun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön vain, jos veron maksuunpanija sen hyväksyy.

69 a §

Rekisteritietojen muutoskielto

Saatuun tiedon ajoneuvon omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä Ajoneuvohallintokeskus voi kieltää ajoneuvon rekisteritietojen muuttamisen määrääjäksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin.

70 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen sisältö

Teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarkastetaan siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi tieliikenteessä tai muualla käytetyn ajoneuvon kunto siltä osin kuin se vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön sekä rekisteriin merkityt tiedot. Teknisen tienvarsitarkastuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

72 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen

Tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan ilman ennakoilmoitusta tieliikennelaisissa tarkoitettulla tiellä tai muussa sellaisessa paikassa, missä ajoneuvon tulee täyttää tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja voi kuitenkin ilmoittaa tarkastusten suorittamisesta ennakolta, jos ilmoittamisella pyritään tehostamaan ajoneuvoa koskevien säännösten noudattamista. Jos tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan katsastustoimipaikan läheisyydessä, ajoneuvo voidaan määrätä tarkastettavaksi tähän katsastustoimipaikkaan.

84 §

Ajokieltoon määrääminen

Jos teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia, jos ajoneuvo on käyttökiellossa taikka jos ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi estää ajoneuvon käyttämisen liikenteessä tai muualla ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet, siirtomerkit, rekisteröinnistä annetun todistuksen, koenumerotodistuksen, siirtoluvan taikka käyttämällä muunlaisia

tarvittavia keinoja. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan kuljettaa ajoneuvo määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Jos ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Ajoneuvohallintokeskus voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen säännösten vastaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitettujen poisotettujen asiakirjojen ja kilpien käsittelystä ja palauttamisesta.

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvon kunnossa ja erityisesti jarruissa havaitut puutteet voivat aiheuttaa sellaisen turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellinen suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). Ajoneuvohallintokeskus korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan, mitä 53, 54 ja 56—58 §:ssä säädetään. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

86 §

Ajoneuvon korjausvelvoite

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytyssä M₁- tai L-luokan ajoneuvomallissa tai osassa tällaista mallia olevista ajoneuvoista todetaan virhe tai poikkeama, joka aiheuttaa merkittävää vaaraa liikenneturvallisuudelle tai huomattavaa haittaa ympäristölle, ajoneuvomallin valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle kaikki voimassa olevat takaisinkutsukampanjat, korjattavat kohteet ja suoritettujen korjauksen tunnistusmerkinnät heti, kun ajoneuvon valmistaja on aloittanut tällaisen ajoneuvomallin takaisinkutsukampanjan Suomessa tai muualla ETA-alueella. Ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja ja maahantuojat ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että virhe tai poikkeama korjataan kaikista Suomessa käytössä olevista ajoneuvoista. Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle, kun takaisinkutsukampanja on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos ajoneuvomallin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun takaisinkutsukampanjaa koskevan ilmoitusvelvollisuuden, Ajoneuvohallintokeskus voi asettaa uhkasakkoilaisissa (1113/1990) tarkoitetun uhkasakon ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneelle.

Jos kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja ei ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan tai maahantuojan toimin saada korjautettua, kyseisen tahon on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot Ajoneuvohallintokeskukselle. Ajoneuvohallintokeskuksen tulee toimittaa korjaamattomien ajoneuvojen omistajille kehoitus viedä ajoneuvonsa korjattaviksi. Katsastustoimipaikka voi antaa korjauskehottuksen ajoneuvon omistajalle tai haltijalle myös määräaikaikatsastuksen yhteydessä. Ajoneuvohallintokeskus voi tekemällä liikennekäytöstä poistoa koskevan merkinnän rekisteriin, määräämällä ajokieltoon tai muilla keinoin estää sellaisen ajoneuvon käytön, jota ei kehoituksesta huolimatta viedä korjattavaksi.

Velvollisuudesta korvata viallisen ajoneu-

von korjaus säädetään kuluttajansuojalaissa (38/1978).

96 §

Rangaistukset

Rangaistuksesta liikenneturvallisuuden vaarantamisesta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 4 §:ssä säädettyä ajoneuvon turvallisuutta, vaatimustenmukaisuutta ja hallittavuutta koskevaa vaatimusta,

2) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,

3) rikkoo 6 §:n 1 momentissa tai 8, 51, 56, 57, 75, 84 tai 85 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,

4) rikkoo 6 §:n 2 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltä,

5) rikkoo 7 §:ssä säädettyä ajoneuvon rakenteen muuttamiskieltä,

6) laiminlyö 9 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,

7) laiminlyö 58 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukana katsastuksesta annettu todistus taikka 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastusvelvollisuuden,

8) laiminlyö 64 §:n nojalla säädetyn ajoneuvon rekisteritietojen ilmoitusvelvollisuuden tai 66 a §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukana rekisteröinnistä annettu todistus,

9) rikkoo 66 a §:n nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien, siirtomerkkien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,

10) käyttää 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai siirtolupaa mainitun pykälän tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti,

11) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,

12) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimittamasta 93 §:ssä tarkoitettuja asiakirjoja tai päästämästä 71 §:ssä mainittuja henkilöitä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia tai henkilöitä osien, erillisten teknisten yksiköiden tai polkupyörien maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan val-

mistus-, varasto- tai myyntipaikkaan tai otamasta tutkimusta varten näytteitä taikka saamasta haltuunsa tarpeelliset osan, erillisen teknisen yksikön tai polkupyörän ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevat asiakirjat tai tiedot,

13) laiminlyö 81 §:ssä säädetyn selosteen antamisen,

14) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta,

15) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia tai henkilöitä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan, taikka

16) rikkoo 99 §:n nojalla erikoiskuljetusajoneuvosta tai erikoiskuljetuksen suorittamisesta annettuja säännöksiä,

on tuomittava, jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ajoneuvorikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 3 §:n 23 kohta tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Tällä lailla kumotaan ajoneuvojen rekisteröinnistä 18 päivänä joulukuuta 1995 annettu asetus (1598/1995) siihen myöhemmin tehdyine muutoksineen.

Mitä 66 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 66 b §:n 1 momentissa ja 66 d §:n 1 momentissa säädetään käyttövastaavaa koskevasta ilmoittamisesta tai selvityksen antamisesta, sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008.

Ajoneuvo, joka on tämän lain voimaantullessa poistettuna rekisteristä, voidaan merkitä uudelleen rekisteriin. Uudelleen rekisteriin merkitsemisen edellytyksenä on, että:

1) ajoneuvon omistusoikeudesta esitetään asianmukainen selvitys;

2) ajoneuvolle on otettu liikennevakuutus;

3) ajoneuvo on katsastettu, jollei 60 §:n nojalla säädetystä muuta johdu;

4) ajoneuvon mahdollinen ajoneuvovero on suoritettu;

5) ajoneuvosta ilmoitetaan rekisteriin merkittäväksi ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot;

6) ajoneuvolle ilmoitetaan 1 päivästä tammikuuta 2008 alkaen käyttövastaava, jos ajoneuvon omistajaksi tai haltijaksi ei ilmoiteta luonnollista henkilöä; ja

7) ajoneuvon aikaisemmasta rekisteröinnistä esitetään tarvittaessa selvitys.

Edellä 4 momentin mukaisesti uudelleen rekisteriin merkitty ajoneuvo katsotaan tämän lain mukaisesti ensirekisteröidyksi ajoneuvoksi.

Ajoneuvoa, joka on tämän lain voimaan tullessa poistettuna rekisteristä, ei kuitenkaan saa merkitä uudelleen rekisteriin, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröintikiellon autoveroodun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväksyseen. Jos ensirekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroodun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon saa merkitä uudelleen rekisteriin vain, jos veron maksuunpanija sen hyväksyy.

Mitä tässä laissa säädetään rekisteröintitodistuksesta, koskee soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa annettua rekisteriotetta. Mitä tässä laissa säädetään rekisteröintitodistuksen I osasta, koskee soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa annettua rekisteriotteen teknistä osaa ja mitä tässä laissa säädetään rekisteröintitodistuksen II osasta, koskee soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa annettua rekisteriotteen ilmoitusosaa.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat koenumerotodistukset ja siirtoluvat jäävät sellaisinaan voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa vakuutuksen perusteella tuhoutumisen vuoksi lunastettua ajoneuvoa tai muusta syystä lopullisesti rekisteristä poistettua ajoneuvoa ei saa enää merkitä uudelleen rekisteriin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (541/2003) 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 5 §:n 1 momentin 10 kohta, 12 §:n 1 momentin 2 kohta ja 14 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 10 kohta ja 14 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 60/2006, sekä
lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 11 kohta seuraavasti:

3 §

Rekisteröidyt

Rekisteriin saa tallettaa tietoja luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä, jotka ovat:

1) ajoneuvon omistajia tai haltijoita, liikennevakuutuksen ottajia taikka joilla on ajoneuvon tilapäinen käyttöoikeus tai jotka ovat autokiinnityksen hakijoita tai autokiinnityslaissa (810/1972) tarkoitetun rahamääräisen kirjallisen sitoumuksen antajia tai ovat ottaneet sitoumuksen vastattavakseen taikka ovat sitoumuksen haltijoita;

12 §

Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada muilta kuin viranomaisilta tietoja seuraavasti:

2) liikennevakuutuskeskukselta ja liikennevakuutusyhtiöiltä ryhmäliikennevakuutusta, liikennevakuutusta sekä ajoneuvon liikennevakuutuksen seisona-aikaa koskevat tiedot;

14 §

Yksittäisten julkisten tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto tai kopio rekisteriin talletetuista julkisista tiedoista seuraavasti:

1) ajoneuvon rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella tiedot ajoneuvosta ja sen verotuksesta, kiinnityksestä sekä ajoneuvon omistajan, haltijan, käyttövastaavan ja liikennevakuutuksen ottajan nimestä sekä osoite- ja yhteystiedoista;

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

- 10) auton käyttövastaavasta;
 11) liikennevakuutuksen ottajasta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____
20 . Lain 5 §:n 1 momentin 10 kohta tulee _____
_____ kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta
2008.

3.

Laki**ajoneuvoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2003 annetun ajoneuvoverolain (1281/2003) 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 12 §:n 1 momentin 1 ja 7—10 kohta, 18 §:n 3 momentti, 27 §, 31 §:n 1 momentti, 47 §:n 2 momentti ja 58 §:n 1 momentti, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a ja 47 a § seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja suurimpaan sallittuun kokonaismassaan sekä ajoneuvojen rekisteröintivollisuuden sovelletaan ajoneuvolakia (1090/2002) ja sen nojalla annettuja asetuksia sekä tieliikennelaissa (267/1981) ja sen nojalla säädettyjä perusteita. Ajoneuvoihin, jotka on rekisteröity tai joiden olisi pitänyt olla rekisteröityinä Ahvenanmaan maakunnassa, sovelletaan vastaavasti, mitä Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, verotustietojen käyttöön ja luovutukseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) säädetään. Tässä laissa rekisterillä tarkoitetaan ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä.

3 §

Ajoneuvoveron rakenne

Ajoneuvoverolla tarkoitetaan perusveron osuudesta tai käyttövoimaveron osuudesta taikka perusveron ja käyttövoimaveron yhteenlasketusta osuudesta koostuvaa veroa. Ajoneuvoveroa ovat myös maksutapalisä se-

kä lisävero. Tämän lisäksi ajoneuvoveroa ovat myös muualla kuin Suomessa rekisteröidystä ajoneuvosta kannettavat kiinteä vero ja kulutusvero.

4 §

Veronalaiset ajoneuvot

Ajoneuvoveroa on suoritettava rekisteriin merkityistä luokkiin M ja N kuuluvista ajoneuvoista. Muualla kuin Suomessa rekisteröidyistä ajoneuvoista on suoritettava kiinteää veroa ja kulutusveroa siten kuin 38—44 §:ssä säädetään. Ajoneuvovero suoritetaan myös ajoneuvosta, jonka olisi tullut olla rekisteriin merkittynä taikka ilmoitettuna rekisteriin liikennekäyttöön otetuksi.

4 a §

Liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo

Ajoneuvoveroa ei kanneta ajoneuvosta, joka on poistettu liikennekäytöstä ajoneuvolain 66 c §:n mukaisesti.

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa käyttää ilman ajoneuvoveron maksuvelvollisuutta liikenteessä ainoastaan, jos:

1) ajoneuvo siirretään katsastukseen sille erikseen varattuna aikana ja edelleen katsastuksesta paikkaan, jossa ajoneuvoa säilyte-

tään tai jossa se voidaan tarkoituksenmukaisesti korjata;

2) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 c §:n nojalla säädetyn mukaisesti liikennekäytöstä poistopäivänä;

3) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti ja siinä on koenumerokilvet;

4) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti siirtoluvalla;

5) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 §:n 2 momentin nojalla säädetyn mukaisesti ja siinä on vientikilvet.

5 §

Verovelvollinen

Jos liikenteessä käytetään liikennekäytöstä poistettua taikka rekisteröimätöntä ajoneuvoa tai rekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen on se, jonka olisi tullut olla ajoneuvolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti merkittynä rekisteriin ajoneuvon omistajaksi tai haltijaksi. Jollei omistajaa tai haltijaa voida osoittaa tai jos liikennekäytöstä poistettua tai rekisteröimätöntä ajoneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, verovelvollinen on se, jonka käytössä ajoneuvon on katsottava olleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna verovelvollisena pidetään myös ajoneuvon omistajaa, joka ei ole rekisteröitynyt, vaikka ajoneuvon edellinen omistaja on tehnyt ajoneuvolain 64 §:n nojalla säädetyn mukaisen ilmoituksen rekisteriin. Jos ajoneuvon omistaja on laiminlyönyt rekisteröinnin ja ajoneuvon nimiinsä rekisteröinyt omistaja on ottanut vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 6 §:n mukaisesti. Jos ajoneuvon nimiinsä rekisteröivä omistaja ei ota vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 1 momentin mukaisesti.

6 §

Verosta vastattavaksi ottaminen

Kun ajoneuvo luovutetaan, luovutuksen-saaja voi ottaa vastatakseen verosta myös sil-

tä ajalta, jonka ajoneuvo on ollut sellaisen henkilön omistuksessa, joka on laiminlyönyt ajoneuvolain 64 §:ssä säädetyn rekisteri-ilmoituksen omistusoikeuden siirtymisestä. Menettelystä ja veronkannosta verosta vastattavaksi otettaessa säädetään 16 §:ssä.

8 §

Verovelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

Verovelvollisuus alkaa:

1) päivänä, jona ajoneuvo ensi- tai uudelleenrekisteröidään tai otetaan liikennekäyttöön;

2) sitä seuraavana päivänä, jona rekisteriin merkityn ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) päivänä, jona verosta vapaa ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoskatsastetaan veronalaiseksi; tai

4) verovapautuksen edellytysten päätty-mispäivää seuraavana päivänä.

Verovelvollisuus päättyy päivänä, jona:

1) ajoneuvon liikennekäytöstä poisto taikka lopullinen poisto merkitään rekisteriin;

2) ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) verollinen ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoskatsastetaan verovapaaksi; tai

4) verovapautuksen edellytykset alkavat.

Jos 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ajoneuvon rekisterikilpien palautuspäivä on aiempi kuin liikennekäytöstä poistamisen tai lopullisen poiston rekisteriin merkitsemispäivä, verokausi päättyy rekisterikilpien palautuspäivään.

12 §

Verosta vapaat ajoneuvot

Ajoneuvoverosta ovat vapaat:

1) ajoneuvolain 66 a §:n nojalla säädetyn mukaisesti C- tai CD-tunnuksella rekisteröity ajoneuvo;

7) ajoneuvolain 66 §:n 2 momentin nojalla säädetyn mukaisesti maastavientiä varten vientirekisteröidyt ajoneuvot;

8) ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti Suomessa tilapäisesti käytettävät ajoneuvot;

9) ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti käytettävät ajoneuvot, joissa on koenumeroilvet;

10) ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti siirtoluvan saaneet ajoneuvot;

18 §

Veron maksaminen erissä ja maksutapalisä

Maksuunpanon oikaisussa, jälkiverotuksessa, lisäverona tai muutoksenhakuun annetun päätöksen johdosta maksuunpantava vero kannetaan yhdessä erässä.

27 §

Veron palauttamisen edellytykset

Veroa palautetaan, jos verokauden aikana:

1) ajoneuvon liikennekäytöstä poisto tai lopullinen poisto merkitään rekisteriin;

2) rekisteriin merkitään uusi verovelvollinen;

3) rekisteriin merkityt tiedot muuttuvat siten, että ajoneuvosta tulee verovapaa tai veron määrä alenee; tai

4) verovelvollinen vapautetaan veron maksumuutoksesta.

31 §

Veronpalautuksen siirto

Jos Ajoneuvohallintokeskuksella on verovelvolliselle sekä palautettavaa että tälle maksuunpantavaa veroa, Ajoneuvohallintokeskus siirtää verovelvollista kuulematta palautuksen veron suorituksiksi. Siirto voidaan tehdä, vaikka vero, jonka suorituksiksi palautus siirretään, ei ole erääntynyt. Jos maksuunpantavaa veroa ei ole, palautus siirretään odottamaan seuraavaa maksuunpanoa.

47 §

Jälkiverotus

Jos veron määrä tulee laskettavaksi ajoneuvolle, joka ei ole rekisterissä tai joka on ilmoitettu liikennekäytöstä poistetuksi, arvioidaan veron määrä sen mukaiseksi, mikä tiedossa olevien seikkojen perusteella vastaisi todennäköisesti vastaavanlaisesta rekisteröidystä ajoneuvosta suoritettavan veron määrää. Vero voidaan määrätä aina vähintään niiden tietojen mukaisena, jotka ajoneuvosta on kirjattu sen ollessa viimeksi rekisterissä.

47 a §

Lisävero rekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon käyttämisestä liikenteeseen

Jos liikenteessä käytetään rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa eikä kyseessä ole 4 a §:n 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvon käyttö liikenteeseen, 47 §:n perusteella maksuunpantavan ajoneuvoveron lisäksi ajoneuvosta kannetaan lisäveroa. Lisäveron määrä ajoneuvosta on 10 ja 11 §:n nojalla 12 kuukauden mittaiselta ajanjaksolta laskettava ajoneuvovero viisinkertaisena, kuitenkin vähintään 1 000 euroa.

Lisävero määrätään sen maksettavaksi, joka on 5 §:n mukaan ajoneuvosta verovelvollinen. Lisävero määrätään noudattaen 47 §:ssä säädettyä jälkiverotusmenettelyä.

58 §

Käyttökielto

Ellei veroa tai sen erääntynyttä osaa ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä (*käyttökielto*). Ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä siinäkin tapauksessa, että ajoneuvon omistus tai hallinta on siirretty muulle kuin verovelvolliselle. Valvojan viranomaisen on otettava käyttökiellossa ole-

van ajoneuvon rekisterikilvet ja rekisteröintitodistus haltuunsa. Poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitoksen kirjallisella luvalla ajoneuvon saa kuitenkin kuljettaa luvassa määrättyyn paikkaan säilytettäväksi. Ajoneuvon käyttö on estettävä myös, jos ajoneuvosta on

maksuunpantava 47 a §:ssä tarkoitettua lisäveroa.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**tieliikennelain 94 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 94 §:n 1 momentti seuraavasti:

94 §

muu asiakirja, jonka mukana pitämiseen hän on velvollinen.

Ajoasiakirjan esittämisvelvollisuus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan on vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle ajokortti, todistus ajoneuvon rekisteröinnistä ja

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

5.

Laki**ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ajoneuvojen katsastusluvista 23 päivänä joulukuuta 1998 annettuun lakiin (1099/1998) uusi 14 a § seuraavasti:

14 a §

Katsastusasiakirjojen säilyttäminen

Ajoneuvohallintokeskuksessa säilytetään rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat. Katsastustoimipaikan tulee lähettää nämä todistukset ja muut asiakirjat säilytettäväksi Ajoneuvohallintokeskukseen sen jälkeen, kun katsastus on suoritettu loppuun. Ajoneuvohallintokeskus saa luovuttaa näitä todistuksia ja asiakirjoja sekä muita katsastustoiminnassa tarvittavia asiakirjoja teknisellä käyttöyh-

teydellä katsastustoimipaikoille katsastustoimintaa varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyjä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia koskevat todistukset ja muut asiakirjat säilytetään katsastustoimipaikalla viisitoista vuotta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Susanna Huovinen*

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä joulukuuta 2002 annetun ajoneuvolain (1090/2002) 1 §:n 2 momentti, 3, 8, 20 ja 60 §, 62 §:n 1 momentti, 8 luvun otsikko, 64—66 §, 67 §:n otsikko ja 1 momentti, 68 ja 70 §, 72 §:n 1 momentti, 84 §, 85 §:n 1 momentti sekä 86 ja 96 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laeissa 1328/2004 ja 61/2006, 64 ja 66 § osaksi viimeksi mainitussa laissa sekä 65 § ja 67 §:n otsikko ja 1 momentti mainitussa laissa 1328/2004, sekä

lisätään lakiin uusi 64 a, 65 a, 65 b, 66 a—66 f ja 69 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee myös *tieliikenteessä käytetyn* ajoneuvon teknisiä tienvarsitarkastuksia.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
1) *ajoneuvolla* maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla;
2) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo ja moottoripyörä sekä näihin luokkiin kuulumattomat L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo;
3) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvoon kytkettävää ajoneuvoa, joka ei ole tarkoitettu kulkemaan omalla käyttövoimalla

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee myös ajoneuvon teknisiä tienvarsitarkastuksia.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
1) *ajoneuvolla* maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla;
2) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo ja moottoripyörä sekä näihin luokkiin kuulumattomat L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo;
3) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvoon kytkettävää ajoneuvoa, joka ei ole tarkoitettu kulkemaan omalla käyttövoimalla

Voimassa oleva laki

la; hinattavia ajoneuvoja ovat perävaunu ja hinattava laite;

4) *hälytysajoneuvolla* erityisin valo- ja äänimerkinantolaittein varustettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa; hälytysajoneuvoja ovat pelastus-, poliisi-, sotilaspoliisi- ja sairasauto sekä vastaava muu ajoneuvo ja rajavartiolaitoksen tai tullilaitoksen virkakäytössä oleva ajoneuvo;

5) *sotilasajoneuvolla* puolustusvoimien hallinnassa olevaa ajoneuvoa sekä Suomessa olevaa Yhdistyneiden kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan tarkoitettua ajoneuvoa;

6) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

7) *rekisterillä* ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä;

8) *tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa ajoneuvotyyppin, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset; tyyppihyväksyntöjä ovat EY-tyyppihyväksyntä, E-tyyppihyväksyntä, kansallinen tyyppihyväksyntä ja piensarjatyypin hyväksyntä;

9) *monivaiheisella tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen yksin tai yhdessä toisen ETA-valtion tyyppihyväksyntäviranomaisen kanssa varmentaa keskeneräisen tai valmiin ajoneuvotyyppin, valmistusasteen mukaan, täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;

10) *rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen ajoneuvon luokittelua varten suoritettavaa tarkastusta, jossa todetaan ajoneuvon rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot sekä tarkastetaan, onko ajoneuvo kunnoltaan turvallinen sekä rakenteeltaan, mitoiltaan ja varusteiltaan säännösten mukainen;

11) *kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinattavan ajoneuvon tai ajoneuvojen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;

12) *muutoskatsastuksella* ajoneuvon muutosten hyväksymiseksi ja ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;

13) *määräaikaiskatsastuksella* ajoneuvon käytön aikaista määrääjain suoritettavaksi

Ehdotus

la; hinattavia ajoneuvoja ovat perävaunu ja hinattava laite;

4) *hälytysajoneuvolla* erityisin valo- ja äänimerkinantolaittein varustettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa; hälytysajoneuvoja ovat pelastus-, poliisi-, sotilaspoliisi- ja sairasauto sekä vastaava muu ajoneuvo ja rajavartiolaitoksen tai tullilaitoksen virkakäytössä oleva ajoneuvo;

5) *sotilasajoneuvolla* puolustusvoimien hallinnassa olevaa ajoneuvoa sekä Suomessa olevaa Yhdistyneiden kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan tarkoitettua ajoneuvoa;

6) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

7) *rekisterillä* ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä;

8) *tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa ajoneuvotyyppin, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset; tyyppihyväksyntöjä ovat EY-tyyppihyväksyntä, E-tyyppihyväksyntä, kansallinen tyyppihyväksyntä ja piensarjatyypin hyväksyntä;

9) *monivaiheisella tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen yksin tai yhdessä toisen ETA-valtion tyyppihyväksyntäviranomaisen kanssa varmentaa keskeneräisen tai valmiin ajoneuvotyyppin, valmistusasteen mukaan, täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;

10) *rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen ajoneuvon luokittelua ja rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta;

11) *kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinattavan ajoneuvon tai ajoneuvojen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;

12) *muutoskatsastuksella* ajoneuvon muutosten hyväksymiseksi ja ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;

13) *määräaikaiskatsastuksella* ajoneuvon käytön aikaista määrääjain suoritettavaksi

Voimassa oleva laki

säädettyä ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;

14) *teknisellä tienvarsitarkastuksella* tiellä suoritettavaa *tieliikenteessä käytetyn* ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta;

15) *rekisteröinnillä* ajoneuvon yksilöintitietojen sekä omistajuutta, liikenteessä käyttöä ja teknisiä ominaisuuksia koskevien tietojen ja niiden muutosten merkitsemistä rekisteriin;

16) *ensirekisteröinnillä* ajoneuvon ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa;

17) *ennakkoilmoituksella* uutta ajoneuvoa koskevien tietojen ilmoittamista rekisterin pitäjälle ennen ensirekisteröintiä;

18) *järjestelmällä* ajoneuvon laitteistoa, joka on olennainen osa ajoneuvoa eikä ole yleensä irrotettavissa erilliseksi osaksi, kuten jarrujärjestelmää, pakokaasunpuhdistusjärjestelmää tai sisävarusteita;

19) *osalla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan irrottaa ajoneuvosta tai asentaa siihen ja joka voidaan tyyppihyväksyä erillisenä, kuten valaisinta;

20) *erillisellä teknisellä yksiköllä* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka liittyy tiettyyn ajoneuvotyyppiin ja voidaan tyyppihyväksyä erillisenä tai osana tuota ajoneuvotyyppiä, kuten alleajosuojaa, ja ajoneuvosta erillistä laitetta, kuten suojakypärää tai lasten turvalaitetta, jota käytetään liikenteessä;

21) *valmistajalla* sitä, joka vastaa tyyppihyväksyntäviranomaiselle kaikista tyyppihyväksyntämenettelyn tekijöistä sekä tuotannon vaatimustenmukaisuudesta; valmistajan ei tarvitse osallistua ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön kaikkiin valmistusvaiheisiin;

22) *valmistajan edustajalla* sellaista ajoneuvojen, järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden kauppaa tai maahan tuontia harjoittavaa Suomessa yritys- ja yhteisötietojärjestelmään merkittyä yhteisöä, joka on valmistajan valtuuttama ja joka saa käyttöönsä ajoneuvon, osan ja erillisen tek-

Ehdotus

säädettyä ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;

14) *teknisellä tienvarsitarkastuksella* tiellä ja muualla suoritettavaa ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta;

15) *ensirekisteröinnillä* ajoneuvon yksilöintitietojen sekä ajoneuvon omistajuutta, *haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta* koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa rekisteriin;

16) *muutosrekisteröinnillä* ajoneuvon omistajuutta, *haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta* koskevissa tiedoissa tapahtuneiden muutosten merkitsemistä rekisteriin;

17) *järjestelmällä* ajoneuvon laitteistoa, joka on olennainen osa ajoneuvoa eikä ole yleensä irrotettavissa erilliseksi osaksi, kuten jarrujärjestelmää, pakokaasunpuhdistusjärjestelmää tai sisävarusteita;

18) *osalla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan irrottaa ajoneuvosta tai asentaa siihen ja joka voidaan tyyppihyväksyä erillisenä, kuten valaisinta;

19) *erillisellä teknisellä yksiköllä* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka liittyy tiettyyn ajoneuvotyyppiin ja voidaan tyyppihyväksyä erillisenä tai osana tuota ajoneuvotyyppiä, kuten alleajosuojaa, ja ajoneuvosta erillistä laitetta, kuten suojakypärää tai lasten turvalaitetta, jota käytetään liikenteessä;

20) *valmistajalla* sitä, joka vastaa tyyppihyväksyntäviranomaiselle kaikista tyyppihyväksyntämenettelyn tekijöistä sekä tuotannon vaatimustenmukaisuudesta; valmistajan ei tarvitse osallistua ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön kaikkiin valmistusvaiheisiin;

21) *valmistajan edustajalla* sellaista ajoneuvojen, järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden kauppaa tai maahan tuontia harjoittavaa Suomessa *rekisteröityä oikeushenkilöä*, joka on valmistajan valtuuttama ja joka saa käyttöönsä ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön rakentee-

Voimassa oleva laki

nisen yksikön rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät, hyväksymisen ehtona olevat tekniset tiedot;

23) *käyttövastaavalla* täysi-ikäistä, Suomessa asuvaa luonnollista henkilöä, joka olematta auton omistaja tai haltija on auton pääasiallinen kuljettaja tai, jollei autolla ole pääasiallista kuljettajaa, jolla on tiedot auton kuljettajista; *käyttövastaavalla* tulee olla vähintään B-luokan ajo-oikeus.

8 §

Ajoneuvon rekisteröinti ja katsastus

Moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä perävaunu on rekisteröitävä ja asianmukaisesti katsastettava, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Moottorikäyttöistä ajoneuvoa ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävää perävaunua, jota ei ole asianmukaisesti rekisteröity ja katsastettu, ei saa käyttää liikenteessä (*käyttökielto*).

Ehdotus

seen ja varusteisiin liittyvät, hyväksymisen ehtona olevat tekniset tiedot;

22) **rekisteröintitodistuksella** rekisteröinnin suorittajan *ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta antamaa asiakirjaa, joka todistaa, että ajoneuvo on rekisteröity ja jonka I osasta (tekninen osa) ilmenevät ajoneuvon omistajaa ja haltijaa koskevat tiedot sekä ajoneuvon tekniset tiedot ja jonka II osa (ilmoitusosa) on tarkoitettu rekisteriin merkittyjen tietojen muutosta koskevan ilmoituksen tekemiseen;*

23) *käyttövastaavalla* täysi-ikäistä, Suomessa asuvaa luonnollista henkilöä, joka olematta auton omistaja tai haltija on auton pääasiallinen kuljettaja tai, jollei autolla ole pääasiallista kuljettajaa, jolla on tiedot auton kuljettajista; *käyttövastaavalla* tulee olla vähintään B-luokan ajo-oikeus;

24) **liikennekäytöstä poistolla** *ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;*

25) **liikennekäyttöön otolla** *ensirekisteröidyn ja sittemmin liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon liikennekäyttöön ottamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;*

26) **lopullisella poistolla** *ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin.*

8 §

Ajoneuvon rekisteröinti ja katsastus

Moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä perävaunu on *ensirekisteröitävä, muutosrekisteröitävä* ja asianmukaisesti katsastettava, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Moottorikäyttöistä ajoneuvoa ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävää perävaunua, jota ei ole asianmukaisesti *ensirekisteröity, muutosrekisteröity* ja katsastettu, ei saa käyttää liikenteessä (*käyttökielto*). *Käyttökielto koskee myös ajoneuvoa, joka on poistettu liikennekäytöstä.*

Voimassa oleva laki

Määräaikaiskatsastuksesta säädetään 6 luvussa, rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksesta 7 luvussa ja rekisteröinnistä 8 luvussa.

20 §

Pelastusauto ja poliisiajoneuvo

Pelastusauto on palo- ja pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaisuutensa yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, valtion pelastushallinnon oppilaitoksen tai Ilmailulaitoksen hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan palo- ja pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu ja varustettu M- tai L-luokan ajoneuvo.

Sisäasiainministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon varusteista ja tunnusväriytyksestä ja -merkeistä. Sanotun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tunnusväriytystä ja tunnusmerkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään pelastusauton ja poliisiajoneuvon merkki- ja varoitusvalaisimista sekä äänimerkinantolaitteista.

60 §

Rekisteröintikatsastus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on

Ehdotus

Määräaikaiskatsastuksesta säädetään 6 luvussa, rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksesta 7 luvussa ja rekisteröinnistä 8 luvussa.

20 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo ja rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on palo- ja pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaisuutensa yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, valtion pelastushallinnon oppilaitoksen tai Ilmailulaitoksen hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan palo- ja pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Sisäasiainministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista sekä tunnusväriytyksestä ja -merkeistä. Mainitun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tai rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytystä tai -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään pelastusauton, poliisiajoneuvon ja rajavartiolaitoksen ajoneuvon merkki- ja varoitusvalaisimista sekä äänimerkinantolaitteista.

60 §

Rekisteröintikatsastus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on

Voimassa oleva laki

ennen liikenteeseen käyttöön ottoa ja rekisteriin merkitsemistä oltava hyväksytty enintään kolme kuukautta aikaisemmin suoritettuna rekisteröintikatsastuksessa. Rekisteröintikatsastukseen ei kuitenkaan tarvitse esittää ennakkoilmoitettua ja valmiina ajoneuvona tyyppihyväksyttyä ajoneuvoa, jonka tyyppihyväksyntä on rekisteröintiajankohtana voimassa ja jonka rakennetta tai varusteita ei ole tyyppihyväksynnässä tarkastetuilta osin muutettu.

Jos ajoneuvo on poistettu rekisteristä vaurioituneena liikenne- tai autovakuutusasioita hoitavan yhteisön ilmoituksesta taikka Ajoneuvohallintokeskus tai poliisi harkitsee katsastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muiden erityisten syiden takia, ajoneuvon on oltava hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa ennen sen ottamista uudelleen käyttöön liikenteessä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa rekisteröintikatsastuksen suorittamisesta ja siitä annettavasta todistuksesta sekä rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin samoin kuin Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon rekisteröintikatsastuksesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, ettei ajoneuvoa 1 momentista poiketen tarvitse esittää rekisteröintikatsastukseen, jollei rekisteröintikatsastuksen vaatiminen ole tarpeen:

- 1) ajoneuvon yksilöimiseksi;
- 2) ajoneuvoa koskevien tietojen ilmoittamiseksi rekisteriin;
- 3) sen tarkastamiseksi, *että* ajoneuvo täyt-

Ehdotus

ennen *ensirekisteröintiä* oltava hyväksytty *aikaisintaan* kolme kuukautta *ennen ensirekisteröintiä* suoritettuna rekisteröintikatsastuksessa. *Lain 65 §:ssä tarkoitetulla tavalla* ennakkoilmoitettua ja valmiina ajoneuvona tyyppihyväksyttyä ajoneuvoa, jonka tyyppihyväksyntä on *ensirekisteröintiajankohtana* voimassa ja jonka rakennetta tai varusteita ei ole tyyppihyväksynnässä tarkastetuilta osin muutettu, *ei tarvitse rekisteröintikatsastaa ennen ensirekisteröintiä.*

Edellä 1 momentin lisäksi moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaijauun kytkevän ajoneuvon on oltava hyväksytty enintään kolme kuukautta aikaisemmin suoritettuna rekisteröintikatsastuksessa ennen sen ottamista uudelleen liikennekäyttöön, jos:

1) ajoneuvo on ollut rekisteröitynä Suomessa, mutta on tämän lain voimaan tullessa poistettuna rekisteristä;

2) ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan tapahtuvaa vientiä ja siellä rekisteröintiä varten; tai

3) ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä vaurioituneena liikenne- tai autovakuutusasioita hoitavan yhteisön ilmoituksesta.

Rekisteröintikatsastuksessa tarkastetaan ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi tarkastetaan, onko ajoneuvo kunnoltaan turvallinen sekä rakenteeltaan, mitoiltaan ja varusteiltaan säännösten mukainen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa rekisteröintikatsastuksen suorittamisesta ja siitä annettavasta todistuksesta sekä rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin samoin kuin Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon rekisteröintikatsastuksesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, ettei ajoneuvoa 1 ja 2 momentista poiketen tarvitse esittää rekisteröintikatsastukseen, *ellei rekisteröintikatsastus* ole tarpeen:

- 1) ajoneuvon yksilöimiseksi;
- 2) ajoneuvoa koskevien tietojen ilmoittamiseksi rekisteriin;
- 3) sen tarkastamiseksi, *täyttääkö* ajoneuvo

Voimassa oleva laki

tää sitä koskevista säännöksissä asetetut vaatimukset; tai

4) muusta vastaavanlaisesta syystä.

62 §

Kytentäkatsastus

M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen kytkettävä O-luokan ajoneuvo on esitettävä kytentäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa, jos kyseessä on erikoiskuljetukseen käytettävä ajoneuvoyhdistelmä tai jos ajoneuvojen mekaaniset kytkentälaitteet, sähköjohtojen kytkentä ja paineilmajarruilla varustetussa ajoneuvossa paineilmajarrujohdojen liittimien mitoitus ja sijoitus poikkeavat yleisesti ajoneuvoissa käytettävistä kytkentälaitteista.

8 luku

Ajoneuvon rekisteröinti

64 §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan ajoneuvon rekisteritiedot ja niissä tapahtuneet muutokset rekisteriin.

Jos auton omistajaksi tai haltijaksi ei ole rekisteröity luonnollista henkilöä, rekisteriin on ilmoitettava käyttövastaava.

Ehdotus

sitä koskevista säännöksissä asetetut vaatimukset; tai

4) muusta vastaavanlaisesta syystä.

62 §

Kytentäkatsastus

M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen kytkettävä O-luokan ajoneuvo on esitettävä kytentäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa, jos kyseessä on erikoiskuljetukseen hyväksyty ajoneuvoyhdistelmä tai jos ajoneuvojen mekaaniset kytkentälaitteet, sähköjohtojen kytkentä ja paineilmajarruilla varustetussa ajoneuvossa paineilmajarrujohdojen liittimien mitoitus ja sijoitus poikkeavat yleisesti ajoneuvoissa käytettävistä kytkentälaitteista.

8 luku

Ajoneuvon rekisteröinti ja ennakoilmoitus

64 §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä ajoneuvon liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön ottamista ja lopullista poistoa koskevat tiedot rekisteriin, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön ensirekisteröinnissä.

Ajoneuvon omistajan ja haltijan välisestä ilmoittamisvelvollisuudesta sekä muiden kuten ajoneuvon edellisen omistajan, jätelain 18 l §:ssä tarkoitetun kerääjän tai esikäsitelijän, haltijan sekä käyttövastaavan oikeudesta tehdä rekisteriin talletettuja tietoja koskeva ilmoitus rekisteriin säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteritietoja koskevan ilmoituk-

Voimassa oleva laki

Valtioneuvoston asetuksella voidaan sääntää ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityä tai käyttöön otettua ajoneuvoa ja vain satunnaisesti tai tilapäisesti tieliikenteessä käytettävää ajoneuvoa koskevista poikkeuksista rekisteröintivelvollisuudesta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään rekisteri-ilmoituksen tekijästä ja rekisteri-ilmoituksen määräajasta.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään, mitkä sotilasajoneuvot merkitään tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin ja mitkä puolustusvoimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin, sekä sotilasajoneuvorekisteristä ja rekisteröintiasioiden hoitamisesta puolustusvoimissa.

65 §

Oikeus ennakkoilmoituksen tekemiseen

Ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja tai, jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistajan edustaja, ajoneu-

Ehdotus

sen tekemisestä ja siihen liittyvistä määräajoista.

Rekisteri-ilmoituksen tekijän tai hänen asiamiehensä on toimitettava rekisteri-ilmoitus henkilökohtaisesti toimivaltaiselle rekisteröinnin suorittajalle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan sääntää, että kunta, jätelain (1072/1993) 18 l §:ssä tarkoitettu kerääjä ja esikäsittelijä, vakuutusyhtiö tai muu vastaava yhteisö tai laitos voi tehdä rekisteri-ilmoituksen muullakin tavoin.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään, mitkä sotilasajoneuvot merkitään tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin ja mitkä puolustusvoimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin, sekä sotilasajoneuvorekisteristä ja rekisteröintiasioiden hoitamisesta puolustusvoimissa. *Liikennekäytöstä poistettu sotilasajoneuvo voidaan rekisteröidä puolustusvoimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin.*

64 a §

Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Edellä 8 §:ssä tarkoitettu rekisteröintivelvollisuus ja 64 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus eivät koske:

1) *muuta maastoajoneuvoa kuin moottorikelkkaa;*

2) *sadon tuottamiseen, sadonkorjuuseen tai tienpitoon rakennettua tai varustettua moottorityökonetta eikä kävellen ohjattavaksi tarkoitettua traktoria tai vastaavaa moottorityökonetta;*

3) *perävaunua, joka on tarkoitettu kytkettäväksi L-luokan ajoneuvoon, traktoriin, moottorityökoneeseen tai maastoajoneuvoon;*

4) *hinattavaa laitetta;*

5) *rekeä.*

65 §

Ennakkoilmoitus

Ennakkoilmoituksessa ilmoitetaan uuden tai keskeneräisen ajoneuvon tiedot rekisterinpitäjälle ennen ajoneuvon ensimmäistä

Voimassa oleva laki

von maahantuoja voivat ennakkoilmoittaa ennen ensirekisteröintiä ajoneuvon yksilöintitiedot ja tekniset tiedot rekisteriin. Ennakkoilmoituksen voi tehdä se:

1) joka on merkitty Suomessa yritys- ja yhteisötietojärjestelmään;

2) joka on autoverolain 39 §:ssä tarkoitettu rekisteröity verovelvollinen, jos yhteisö ennakkoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai joka on tullin rekisteröity luottoasiakas, jos yhteisö ennakkoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja;

3) joka on vakavarainen ja asiantunteva;

4) joka saa käyttöönsä ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja M₁-, L- tai T₁—T₃-luokan ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistuksen tai muun ajoneuvon tyyppihyväksyntätodistuksen; ja

5) jolla on sopimus Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tietojen toimittamisesta sähköisesti.

Ajoneuvon ennakkoilmoittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

käyttöönottoa ja ensirekisteröintiä. Ennakkoilmoitus voidaan tehdä tyyppihyväksyntä ajoneuvosta, jonka tekniset tiedot ja hyväksyntätiedot on talletettu rekisteriin.

Ennakkoilmoituksen edellytyksenä olevien tietojen tallettamisesta rekisteriin, ennakkoilmoitustodistuksesta ja tarvittaessa muista ennakkoilmoitukseen liittyvistä asioista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

65 a §

Ennakkoilmoituksen tekijä

Ennakkoilmoituksen voi tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja tai, jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistajan edustaja, ajoneuvon maahantuoja:

1) joka on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;

2) joka on autoverolain 39 §:ssä tarkoitettu rekisteröity verovelvollinen, jos yhteisö ennakkoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai joka on tullin rekisteröity luottoasiakas, jos yhteisö ennakkoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja;

3) joka on vakavarainen ja asiantunteva;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4) joka saa valmistajalta käyttöönsä ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja EY-tyyppihyväksytyin ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistuksen tai selvityksen muun ajoneuvon tyyppihyväksynnästä; ja

5) jolla on sopimus Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tietojen toimittamisesta teknisellä käyttöyhteydellä tai muutoin sähköisesti.

Ennen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemistä ennakoilmoituksen tekemiseen aikovan on osoitettava Ajoneuvohallintokeskukselle, että ennakoilmoituksen tekemiseen aikova täyttää 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

65 b §

Ennakoilmoituksen virheellisyys

Ajoneuvohallintokeskus voi määrätä ennakoilmoituksen tekijän ennakoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai 65 a §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sopimusta taikka jos ajoneuvon tietojen toimittamisessa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Samalla Ajoneuvohallintokeskus voi kieltää virheellisesti tehtyjen ennakoilmoitusten käytön.

Jos ennakoilmoituksen tekijän ajoneuvoja on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla määrätty rekisteröintikatsastettaviksi aikaisemminkin tai jos ennakoilmoittamisessa on muutoin ollut toistuvasti virheitä, joista ennakoilmoituksen tekijää on huomautettu, Ajoneuvohallintokeskus voi kieltää ennakoilmoituksen tekijää määräjäksi tekemästä ennakoilmoituksia.

Ennakoilmoituksen tekijän on korjattava ennakoilmoitettua ajoneuvoa koskevissa tiedoissa ennen ensirekisteröintiä havaitut virheet ja ilmoitettava niistä rekisteriin. Ennakoilmoituksen korjaamisesta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Voimassa oleva laki

66 §

Ajoneuvon hyväksyminen rekisteriin

Ajoneuvon ensirekisteröinnin ja uudelleenrekisteröinnin yleisenä edellytyksenä on, että ajoneuvoon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja 64 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa käyttövastavasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys. Vastaavat selvitykset on esitettävä ajoneuvon muutosrekisteröinnin yhteydessä. Muutosrekisteröinnin yhteydessä ei kuitenkaan tarvitse esittää selvitystä veron tai maksun suorittamisesta. Jos ensirekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroedun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon muutosrekisteröinti hyväksytään vain, jos veron maksunpanija sen hyväksyy.

Jos ajoneuvo täyttää 1 momentissa mainitut ehdot, rekisteröintikatsastettu ajoneuvo ja sellainen 60 §:n 1 momentin nojalla rekisteröintikatsastuksesta vapautettu ajoneuvo, joka täyttää Suomessa voimassa olevat vaatimukset, on hyväksyttävä merkittäväksi rekisteriin.

Ajoneuvon rekisteröinnistä annetaan todistus, joka on pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteröinnistä annettavasta todistuksesta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ajoneuvon rekisteriin merkitsemisen edellytyksistä ja rekisteri-ilmoituksen tekemisestä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi:

1) ajoneuvon tunnistamiseksi tarpeellisen rekisteritunnuksen ja -kilpien sekä kansallisuustunnuksen asianmukaisesta käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta;

2) ajoneuvon poistamisesta rekisteristä;

3) ajoneuvon rekisteröinnistä maasta vientiä ja autokiinnitystä varten;

4) muista rekisteröintiin liittyvistä asioista.

Ehdotus

66 §

Ajoneuvon ensirekisteröinti

Ensirekisteröinnin yleisenä edellytyksenä on, että:

1) *ajoneuvo on hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa, jollei ajoneuvoa ole 60 §:n mukaan vapautettu rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta;*

2) *ajoneuvo täyttää Suomessa voimassa olevat vaatimukset;*

3) *ajoneuvosta ei ole annettu jätelain 18 l §:ssä tarkoitettua romutustodistusta;*

4) *ajoneuvoon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, ajoneuvon omistusoikeudesta ja haltijasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys; ja*

5) *rekisteriin ilmoitetaan käyttövastaava, jos auton omistajaksi tai haltijaksi ei ilmoiteta luonnollista henkilöä.*

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin *ensirekisteröinnin* edellytyksistä ja muista ensirekisteröintiin liittyvistä asioista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi ajoneuvon rekisteröimisestä maasta vientiä ja autokiinnitystä varten.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

66 a §

Rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet

Ajoneuvon ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta annetaan rekisteröintitodistus. Rekisteröintitodistuksen I osa on pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana. Perävaunua tai vuokra-ajoneuvoa kuljettaessa voidaan ajoneuvossa kuitenkin pitää kotimaan liikenteessä mukana rekisteröinnin suorittajan antama jäljennös mainitusta rekisteröintitodistuksen I osasta.

Ensirekisteröitävää ja tarvittaessa liikennekäyttöön otettavaa ajoneuvoa varten annetaan rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon yksilöivä rekisteritunnus.

Ajoneuvon siirtyessä uudelle omistajalle edellisen omistajan on luovutettava tälle ajoneuvon rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet.

Ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja -kilvistä, kansallisuustunnuksesta sekä siirtomerkistä samoin kuin rekisterikilpien ja kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta sekä rekisteröintitodistuksesta ja sen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ajoneuvohallintokeskus vahvistaa rekisteröintitodistuksen ja sille merkittävien tietojen tekniset yksityiskohdat, rekisteröinnissä käytettävien lomakkeiden kaavan sekä rekisterikilpien mitat ja muut tekniset ominaisuudet.

66 b §

Ajoneuvon muutosrekisteröinti

Ajoneuvon muutosrekisteröinnin yleisenä edellytyksenä on, että ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja käyttövastaavasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys. Jos rekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroedun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon muutosrekisteröinti hyväksytään vain, jos veron maksuunpanija sen hyväksyy.

Ajoneuvon rekisteritiedoissa tapahtuneita muutoksia ei merkitä rekisteriin, jos ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä ulko-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

maille tapahtuvaa vientiä ja siellä tapahtuvaa rekisteröintiä varten. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää liikennekäytöstä poistetuista ajoneuvoista, joiden rekisteritiedoissa tapahtuneista muutoksista ei tarvitse ilmoittaa rekisteriin, sekä muissakin rekisteritiedoissa tapahtuneista muutoksista, kuten luonnollisen henkilön nimen tai osoitteen muutoksesta, joita ei tarvitse ilmoittaa rekisteriin. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin muutosrekisteröinnin edellytyksistä ja tarvittaessa muista muutosrekisteröintiin liittyvistä asioista.

66 c §

Liikennekäytöstä poisto

Liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo merkitään rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä. Erityisestä syystä liikennekäytöstä poiston alkamispäiväksi voidaan kuitenkin merkitä ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä.

Jos liikennekäytöstä poistetussa ajoneuvossa on rekisterikilvet, ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä ja muualla sen vuorokauden loppuun, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaa.

Rekisterikilpien palauttamisesta liikennekäytöstä poistoa koskevan ilmoituksen yhteydessä sekä Ajoneuvohallintokeskuksen oikeudesta merkitä rekisteriin ajoneuvo poistetuksi liikennekäytöstä ajoneuvon ulkomaille viennin vuoksi tai muusta erityisestä syystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 d §

Liikennekäyttöön oton edellytykset

Liikennekäyttöön oton yleisenä edellytyksenä on, että ajoneuvoon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta sekä ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja käyttövastavasta, säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta sekä tarvittaessa 60 §:n 2 mo-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mentissa tarkoitettusta rekisteröintikatsastuksesta esitetään asianmukainen selvitys. Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön sinä päivänä, jona liikennekäyttöön ottoa koskeva ilmoitus tehdään. Katsastuksen laiminlyönnistä johtuvasta ajoneuvon käyttökiellosta säädetään 8 §:ssä.

66 e §

Romutettu tai muutoin tuhoutunut ajoneuvo

Ajoneuvolle tehdään lopullista poistoa koskeva merkintä rekisteriin vain, jos ajoneuvosta on annettu jätelain 18 l §:ssä tarkoitettu romutustodistus tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu vastaava todistus taikka ajoneuvo on muulla tavalla todistettavasti tuhoutunut.

Lopullisen poiston ajankohdasta ja siitä milloin ajoneuvo katsotaan todistettavasti tuhoutuneeksi, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 f §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Ajoneuvohallintokeskus voi antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle enintään vuoden voimassa olevan koenumerotodistuksen. Todistus oikeuttaa Suomessa ensirekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon rajoitettuun tilapäiseen käyttöön koenumerokilvin liikenteessä ja muualla. Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa koenumerotodistuksen, jos ajoneuvoa on käytetty koenumerokilvillä tämän lain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten, ajoneuvon verotusta koskevien säännösten taikka koenumerotodistuksessa asetettujen ehtojen vastaisesti. Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa koenumerotodistuksen haltijan kaikki koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten tai ehtojen vastainen toiminta on ollut toistuvaa tai muutoin erityisen vakavaa.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Rekisteröinnin suorittaja ja tullilaitos voivat antaa Suomessa ensirekisteröimätöntä, liikennekäytöstä poistettua, käyttökielossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa varten siirtoluvan ja siihen liittyvät siirtomerkit ajoneuvon käyttämiseksi rajoitetusti liikenteessä ja muualla.

Koenumerotodistus ja siirtolupa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin koenumerotodistuksen ja siirtoluvan myöntämisestä ja niiden voimassaolosta, ajoneuvon käyttämisestä koenumerotodistuksen tai siirtoluvan nojalla sekä muista koenumerotodistukseen ja siirtolupaan liittyvistä asioista. Ajoneuvohallintokeskus kuitenkin päättää koenumerotodistuksen ja siirtoluvan yksityiskohtaisesta sisällöstä sekä siirtomerkin mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon väliaikaisesta tai tilapäisestä käytöstä Suomessa sekä oikeudesta käyttää satunnaisesti tai tilapäisesti liikenteessä ja muualla muutakin ajoneuvoa, jota ei ole ensirekisteröity tai ilmoitettu liikennekäyttöön.

67 §

67 §

*Kieltäytyminen rekisteröimästä vaarallista ajoneuvoa**Kieltäytyminen **ensirekisteröimästä** vaarallista ajoneuvoa*

Jos Ajoneuvohallintokeskus arvioi, että tietyn tyyppiset ajoneuvot ovat vakavana vaarana liikenne- tai työturvallisuudelle, vaikka ne on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella, se voi enintään kuuden kuukauden ajaksi kieltää rekisteröimästä tällaista ajoneuvoa. Ajoneuvohallintokeskuksen on viipymättä salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava tästä muiden ETA-valtioiden hyväksyntäviranomaisille, kyseessä olevaa E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille ja komissiolle sekä ilmoitettava päätöksensä perusteena olevat syyt.

Jos Ajoneuvohallintokeskus arvioi, että tietyn tyyppiset ajoneuvot ovat vakavana vaarana liikenne- tai työturvallisuudelle, vaikka ne on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella, se voi enintään kuuden kuukauden ajaksi kieltää **ensirekisteröimästä** tällaista ajoneuvoa. Ajoneuvohallintokeskuksen on viipymättä salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava tästä muiden ETA-valtioiden hyväksyntäviranomaisille, kyseessä olevaa E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille ja komissiolle sekä ilmoitettava päätöksensä perusteena olevat syyt.

Voimassa oleva laki

68 §

Kieltäytyminen rekisteröimästä ajoneuvoa uudelleen

Vakuutuksen perusteella lunastettua ja tuhoutuneena poistettavaksi ilmoitettua ajoneuvoa tai muusta syystä lopullisesti rekisteristä poistettua ajoneuvoa ei saa enää merkitä uudelleen rekisteriin. Ajoneuvoa ei myöskään merkitä uudelleen rekisteriin, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröintikiellon autoveroodun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväkseen. Jos ensirekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroodun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon saa merkitä uudelleen rekisteriin vain, jos veron maksuunpanija sen hyväksyy.

70 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen sisältö

Teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarkastetaan siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi tieliikenteessä käytetyn ajoneuvon kunto siltä osin kuin se vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön sekä rekisteriin merkityt tiedot. Teknisen tienvarsitarkastuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

72 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen

Tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan ilman ennakoilmoitusta tieliikennelaissa

Ehdotus

68 §

Kieltäytyminen ajoneuvon liikennekäyttöön otosta

Edellä 66 e §:n nojalla lopullisesti poistettua ajoneuvoa ei saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön. Ajoneuvoa ei myöskään saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröintikiellon autoveroodun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväkseen. Jos ensirekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroodun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön vain, jos veron maksuunpanija sen hyväksyy.

69 a §

Rekisteritietojen muutoskielto

Saatuun tiedon ajoneuvon omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä Ajoneuvohallintokeskus voi kieltää ajoneuvon rekisteritietojen muuttamisen määrääjäksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin.

70 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen sisältö

Teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarkastetaan siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi tieliikenteessä tai muualla käytetyn ajoneuvon kunto siltä osin kuin se vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön sekä rekisteriin merkityt tiedot. Teknisen tienvarsitarkastuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

72 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen

Tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan ilman ennakoilmoitusta tieliikennelaissa

Voimassa oleva laki

tarkoitetulla tiellä. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja voi kuitenkin ilmoittaa tarkastusten suorittamisesta ennakolta, jos ilmoittamisella pyritään tehostamaan ajoneuvoa koskevien säännösten noudattamista. Jos tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan katsastustoimipaikan läheisyydessä, ajoneuvo voidaan määrätä tarkastettavaksi tähän katsastustoimipaikkaan.

84 §

Ajokieltoon määrääminen

Jos teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä säädettyjä vaatimuksia tai jos ajoneuvo on käyttökiellossa, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi estää ajoneuvon käyttämisen liikenteessä ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet ja rekisteröinnistä annetun todistuksen tai muunlaisin tarvittavin keinoin. Jos ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisudelle tai merkittävä haittaa ympäristölle, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Ajoneuvohallintokeskus voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen säännösten vastaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, millä ehdoin 1 ja 2 momentissa tarkoitettun

Ehdotus

tarkoitetulla tiellä *tai muussa sellaisessa paikassa, missä ajoneuvon tulee täyttää tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset.* Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja voi kuitenkin ilmoittaa tarkastusten suorittamisesta ennakolta, jos ilmoittamisella pyritään tehostamaan ajoneuvoa koskevien säännösten noudattamista. Jos tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan katsastustoimipaikan läheisyydessä, ajoneuvo voidaan määrätä tarkastettavaksi tähän katsastustoimipaikkaan.

84 §

Ajokieltoon määrääminen

Jos teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä säädettyjä *tai määrättyjä* vaatimuksia, jos ajoneuvo on käyttökiellossa *taikka jos ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti*, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi estää ajoneuvon käyttämisen liikenteessä *tai muualla* ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet, *siirtomerkit*, rekisteröinnistä annetun todistuksen, *koe-numerotodistuksen, siirtoluvan taikka käyttämällä muunlaisia tarvittavia keinoja.* Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan kuljettaa ajoneuvo määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Jos ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisudelle tai merkittävä haittaa ympäristölle, poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Ajoneuvohallintokeskus voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen säännösten vastaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään *1 momentissa tarkoitettujen poisotettujen*

Voimassa oleva laki

ajoneuvon saa kuljettaa säilytettäväksi, korjattavaksi ja katsastettavaksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös rekisterikilpien ja rekisteröinnistä annetun todistuksen käsittelystä ja palauttamisesta.

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvon kunnossa ja erityisesti jarruissa havaitut puutteet voivat aiheuttaa sellaisen turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). Ajoneuvohallintokeskus korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin se on hyväksytty *myöhemmässä* valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan, mitä 53, 54 ja 56—58 §:ssä säädetään. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

86 §

Ajoneuvon korjausvelvoite

Jos liikenteessä käytettäväksi hyväksytyssä M₁- tai L-luokan ajoneuvomallissa tai osassa tällaista mallia olevista ajoneuvoista

Ehdotus

asiakirjojen ja kilpien käsittelystä ja palauttamisesta.

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvon kunnossa ja erityisesti jarruissa havaitut puutteet voivat aiheuttaa sellaisen turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on *aiheellinen* suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). Ajoneuvohallintokeskus korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan, mitä 53, 54 ja 56—58 §:ssä säädetään. *Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi.* Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

86 §

Ajoneuvon korjausvelvoite

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytyssä M₁- tai L-luokan ajoneuvomallissa tai osassa tällaista mallia olevista

Voimassa oleva laki

todetaan virhe tai poikkeama, joka aiheuttaa merkittävää vaaraa liikenneturvallisudelle tai huomattavaa haittaa ympäristölle, ajoneuvomallin valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle kaikki voimassa olevat takaisinkutsukampanjat, korjattavat kohteet ja suoritettujen korjauksen tunnistusmerkinnät heti, kun ajoneuvon valmistaja on aloittanut kampanjan. Ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja ja maahantuoja ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että virhe tai poikkeama korjataan kaikkien Suomessa käytössä olevien sanottujen ajoneuvojen osalta. Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle, kun takaisinkutsukampanja on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja ei ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan tai maahantuojan toimin saada korjautettua, sen on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot Ajoneuvohallintokeskukselle. Ajoneuvohallintokeskuksen tulee toimittaa korjaamattomien ajoneuvojen omistajille kehoitus viedä ajoneuvonsa korjattavaksi. Katsastustoimipaikka voi antaa korjauskehotuksen ajoneuvon omistajalle tai haltijalle myös määräaikaikatsastuksen yhteydessä. Ajoneuvohallintokeskus voi poistamalla rekisteristä, määräämällä ajokieltoon tai muilla keinoin estää sellaisen ajoneuvon käytön, jota ei kehotuksesta huolimatta viedä korjattavaksi.

Viallisen ajoneuvon korjauksen korvausvelvollisuudesta säädetään kuluttajansuojalaissa (38/1978).

Ehdotus

ajoneuvoista todetaan virhe tai poikkeama, joka aiheuttaa merkittävää vaaraa liikenneturvallisudelle tai huomattavaa haittaa ympäristölle, ajoneuvomallin valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle kaikki voimassa olevat takaisinkutsukampanjat, korjattavat kohteet ja suoritettujen korjauksen tunnistusmerkinnät heti, kun ajoneuvon valmistaja on aloittanut tällaisen ajoneuvomallin takaisinkutsukampanjan Suomessa tai muualla ETA-alueella. Ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja ja maahantuoja ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että virhe tai poikkeama korjataan kaikista Suomessa käytössä olevista ajoneuvoista. Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle, kun takaisinkutsukampanja on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos ajoneuvomallin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun takaisinkutsukampanjaa koskevan ilmoitusvelvollisuuden, Ajoneuvohallintokeskus voi asettaa uhkasakkolaissa (1113/1990) tarkoitetun uhkasakon ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneelle.

Jos kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja ei ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan tai maahantuojan toimin saada korjautettua, kyseisen tahon on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot Ajoneuvohallintokeskukselle. Ajoneuvohallintokeskuksen tulee toimittaa korjaamattomien ajoneuvojen omistajille kehoitus viedä ajoneuvonsa korjattaviksi. Katsastustoimipaikka voi antaa korjauskehotuksen ajoneuvon omistajalle tai haltijalle myös määräaikaikatsastuksen yhteydessä. Ajoneuvohallintokeskus voi tekemällä liikennekäytöstä poistoa koskevan merkinnän rekisteriin, määräämällä ajokieltoon tai muilla keinoin estää sellaisen ajoneuvon käytön, jota ei kehotuksesta huolimatta viedä korjattavaksi.

Velvollisuudesta korvata viallisen ajoneuvon korjaus säädetään kuluttajansuojalaissa (38/1978).

Voimassa oleva laki

96 §

Rangaistukset

Rangaistuksesta liikenneturvallisuuden vaarantamisesta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 4 §:ssä säädettyä ajoneuvon turvallisuutta, vaatimustenmukaisuutta ja hallittavuutta koskevaa vaatimusta,

2) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,

3) rikkoo 6 §:n 1 momentissa tai 8, 51, 56, 57, 60, 75, 84 tai 85 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,

4) rikkoo 6 §:n 2 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa,

5) rikkoo 7 §:ssä säädettyä ajoneuvon rakenteen muuttamiskieltoa,

6) laiminlyö 9 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,

7) laiminlyö 58 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukana katsastuksesta annettu todistus tai 60–62 §:ssä säädetyn katsastusvelvollisuuden,

8) laiminlyö 64 §:n nojalla säädetyn ajoneuvon rekisteritietojen ilmoitusvelvollisuuden tai 66 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukana rekisteröinnistä annettu todistus,

9) rikkoo 66 §:n nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,

10) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,

11) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimittamasta 93 §:ssä tarkoitettuja asiakirjoja tai päästämästä 71 §:ssä mainittuja henkilöitä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia tai henkilöitä osien, erillisten teknisten yksiköiden tai polkupyörien maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoit-

Ehdotus

96 §

Rangaistukset

Rangaistuksesta liikenneturvallisuuden vaarantamisesta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 4 §:ssä säädettyä ajoneuvon turvallisuutta, vaatimustenmukaisuutta ja hallittavuutta koskevaa vaatimusta,

2) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,

3) rikkoo 6 §:n 1 momentissa tai 8, 51, 56, 57, 75, 84 tai 85 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,

4) rikkoo 6 §:n 2 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa,

5) rikkoo 7 §:ssä säädettyä ajoneuvon rakenteen muuttamiskieltoa,

6) laiminlyö 9 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,

7) laiminlyö 58 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukana katsastuksesta annettu todistus taikka 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastusvelvollisuuden,

8) laiminlyö 64 §:n nojalla säädetyn ajoneuvon rekisteritietojen ilmoitusvelvollisuuden tai 66 a §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukana rekisteröinnistä annettu todistus,

9) rikkoo 66 a §:n nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien, *siirtomerkkien* tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,

10) käyttää 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai siirtolupaa mainitun pykälän tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti,

11) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,

12) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimittamasta 93 §:ssä tarkoitettuja asiakirjoja tai päästämästä 71 §:ssä mainittuja henkilöitä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia tai henkilöitä osien, erillisten teknisten yksiköiden tai polkupyörien maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoit-

Voimassa oleva laki

tavan valmistus-, varasto- tai myyntipaikkaan tai ottamasta tutkimusta varten näytteitä taikka saamasta haltuunsa tarpeelliset osan, erillisen teknisen yksikön tai polkupyörän ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevat asiakirjat tai tiedot,

12) laiminlyö 81 §:ssä säädetyn selosteen antamisen,

13) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta, *taikka*

14) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia tai henkilöitä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan,

on tuomittava, jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ajoneuvorikkomuksesta* sakkoon.

Ehdotus

tavan valmistus-, varasto- tai myyntipaikkaan tai ottamasta tutkimusta varten näytteitä taikka saamasta haltuunsa tarpeelliset osan, erillisen teknisen yksikön tai polkupyörän ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevat asiakirjat tai tiedot,

13) laiminlyö 81 §:ssä säädetyn selosteen antamisen,

14) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta,

15) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia tai henkilöitä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan, *taikka*

16) *rikkoo 99 §:n nojalla erikoiskuljetusajoneuvosta tai erikoiskuljetuksen suorittamisesta annettuja säännöksiä,*

on tuomittava, jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ajoneuvorikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 3 §:n 23 kohta tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Tällä lailla kumotaan ajoneuvojen rekisteröinnistä 18 päivänä joulukuuta 1995 annettu asetus (1598/1995) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Mitä 66 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 66 b §:n 1 momentissa ja 66 d §:n 1 momentissa säädetään käyttövastaavaa koskevasta ilmoittamisesta tai selvityksen antamisesta, sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2008.

Ajoneuvo, joka on tämän lain voimaantullessa poistettuna rekisteristä, voidaan merkitä uudelleen rekisteriin. Uudelleen rekisteriin merkitsemisen edellytyksenä on, että:

1) ajoneuvon omistusoikeudesta esitetään asianmukainen selvitys;

2) ajoneuvolle on otettu liikennevakuutus;

3) ajoneuvo on katsastettu, jollei 60 §:n nojalla säädetystä muuta johdu;

4) ajoneuvon mahdollinen ajoneuvovero on suoritettu;

5) ajoneuvosta ilmoitetaan rekisteriin merkittäväksi ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot;

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6) ajoneuville ilmoitetaan 1 päivästä tammikuuta 2008 alkaen käyttövastaava, jos ajoneuvon omistajaksi tai haltijaksi ei ilmoiteta luonnollista henkilöä; ja

7) ajoneuvon aikaisemmasta rekisteröinnistä esitetään tarvittaessa selvitys.

Edellä 4 momentin mukaisesti uudelleen rekisteriin merkitty ajoneuvo katsotaan tämän lain mukaisesti ensirekisteröidyksi ajoneuvoksi.

Ajoneuvoa, joka on tämän lain voimaan tullessa poistettuna rekisteristä, ei kuitenkaan saa merkitä uudelleen rekisteriin, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröintikiellon autoveroedun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväkseen. Jos ensirekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroedun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon saa merkitä uudelleen rekisteriin vain, jos veron maksuunpanija sen hyväksyy.

Mitä tässä laissa säädetään rekisteröintitodistuksesta, koskee soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa annettua rekisteriotetta. Mitä tässä laissa säädetään rekisteröintitodistuksen I osasta, koskee soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa annettua rekisteriotteen teknistä osaa ja mitä tässä laissa säädetään rekisteröintitodistuksen II osasta, koskee soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa annettua rekisteriotteen ilmoitusosaa.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat koenumerotodistukset ja siirtoluvat jäävät sellaisinaan voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa vakuutuksen perusteella tuhoutumisen vuoksi lunastettua ajoneuvoa tai muusta syyistä lopullisesti rekisteristä poistettua ajoneuvoa ei saa enää merkitä uudelleen rekisteriin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (541/2003) 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 5 §:n 1 momentin 10 kohta, 12 §:n 1 momentin 2 kohta ja 14 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 10 kohta ja 14 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 60/2006, sekä

lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 11 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Rekisteröidyt

Rekisteriin saa tallettaa tietoja luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä, jotka ovat:

1) ajoneuvon omistajia tai haltijoita taikka joilla on ajoneuvon tilapäinen käyttöoikeus tai jotka ovat autokiinnityksen hakijoita tai autokiinnityslaisissa (810/1972) tarkoitetun rahamääräisen kirjallisen sitoumuksen antajia tai ovat ottaneet sitoumuksen vastattavakseen taikka ovat sitoumuksen haltijoita;

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

10) auton käyttövastaavasta.

Ehdotus

3 §

Rekisteröidyt

Rekisteriin saa tallettaa tietoja luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä, jotka ovat:

1) ajoneuvon omistajia tai haltijoita, *liikennevakuutuksen ottajia* taikka joilla on ajoneuvon tilapäinen käyttöoikeus tai jotka ovat autokiinnityksen hakijoita tai autokiinnityslaisissa (810/1972) tarkoitetun rahamääräisen kirjallisen sitoumuksen antajia tai ovat ottaneet sitoumuksen vastattavakseen taikka ovat sitoumuksen haltijoita;

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

10) auton käyttövastaavasta;
11) *liikennevakuutuksen ottajasta.*

Voimassa oleva laki

12 §

Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada muilta kuin viranomaisilta tietoja seuraavasti:

2) liikennevakuutuskeskukselta ja liikennevakuutusyhtiöltä ryhmäliikennevakuutusta, liikennevakuutuksen maksun laiminlyöntiä sekä ajoneuvon seisona-aikaa koskevat tiedot;

14 §

Yksittäisten julkisten tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto tai kopio rekisteriin talletetuista julkisista tiedoista seuraavasti:

1) ajoneuvon rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella rekisteriin talletetuista ajoneuvoista ja niiden verotuksesta, kiinnityksestä, ajoneuvon omistajan ja haltijan ja käyttövastaavan nimestä sekä osoite- ja yhteystiedoista;

Ehdotus

12 §

Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada muilta kuin viranomaisilta tietoja seuraavasti:

2) liikennevakuutuskeskukselta ja liikennevakuutusyhtiöltä ryhmäliikennevakuutusta, liikennevakuutusta sekä ajoneuvon liikennevakuutuksen seisona-aikaa koskevat tiedot;

14 §

Yksittäisten julkisten tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto tai kopio rekisteriin talletetuista julkisista tiedoista seuraavasti:

1) ajoneuvon rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella tiedot ajoneuvosta ja sen verotuksesta, kiinnityksestä sekä ajoneuvon omistajan, haltijan, käyttövastaavan ja liikennevakuutuksen ottajan nimestä sekä osoite- ja yhteystiedoista;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 5 §:n 1 momentin 10 kohta tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

3.

Laki**ajoneuvoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2003 annetun ajoneuvoverolain (1281/2003) 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 12 §:n 1 momentin 1 ja 7—10 kohta, 18 §:n 3 momentti, 27 §, 31 §:n 1 momentti, 47 §:n 2 momentti ja 58 §:n 1 momentti, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a ja 47 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja suurimpaan sallittuun kokonaismassaan sekä ajoneuvojen rekisteröintivelvollisuuteen sovelletaan ajoneuvolakia (1090/2002) ja sen nojalla annettuja asetuksia sekä ajoneuvojen rekisteröinnistä annettua asetusta (1598/1995) ja tieliikennelain (267/1981) sekä sen nojalla säädettyjä perusteita. Ajoneuvoihin, jotka on rekisteröity tai joiden olisi pitänyt olla rekisteröitynä Ahvenanmaan maakunnassa, sovelletaan vastaavasti, mitä Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, verotustietojen käyttöön ja luovutukseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) säädetään.

3 §

Ajoneuvoveron rakenne

Ajoneuvoverolla tarkoitetaan perusveron osuudesta tai käyttövoimaveron osuudesta taikka perusveron ja käyttövoimaveron yhteenlasketusta osuudesta koostuvaa veroa. Ajoneuvoveroa ovat myös muualla kuin Suomessa rekisteröidystä ajoneuvosta kan-

Ehdotus

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja suurimpaan sallittuun kokonaismassaan sekä ajoneuvojen rekisteröintivelvollisuuteen sovelletaan ajoneuvolakia (1090/2002) ja sen nojalla annettuja asetuksia sekä tieliikennelaisissa (267/1981) ja sen nojalla säädettyjä perusteita. Ajoneuvoihin, jotka on rekisteröity tai joiden olisi pitänyt olla rekisteröityinä Ahvenanmaan maakunnassa, sovelletaan vastaavasti, mitä Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, verotustietojen käyttöön ja luovutukseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) säädetään. *Tässä laissa rekisterillä tarkoitetaan ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä.*

3 §

Ajoneuvoveron rakenne

Ajoneuvoverolla tarkoitetaan perusveron osuudesta tai käyttövoimaveron osuudesta taikka perusveron ja käyttövoimaveron yhteenlasketusta osuudesta koostuvaa veroa. *Ajoneuvoveroa ovat myös maksutapalisä sekä lisävero. Tämän lisäksi ajoneuvoveroa*

Voimassa oleva laki

nettavat kiinteä vero ja kulutusvero.

4 §

Veronalaiset ajoneuvot

Ajoneuvoveroa on suoritettava ajoneuvo-
rekisteriin merkitystä luokkiin M ja N kuu-
luvista ajoneuvoista. Muualla kuin Suomes-
sa rekisteröidyistä ajoneuvoista on suoritet-
tava kiinteää veroa ja kulutusveroa siten
kuin 38—44 §:ssä säädetään. Ajoneuvovero
suoritetaan myös ajoneuvosta, jonka olisi
tullut olla ajoneuvorekisteriin merkittynä.

5 §

Verovelvollinen

Jos liikenteessä käytetään rekisteröimä-

Ehdotus

ovat myös muualla kuin Suomessa rekiste-
röidystä ajoneuvosta kannettavat kiinteä ve-
ro ja kulutusvero.

4 §

Veronalaiset ajoneuvot

Ajoneuvoveroa on suoritettava *rekisteriin
merkityistä* luokkiin M ja N kuuluvista ajo-
neuvoista. Muualla kuin Suomessa rekiste-
röidyistä ajoneuvoista on suoritettava kiin-
teää veroa ja kulutusveroa siten kuin 38—
44 §:ssä säädetään. Ajoneuvovero suoriteta-
an myös ajoneuvosta, jonka olisi tullut olla
*rekisteriin merkittynä taikka ilmoitettuna
rekisteriin liikennekäyttöön otetuksi.*

4 a §

Liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo

*Ajoneuvoveroa ei kanneta ajoneuvosta,
joka on poistettu liikennekäytöstä ajoneuvo-
lain 66 c §:n mukaisesti.*

*Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa
saa käyttää ilman ajoneuvoveron maksuvel-
vollisuutta liikenteessä ainoastaan jos:*

*1) ajoneuvo siirretään katsastukseen sille
erikseen varattuna aikana ja edelleen kat-
sastuksesta paikkaan, jossa ajoneuvoa säi-
lytetään tai jossa se voidaan tarkoituksen-
mukaisesti korjata;*

*2) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 c
§:n nojalla säädetyn mukaisesti liikenne-
käytöstä poistopäivänä;*

*3) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 f
§:n mukaisesti ja siinä on koenumerokilvet;*

*4) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 f
§:n mukaisesti siirtoluvalla;*

*5) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66
§:n 2 momentin nojalla säädetyn mukaisesti
ja siinä on vientikilvet.*

5 §

Verovelvollinen

Jos liikenteessä käytetään *liikennekäytös-*

Voimassa oleva laki

töntä ajoneuvoa tai rekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen on se, jonka olisi tullut olla rekisterissä ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen mukaan omistajana. Jollei omistajaa voida osoittaa tai jos rekisteröimätöntä ajoneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, verovelvollinen on se, jonka käytössä ajoneuvon on katsottava olleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna verovelvollisena pidetään myös ajoneuvon omistajaa, joka ei ole rekisteröitynyt, vaikka ajoneuvon edellinen omistaja on tehnyt ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 19 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen. Jos ajoneuvon omistaja on laiminlyönyt rekisteröinnin ja ajoneuvon nimiinsä rekisteröinyt omistaja on ottanut vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 6 §:n mukaisesti. Jos ajoneuvon nimiinsä rekisteröivä omistaja ei ota vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 1 momentin mukaisesti.

6 §

Verosta vastattavaksi ottaminen

Kun ajoneuvo luovutetaan, luovutuksen-saaja voi ottaa vastatakseen verosta myös siltä ajalta, jonka ajoneuvo on ollut sellaisen henkilön omistuksessa, joka on laiminlyönyt ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 11 §:ssä säädetyn rekisteri-ilmoituksen omistusoikeuden siirtymisestä. Menettelystä ja veronkannosta verosta vastattavaksi otettaessa säädetään 16 §:ssä.

8 §

Verovelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

Verovelvollisuus alkaa:
1) *sinä* päivänä, kun ajoneuvo ensi- tai uudelleenrekisteröidään;

Ehdotus

tä poistettua taikka rekisteröimätöntä ajoneuvoa tai rekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen on se, jonka olisi tullut olla *ajoneuvolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti merkittynä rekisteriin ajoneuvon omistajaksi tai haltijaksi*. Jollei omistajaa tai haltijaa voida osoittaa tai jos *liikennekäytöstä poistettua tai* rekisteröimätöntä ajoneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, verovelvollinen on se, jonka käytössä ajoneuvon on katsottava olleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna verovelvollisena pidetään myös ajoneuvon omistajaa, joka ei ole rekisteröitynyt, vaikka ajoneuvon edellinen omistaja on tehnyt *ajoneuvolain 64 §:n nojalla säädetyn mukaisen ilmoituksen rekisteriin*. Jos ajoneuvon omistaja on laiminlyönyt rekisteröinnin ja ajoneuvon nimiinsä rekisteröinyt omistaja on ottanut vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 6 §:n mukaisesti. Jos ajoneuvon nimiinsä rekisteröivä omistaja ei ota vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 1 momentin mukaisesti.

6 §

Verosta vastattavaksi ottaminen

Kun ajoneuvo luovutetaan, luovutuksen-saaja voi ottaa vastatakseen verosta myös siltä ajalta, jonka ajoneuvo on ollut sellaisen henkilön omistuksessa, joka on laiminlyönyt *ajoneuvolain 64 §:ssä* säädetyn rekisteri-ilmoituksen omistusoikeuden siirtymisestä. Menettelystä ja veronkannosta verosta vastattavaksi otettaessa säädetään 16 §:ssä.

8 §

Verovelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

Verovelvollisuus alkaa:
1) päivänä, *jona* ajoneuvo ensi- tai uudelleenrekisteröidään *tai otetaan liikennekäyt-*

Voimassa oleva laki

2) sitä seuraavasta päivästä, kun rekisteriin merkityn ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) *sinä* päivänä, kun verosta vapaa ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoskatsastetaan veronalaiseksi; tai

4) verovapautuksen edellytysten päätty-mispäivää seuraavasta päivästä lukien.

Verovelvollisuus päättyy *sinä* päivänä, kun:

1) ajoneuvo poistetaan rekisteristä;

2) ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) verollinen ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoskatsastetaan verovapaaksi; tai

4) verovapautuksen edellytykset alkavat.

Jos *edellä* 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ajoneuvon kilpien palautuspäivä on aiempi kuin rekisteristäpoistopäivä, verokausi päättyy kilpien palautuspäivään.

12 §

Verosta vapaat ajoneuvot

Ajoneuvoverosta ovat vapaat:

1) ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 36 §:n 1 momentin c ja d kohdan mukaisesti C- tai CD-tunnuksella rekisteröity ajoneuvo;

7) ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 38 §:n mukaisesti vientirekisteröidyt ulkomaille vietävät ajoneuvot;

8) ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 51 §:n mukaiset Suomessa tilapäisesti käytettävät ajoneuvot;

9) ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 46 §:n mukaisesti ajoneuvot, joita käytetään koenumerokilvin näiden tilapäiseen käyttöön liittyvin rajoituksin;

Ehdotus

töön;

2) sitä *seuraavana* päivänä, *jona* rekisteriin merkityn ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) päivänä, *jona* verosta vapaa ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoskatsastetaan veronalaiseksi; tai

4) verovapautuksen edellytysten päätty-mispäivää *seuraavana* päivänä.

Verovelvollisuus päättyy päivänä, *jona*:

1) *ajoneuvon liikennekäytöstä poisto taikka lopullinen poisto merkitään rekisteriin*;

2) ajoneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle;

3) verollinen ajoneuvo muutosrekisteröidään tai muutoskatsastetaan verovapaaksi; tai

4) verovapautuksen edellytykset alkavat.

Jos 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ajoneuvon *rekisterikilpien* palautuspäivä on aiempi kuin *liikennekäytöstä poistamisen tai lopullisen poiston rekisteriin merkitsemispäivä*, verokausi päättyy *rekisterikilpien* palautuspäivään.

12 §

Verosta vapaat ajoneuvot

Ajoneuvoverosta ovat vapaat:

1) *ajoneuvolain 66 a §:n nojalla säädetyn mukaisesti* C- tai CD-tunnuksella rekisteröity ajoneuvo;

7) *ajoneuvolain 66 §:n 2 momentin nojalla säädetyn mukaisesti maastavientiä varten* vientirekisteröidyt ajoneuvot;

8) *ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti Suomessa tilapäisesti käytettävät* ajoneuvot;

9) *ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti käytettävät ajoneuvot, joissa on koenumerokilvet*;

Voimassa oleva laki

10) ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 48 §:n mukaisesti ajoneuvot, joiden käyttöön on annettu siirtolupa;

18 §

Veron maksaminen erissä ja maksutapalisä

Maksuunpanon oikaisussa, jälkiverotuksessa tai muutoksenhakuun annetun päätöksen johdosta maksuunpantava vero kannetaan yhdessä erässä.

27 §

Veron palauttamisen edellytykset

Veroa palautetaan, jos verokauden aikana:
1) ajoneuvo poistetaan rekisteristä tai kiinnitetyn ajoneuvon rekisterikilvet palautetaan;

2) rekisteriin merkitään uusi verovelvollinen;

3) ajoneuvorekisteriin merkityt tiedot muuttuvat siten, että ajoneuvosta tulee verovapaa tai veron määrä alenee; tai

4) verovelvollinen vapautetaan veron maksuvelvollisuudesta.

31 §

Veronpalautuksen siirto

Jos Ajoneuvohallintokeskuksella on verovelvolliselle sekä palautettavaa että maksuunpantavaa veroa, Ajoneuvohallintokeskus siirtää verovelvollista kuulematta palautuksen veron suorituksiksi. Siirto voidaan tehdä, vaikka vero, jonka suorituksiksi palautus siirretään, ei ole erääntynyt. Jos maksuunpantua veroa ei ole, palautus siirretään odottamaan seuraavaa maksuunpanoa.

Ehdotus

10) ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti siirtoluvan saaneet ajoneuvot;

18 §

Veron maksaminen erissä ja maksutapalisä

Maksuunpanon oikaisussa, jälkiverotuksessa, *lisäverona* tai muutoksenhakuun annetun päätöksen johdosta maksuunpantava vero kannetaan yhdessä erässä.

27 §

Veron palauttamisen edellytykset

Veroa palautetaan, jos verokauden aikana:
1) ajoneuvon liikennekäytöstä poisto tai lopullinen poisto merkitään rekisteriin;

2) rekisteriin merkitään uusi verovelvollinen;

3) rekisteriin merkityt tiedot muuttuvat siten, että ajoneuvosta tulee verovapaa tai veron määrä alenee; tai

4) verovelvollinen vapautetaan veron maksuvelvollisuudesta.

31 §

Veronpalautuksen siirto

Jos Ajoneuvohallintokeskuksella on verovelvolliselle sekä palautettavaa että *tälle* maksuunpantavaa veroa, Ajoneuvohallintokeskus siirtää verovelvollista kuulematta palautuksen veron suorituksiksi. Siirto voidaan tehdä, vaikka vero, jonka suorituksiksi palautus siirretään, ei ole erääntynyt. Jos *maksuunpantavaa* veroa ei ole, palautus siirretään odottamaan seuraavaa maksuunpanoa.

Voimassa oleva laki

47 §

Jälkiverotus

Jos veron määrä tulee laskettavaksi ajoneuville, joka ei ole rekisterissä, arvioidaan veron määrä sen mukaiseksi, mikä tiedossa olevien seikkojen perusteella vastaisi todennäköisesti vastaavanlaisesta rekisteröidystä ajoneuvosta suoritettavan veron määrää. Vero voidaan määrätä aina vähintään niiden tietojen mukaisena, jotka ajoneuvosta on kirjattu sen ollessa viimeksi rekisterissä.

58 §

Käyttökielto

Jollei veroa tai sen erääntynyttä osaa ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä (*käyttökielto*). Ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä siinäkään tapauksessa, että ajoneuvon omistus tai hallinta on siirretty muulle kuin verovelvolliselle. Valvojan viranomaisen on otettava

Ehdotus

47 §

Jälkiverotus

Jos veron määrä tulee laskettavaksi ajoneuville, joka ei ole rekisterissä *tai joka on ilmoitettu liikennekäytöstä poistetuksi*, arvioidaan veron määrä sen mukaiseksi, mikä tiedossa olevien seikkojen perusteella vastaisi todennäköisesti vastaavanlaisesta rekisteröidystä ajoneuvosta suoritettavan veron määrää. Vero voidaan määrätä aina vähintään niiden tietojen mukaisena, jotka ajoneuvosta on kirjattu sen ollessa viimeksi rekisterissä.

47 a §

Lisävero rekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon käyttämisestä liikenteeseen

Jos liikenteessä käytetään rekisteröimättömiä tai liikennekäytöstä poistettuja ajoneuvoja eikä kyseessä ole 4 a §:n 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvon käyttö liikenteeseen, 47 §:n perusteella maksuunpantavan ajoneuvoveron lisäksi ajoneuvosta kannetaan lisävero. Lisäveron määrä ajoneuvosta on 10 ja 11 §:n nojalla 12 kuukauden mittaiselta ajanjaksolta laskettava ajoneuvovero viisinkertaisena, kuitenkin vähintään 1 000 euroa.

Lisävero määrätään sen maksettavaksi, joka on 5 §:n mukaan ajoneuvosta verovelvollinen. Lisävero määrätään noudattaen 47 §:ssä säädettyä jälkiverotusmenettelyä.

58 §

Käyttökielto

*Ellei veroa tai sen erääntynyttä osaa ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä (*käyttökielto*). Ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä siinäkään tapauksessa, että ajoneuvon omistus tai hallinta on siirretty muulle kuin verovelvolliselle. Valvojan viranomaisen on otettava*

Voimassa oleva laki

käyttökiellossa olevan ajoneuvon rekisterikilvet ja rekisteriote haltuunsa. Poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitoksen kirjallisella luvalla saa ajoneuvon kuitenkin kuljettaa hänen määräämäänsä paikkaan säilytettäväksi.

Ehdotus

käyttökiellossa olevan ajoneuvon rekisterikilvet ja rekisteröintitodistus haltuunsa. Poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitoksen kirjallisella luvalla ajoneuvon saa kuitenkin kuljettaa luvassa määrättyyn paikkaan säilytettäväksi. Ajoneuvon käyttö estettävä myös, jos ajoneuvosta on maksuunpantava 47 a §:ssä tarkoitettua lisäveroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki**tieliikennelain 94 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 94 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

94 §

Ajoasiakirjan esittämisvelvollisuus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan on vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle ajokortti, ajoneuvon rekisteriote ja muu asiakirja, jonka mukana pitämiseen hän on velvollinen.

Ehdotus

94 §

Ajoasiakirjan esittämisvelvollisuus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan on vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle ajokortti, *todistus ajoneuvon rekisteröinnistä* ja muu asiakirja, jonka mukana pitämiseen hän on velvollinen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

5.

Laki**ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ajoneuvojen katsastusluvista 23 päivänä joulukuuta 1998 annettuun lakiin (1099/1998) uusi 14 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*14 a §**Katsastusasiakirjojen säilyttäminen*

Ajoneuvohallintokeskuksessa säilytetään rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat. Katsastustoimipaikan tulee lähettää nämä todistukset ja muut asiakirjat säilytettäväksi Ajoneuvohallintokeskukseen sen jälkeen, kun katsastus on suoritettu loppuun. Ajoneuvohallintokeskus saa luovuttaa näitä todistuksia ja asiakirjoja sekä muita katsastustoiminnassa tarvittavia asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä katsastustoimipaikoille katsastustoimintaa varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyjä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia koskevat todistukset ja muut asiakirjat säilytetään katsastustoimipaikalla viisitoista vuotta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
